

**UCHWAŁA Nr /LXV/2024
RADY POWIATU W RADOMIU
z dnia 17 kwietnia 2024 r.**

**w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie sprawozdania z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu**

Na podstawie § 21 ust. 2 Statutu Powiatu Radomskiego, w związku z art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 roku, poz. 901 z późn. zm.), art. 76 ust. 4 pkt 15, art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177) uchwala się, co następuje:

§ 1

1. Po rozpatrzeniu pisemnej informacji przedłożonej przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu o działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej oraz sprawozdaniem z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Rada Powiatu pozytywnie ocenia i przyjmuje do wiadomości przedłożoną informację.
2. Pisemna informacja, przedłożona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Wnioskodawca:
Zarząd Powiatu**

U Z A S A D N I E N I E

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 roku, poz. 901 z późn. zm.), nakłada na Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie obowiązek składania Radzie Powiatu corocznego sprawozdania z działalności jednostki.

Realizując zapisy zawarte w art. 112 ust. 12 cyt. powyżej ustawy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przedkłada informację o zadaniach realizowanych w ramach wykonywanych obowiązków.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177) wprowadziła ponadto obowiązek przedkładania przy informacji z działalności powiatowego centrum także wykazu potrzeb z zakresu pieczy zastępczej.

Ponadto, na podstawie art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej, którą to funkcję pełni powiatowe centrum pomocy rodzinie ma obowiązek przygotowywania corocznego sprawozdania z efektów pracy.

Działalność
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Radomiu za rok 2023

I. Wstęp, informacje podstawowe, kadra realizująca zadania
z zakresu pomocy społecznej

„Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest. Nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”

Jan Paweł II

Polityka pomocy społecznej, bazuje na różnorodności, współpracy i partnerstwie między różnymi podmiotami działającymi w jej obszarze i jest powiązana z koncepcją governance, w której przywiązuje się dużą wagę do relacji sektora publicznego z jego otoczeniem, znaczenia kapitału społecznego, społeczeństwa obywatelskiego, wysokiego poziomu partycypacji społecznej. To kwestia współdecydowania i współodpowiedzialności w realizacji lokalnej polityki społecznej w oparciu o aksjomat sprawiedliwości - rozumianej jako stwarzanie równych szans dla wszystkich.

Podejmowanie działań zmierzających do podnoszenia dobrobytu oraz poziomu spójności społecznej jest naczelnym celem polityki społecznej, która ma wiele instrumentów, za pomocą których oddziałuje na społeczeństwo.

W dobie ubóstwa, chorób i wojen, które panują na świecie, ludzie nie są w stanie przeżyć bez wzajemnej pomocy. Pomoc społeczna stanowi ważny element całego systemu wsparcia społecznego osób i grup społecznych znajdujących się w różnych niepożądanych sytuacjach życiowych. Na przestrzeni ostatnich lat widoczna jest ewolucja systemu pomocy społecznej od układu statycznego, uzależniającego od pomocy państwa vel ratownictwa społecznego do podmiotu prowadzącego aktywną politykę społeczną.

Pomoc społeczna w założeniu ma bowiem „dopomagać w rozwoju”, zatem zasadne jest świadome współuczestnictwo i współpraca korzystającego ze wsparcia, którego nie zwalnia się z odpowiedzialności za siebie i który winien być partnerem w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji. Pomoc społeczna odwołuje się zatem do samodzielności obywateli, wzmacniania lub odzyskiwania posiadanego potencjału, ma służyć jednostkom w osiągnięciu samorealizacji, czyli satysfakcjonującego standardu życia i zdrowia, najpełniejszego rozwoju swoich zdolności, w harmonii z potrzebami ogółu społeczności /zasada subsydiarności/.

Usługi społeczne polegają na bezpośrednim zajmowaniu się drugim człowiekiem – jest to kryterium, które spełniają świadczenia przyznawane w ramach pomocy społecznej.

Na przestrzeni już ponad 20 lat transformacji ustrojowej wzrasta zakres zadań stawianych instytucjom pomocy społecznej. Zwiększa się ilość spraw oraz ich gatunkowy ciężar i stopień trudności, co oznacza, że zapotrzebowanie na pomoc społeczną niestety nie maleje.

W myśl ustawy o pomocy społecznej, prawo do pomocy przysługuje osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując

własne środki, możliwości i uprawnienia. Za szczególnie ważne uważa się również zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także doprowadzanie do życiowego usamodzielnienia się.

Regulacją normującą powyższe zagadnienia jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Zadania, o których mowa w ustawie są realizowane przez samorząd terytorialny na poziomie gmin, powiatów i województwa, a także przez administrację rządową, zlecającą najczęściej ich wykonywanie odpowiednim szczeblom samorządowym. Na poziomie powiatu zadania z zakresu pomocy społecznej są przypisane powiatowym centróm pomocy rodzinie.

Kadrę Powiatowego Centrum w 2023 roku tworzyły **32** osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę (w tym trzy osoby na zastępstwo: jedna za pracownicę – koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej przebywającą na urlopie wychowawczym, druga za pracownicę zatrudnioną na stanowisku inspektora przebywającą urlopie macierzyńskim a następnie urlopie rodzicielskim, trzecia za pracownicę zatrudnioną na stanowisku sekretarki przebywającą na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, ponadto 2 osoby po ½ etatu na zastępstwo za psycholog przebywającą na urlopie macierzyńskim).

W jednostce zatrudniane są także osoby na podstawie umów cywilno – prawnych, adekwatnie do występujących potrzeb np. informatyk, prawnik, pedagog.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu posiada tytuł doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia, pełni także funkcję lokalnego Rzecznika Ekonomii Społecznej i Solidarnej w Powiecie Radomskim. Posiada ukończone studia podyplomowe: w zakresie uzyskania kwalifikacji do pracy nauczycielskiej; doradztwo zawodowe oraz organizacja i zarządzanie oświatą; specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

W omawianym okresie, **28** pracowników posiadało wykształcenie wyższe, w tym:

- 5 osób - ukończone studia podyplomowe w formie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej,
- 1 osoba - studia podyplomowe: psychologia kryzysu i interwencji kryzysowej oraz zarządzanie zasobami ludzkimi,
- 1 osoba – studia podyplomowe: doradztwo zawodowe z coachingiem i pośrednictwo pracy,
- 1 osoba – studia podyplomowe: praca socjalna z rodziną,

- 1 osoba - studia podyplomowe: asystent rodziny, organizacja i zarządzanie w administracji, czteroletni kurs psychoterapii - Katedra Psychoterapii UJ CM (uprawnienia psychoterapeuty),
- 1 osoba - studia podyplomowe: socjoterapia i edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna,
- 1 osoba - studia podyplomowe w zakresie przygotowania pedagogicznego,
- 1 osoba - studia podyplomowe w zakresie ekonomii- specjalność rachunkowość oraz w zakresie: nadzór i kontrola – audyt w administracji samorządowej.

Ponadto, 5 osób posiada uprawnienia do prowadzenia mediacji w sprawach rodzinnych, 1 osoba ukończyła specjalizację II stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

II. Realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych

Wiedza o problemach społecznych i zasobach społeczności lokalnych stanowi podstawę do ustalenia hierarchii potrzeb, które samorząd powiatowy, we współpracy z różnymi partnerami planuje realizować. Takim narzędziem, służącym realizacji stosunkowo trwałych wzorów postępowania, które mają przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych i poprawy sytuacji osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem jest Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019– 2024, przyjęta uchwałą Nr 36/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 01 lutego 2019 roku.

Dokument ten jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej, długotrwałym programem działań, stanowiącym podstawę do inicjowania i realizowania działań mających na celu poprawę sytuacji mieszkańców powiatu radomskiego. Strategia ma również służyć opracowaniu pewnych wzorców postępowania w obszarze pomocy społecznej, w oparciu o określenie zasobów, źródeł finansowania, jest również podstawą do aplikowania o środki zewnętrzne na realizację zadań.

Przedmiotowy dokument jest podstawą sukcesywnego podejmowania zadań, mieszczących się w pięciu obszarach celów strategicznych.

Cel strategiczny 1

Zintegrowany system wsparcia dziecka i rodziny w naturalnym środowisku.

W rodzinie zaczyna się byt każdego człowieka. To skarb, który stanowi o naszym miejscu na ziemi, to miejsce naszego dzieciństwa, dorastania i życiowych lekcji, wartość trwała i nieprzemijająca.

Rodzina to grupa osób nierozzerwalnie ze sobą związanych, ale i często niedoskonałych. Nie wszystkie rodziny są w stanie sprostać swoim zadaniom, zawsze żyły wśród nas rodziny, które odbiegały od standardów wyznaczonych przez normy społeczne, w których dzieci egzystują w biedzie materialnej i emocjonalnej, tracąc szansę na szczęśliwe, beztrudne dzieciństwo. Efektem tego zjawiska jest niekiedy konieczność zapewnienia dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych bądź patologicznych innego środowiska dorastania.

Aby temu zapobiec, należy wspierać rodzinę wielopłaszczyznowo, profesjonalnie i w sposób zróżnicowany, pomagać w przywróceniu równowagi, tam gdzie doszło do jej zakłócenia. Motywować do podjęcia obowiązków przypisanych roli rodzica i zadbania o stworzenie warunków dla prawidłowego funkcjonowania dziecka i stymulowania jego rozwoju, w miarę możliwości wyprzedzać sytuacje kryzysowe, a w sytuacji gdy wystąpią, podejmować działania zaradcze, opiekuńcze, ratownicze względem wszystkich członków rodziny.

System wsparcia tej podstawowej komórki społecznej, jaką jest rodzina opiera się na współpracy pomiędzy samorządem gminnym i powiatowym. Współpraca ta przybiera różne formy.

Do zadań Powiatowego Centrum należy organizacja zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Zapraszani są na nie również pracownicy ośrodków pomocy społecznej, najczęściej pracownicy socjalni oraz asystenci rodzin, w 2023 roku zorganizowaliśmy **261** zespołów. Uczestniczyli w nich także rodzice biologiczni dzieci przebywających w pieczy zastępczej, opiekunowie zastępczy, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pedagodzy, psychologowie, przedstawiciele ośrodków adopcyjnych i innych instytucji zaangażowanych w pomoc dziecku i rodzinie, gdyż jest to szansa na spojrzenie na problemy rodziny jako całości.

Wspieranie rodziny w jej naturalnym środowisku jest stricte zadaniem samorządu gminnego. Powiatowe Centrum dokłada jednak wszelkich starań, by również ze swojej strony pomagać rodzicom dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W omawianym okresie, we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy”, już po raz piąty zorganizowaliśmy grupę wsparcia dla rodziców biologicznych, starających się o odzyskanie władzy rodzicielskiej nad dziećmi. W omawianym okresie odbyło się **9** spotkań, w których uczestniczyło **15** rodzin biologicznych. Organizowane były zajęcia mające na celu podniesienie ich kompetencji w zakresie umiejętności wychowawczych. Mieli także możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji psychologicznych oraz terapeutycznych.

W dalszej części niniejszej informacji omówiona jest współpraca na rzecz rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu zadań opiekuńczo – wychowawczych z organizacjami pożytku publicznego. Powiat radomski rokrocznie przekazuje dotacje na rzecz Caritas Diecezji Radomskiej, która jest podmiotem prowadzącym placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego oraz na rzecz Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Wierzbicy, prowadzącej świetlicę socjoterapeutyczną.

W ramach realizacji powyższego celu mieszczą się również zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej. Są one omówione w odrębnym punkcie przedmiotowego sprawozdania dotyczącym realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Cel strategiczny 2

Zintegrowany, sprawnie i skutecznie działający system pieczy zastępczej.

Warunkiem efektywności wszelkich działań podejmowanych na rzecz dziecka i rodziny musi być synergia aktywności różnych podmiotów realizujących zadania w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Działania te mają zmierzać do systematycznego zwiększania liczby dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w stosunku do pieczy instytucjonalnej (deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej), jak również utrzymania na wymaganym poziomie standardów usług przez placówki opiekuńczo-wychowawcze, przy jednoczesnym rozwijaniu nowych form rodzinnej pieczy zastępczej i zintensyfikowaniu działań zmierzających do umieszczania dzieci w rodzinach adopcyjnych, w momencie regulacji sytuacji prawnej.

Niewydolność rodziny biologicznej, nierzadko idąca w parze z szeroko rozumianymi zaniedbaniami dzieci wywołuje często w ich psychice nieodwracalne szkody, zaburza emocjonalną harmonię, determinuje codzienne funkcjonowanie dziecka. Jednym z mitów jest stwierdzenie „dzieci i ryby głosu nie mają”, zgodnie z którym dziecko powinno być grzeczne i podporządkowane. Ale przede wszystkim dziecko w każdym wieku powinno doznawać miłości i troski ze strony osób dorosłych. Czasami zakres cierpienia, jakiego doznaje mały człowiek jest niewyobrażalny, zostawia blizny, które być może się nie zagoją. Dlatego, w pierwszej kolejności to rodzina zastępcza powinna być dla dziecka tym środowiskiem, w którym dzieci osierocone społecznie będą mogły odkryć świat dorosłych całkowicie odmienny od obserwowanego we własnej rodzinie biologicznej.

Należy zatem uczynić wszystko, aby dzieciom opuszczonym, skrzywdzonym, zaniedbywanym przez najbliższych zapewnić możliwość wychowywania się w zastępczym domu. Z powyższych względów czynimy starania w kierunku pozyskiwania, stosownie do potrzeb nowych kandydatów do podjęcia się roli opiekunów zastępczych, w tym rodzin zawodowych, posiadających predyspozycje osobowościowe do wypełniania roli rodzica dla dzieci w różnym wieku i o różnych potrzebach, gotowych pomóc dziecku w opanowaniu lęku przed przyszłością i zapewnieniu im życiowej stabilizacji.

Współpraca ze Stowarzyszeniem „Nowe Perspektywy” umożliwiła nie tylko uczestnikom grupy wsparcia, o której mowa powyżej, ale i wszystkim rodzinom zastępczym możliwość skorzystania także z indywidualnego wsparcia ze strony specjalistów m.in.: psychologa, terapeuty ds. leczenia uzależnień. Była to ważna forma pomocy dla tych opiekunów zastępczych, którzy przeżywali trudności w wypełnianiu swojej roli, czuli się przeciążeni obowiązkami. Atutem zajęć, zwłaszcza dla osób aktywnych zawodowo były popołudniowe godziny konsultacji. W minionym roku z w/wymienionych form wsparcia skorzystało **20** osób.

Są jednak sytuacje, w których nie można zapewnić dziecku możliwości wzrastania w rodzinie zastępczej, alternatywą staje się wówczas piecza instytucjonalna, czyli placówka opiekuńczo – wychowawcza. Jest to również forma wsparcia ukierunkowana na stworzenie bezpiecznej przestrzeni zastępującej naturalne środowisko rodzinne.

Powiat radomski dysponuje na swoim terenie placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego, jest to **Zespół Niepublicznych Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych – Domy dla Dzieci im. Jana Pawła II w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym**, zapewniający całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej.

W strukturach w/w Zespołu działają trzy odrębne placówki opiekuńczo – wychowawcze, tj. Dom dla Dzieci nr 1 dla 14-rga dzieci oraz Dom dla Dzieci nr 2 dla 14-rga dzieci (zlokalizowane w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym) i Dom dla Dzieci nr 3, dla 14-rga dzieci, funkcjonujący w Starachowicach. W Zespole Placówek ogółem może przebywać **42** dzieci.

Podstawą funkcjonowania Domów są: Decyzja 157/2021 i Nr 158/2021 z dnia 28.06.2021 r. Wojewody Mazowieckiego i Decyzja Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 28.06.2021r.

Od stycznia do grudnia 2023 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało ogółem **54** wychowanków, w tym:

- **42** wychowanków z terenu powiatu radomskiego,

- **4** wychowanków z terenu powiatu warszawsko-zachodniego,
- **2** wychowanków z terenu Miasta Radom,
- **3** wychowanków z terenu powiatu mińskiego,
- **1** wychowanka z terenu powiatu zwoleńskiego,
- **2** wychowanków z terenu powiatu pilskiego.

W placówce opiekuńczo – wychowawczej wszystkim podopiecznym oferowane są różne formy wsparcia, umożliwiające powrót do domu rodzinnego, umieszczenie w rodzinie zastępczej, adopcyjnej bądź ukierunkowane na pomoc w procesie usamodzielnienia i przygotowania do samodzielnego, dorosłego życia, już po opuszczeniu placówki. Pomoc udzielana jest poprzez oddziaływania wielopłaszczyznowe, m.in. pracę opiekuńczo – wychowawczą, specjalistycznie – terapeutyczną oraz pracę z rodzinami biologicznymi. Ocena sytuacji każdego, przebywającego w placówce dziecka, omówienie i ustalenie metod pracy z dzieckiem i rodziną odbywa się podczas posiedzeń zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, których w 2023 r. odbyło się 15.

W trosce o prawidłowy, wszechstronny rozwój wychowanków, z uwzględnieniem zapewnienia szeroko urozmaiconego czasu wolnego, w 2023 roku organizowane były dla wychowanków różnorodne i atrakcyjne zajęcia m.in. karate z trenerem p. Arturem Rutkowskim oraz podopiecznymi z Klubu Shidokan Karate Iłża, spotkanie z alpakami, spotkanie z Rycerzami Kolumba. Podopieczni Domów dla Dzieci uczestniczyli w Marszu dla Autyzmu, wzięli udział w obchodach „Dnia Dobra” w Niedzielę Miłosierdzia Bożego w Skarżysku – Kamiennej, w Turnieju Rycerskim zorganizowanym na Zamku w Iłży. Wychowanków odwiedził także Pan Waldemar Błoński – przewodnik świętokrzyski, który kilkakrotnie zabrał dzieci na wycieczki w świat flory i fauny.

W ramach organizacji czasu wolnego podopieczni placówki uczestniczyli w wyjeździe kolonijnym do Murzasichle, gdzie korzystali z licznych atrakcji i wypoczynku w polskich górach, dzięki współpracy z Fundacją One Day odwiedzili także EnergyLandię.

Ponadto organizowane były jednodniowe wyjazdy m.in. wycieczka do Centrum Nauki Leonardo da Vinci, do Centrum Nauki Kopernik, wyjazd do Suntago – największego tropikalnego Parku Wodnego w Polsce, na Baseny Tropikalne – Hotel Bieńkowski Kielce, wyjazd na żużel – Grand Prix Polski w PGE Narodowym w Warszawie, wyjazd na III Warszawski Festiwal Boks, wycieczka do Parku Rozrywki FlySky w Kielcach. Wychowankowie odwiedzili również Park Legend w Nowej Słupi, uczestniczyli w Nocnym Zwiedzaniu Alei Miniatur Sabat Krajno, odwiedzili laserową arenę paintball w Ostrowcu Św., uczestniczyli w Pikniku z okazji Dnia Dziecka, odwiedzili mobilny pawilon „Muzeum na kółkach”, brali udział w miejscowym festynie rodzinnym, w wycieczce Koleją Wąskotorową na trasie Iłża-Marcule,

w zwiedzaniu Arboretum, dożynkach parafialnych, a dzięki współpracy z Fundacją Happy Kids oraz lokalnym Domem Kultury w zabawach, warsztatach, animacjach, grach i zabawach sportowych. Wychowankowie uczestniczyli również w wyjazdach na kręgielnie Split w Radomiu oraz w Starachowicach, na poligon Paintball, do McDonald's, na spektakl w Sali Widowiskowo – Kinowej w Iłży, do parku trampolin Star Jump, świętowali podczas Międzynarodowego Dnia Pizzy, Dnia Gofra, Światowego Dnia Ziemi, Dnia Flagi, Dnia Papieża Jana Pawła II.

Podopieczni uczestniczyli też w licznych konkursach: plastycznym „Kropla Wody” zorganizowanym przez Jacobs STEM Poland – w którym wychowanek zajął I miejsce, w XIII Festiwalu Piosenki Turystycznej dla osób niepełnosprawnych – uzyskano III miejsce w kategorii Solo – Piosenka biesiadna; w konkursie plastycznym „Trawa ratuje naszą planetę – odkryj jej zieloną moc” - I miejsce oraz dwa wyróżnienia; w konkursie plastycznym pt. „Leśne wspomnienia wakacji” – III miejsce; wyróżnienie w konkursie recytatorskim i literackim pt. „Strofy jesieni”; w konkursie na kartkę świąteczną Wojewody Mazowieckiego – I miejsce.

W Domach dla Dzieci odbyły się również liczne warsztaty: z quilingu, z podstaw robotyki i programowania. Wychowankowie uczestniczyli w szkoleniu z gośćmi z Urzędu Dozoru Technicznego, w prelekcji Policji nt. bezpieczeństwa, w warsztatach przeprowadzonych przez wychowanki MOW – „Drogowskaz – Nie zmarnuj swojego życia ciąg dalszy”. Wzięli także udział w projekcie Programu „Ubrania od serca” Towarzystwa Nasz Dom, w ramach którego otrzymali vouchery na zakup wymarzonej odzieży.

Caritas sukcesywnie podejmuje działania mające na celu poprawę jakości świadczonych usług. W 2023 roku w budynku usytuowanym w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym, w Domu dla Dzieci nr 2 zostały częściowo wymienione okna. W związku z koniecznością przyjęcia dzieci ponad limit (na co uzyskano zgodę Wojewody Mazowieckiego) w Domu dla Dzieci nr 2 przygotowano dodatkowy, dotychczas służący jako pokój specjalistów pokój mieszkalny. W 2023 roku udało się na nowo umeblować 2 pokoje najmłodszych wychowanków, a także wymienić kilka biurek w Domu dla Dzieci nr 3.

Najpilniejsze potrzeby Caritas Diecezji Radomskiej, Zespołu Niepublicznych Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych wiążą się z koniecznością zakupu nowego auta - busa, który umożliwi sprawniejszą realizację codziennych zadań. Poza tym budynek w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym, w którym mieści się Dom dla Dzieci nr 1 i Dom dla Dzieci nr 2 wymaga gruntownej termomodernizacji, częściowej wymiany stolarki okiennej. Również Dom dla Dzieci nr 3 w Starachowicach wymaga remontu i choć częściowego nowego wyposażenia poszczególnych pomieszczeń i pokoi dzieci.

Placówka w dalszym ciągu boryka się z brakami kadrowymi, oraz dużą rotacją pracowników, gdyż praca z dziećmi umieszczonymi w pieczy to niezwykle wymagające

zadanie. Mając na względzie wzrost w 2024 roku minimalnego wynagrodzenia zachodzi konieczność podniesienia miesięcznego kosztu utrzymania wychowanka. Nieustannie wzrastają też bieżące koszty utrzymania dzieci, tj. żywność, leki, odzież, obuwie, media, eksploatacja samochodu etc.

Cel strategiczny 3

Wsparcie środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym - aktywizacja i integracja.

Zmiana struktury wiekowej ludności w Polsce oraz zmiany zachodzące w organizacji i funkcjach rodziny powodują, że jest coraz więcej osób, którym bez pomocy instytucji byłoby trudno funkcjonować w środowisku i realizować role społeczne. W tej grupie mieszczą się osoby starsze, niepełnosprawne, odczuwające w codziennym funkcjonowaniu wiele ograniczeń wynikających z dysfunkcji fizycznych i psychicznych.

W ramach deinstytucjonalizacji pomocy społecznej wdrażane są nowe formy pomocy, mające umożliwić funkcjonowanie tym osobom w środowisku domowym. Mimo to, doświadczamy ponownie rosnącego zapotrzebowania na różne formy pomocy instytucjonalnej. Zarówno placówki wsparcia dziennego, jak też placówki oferujące całodobowe wsparcie mają obecnie pełne obłożenie miejsc.

Mieszkańcy powiatu radomskiego, którzy nie mają możliwości funkcjonowania w naturalnym środowisku, a wymagają dziennej lub całodobowej opieki, której nie można zapewnić w miejscu zamieszkania, mają możliwość skorzystania z usług świadczonych przez placówki pomocy społecznej. Powiat radomski prowadzi trzy domy pomocy społecznej, które są przeznaczone dla osób z różnym rodzajem niepełnosprawności: przewlekłe psychicznie chorych, przewlekłe somatycznie chorych, dorosłych oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. Wszystkie jednostki posiadają bezterminowe zezwolenia na prowadzenie swojej działalności, wydane przez Wojewodę Mazowieckiego, gdyż spełniają wszystkie obowiązujące w przepisach prawa standardy świadczenia usług. Dla osób, które potrzebują wsparcia w formie pobytu dziennego prowadzony jest od ponad 10 lat środowiskowy dom samopomocy, a od 2023 ośrodek wsparcia dziennego z miejscami całodobowego pobytu, czyli centrum opiekuńczo – mieszkalne.

Dom Pomocy Społecznej w Jedlance jest przeznaczony dla osób przewlekłe psychicznie chorych. Dom jest placówką stałego pobytu, dysponuje 140 miejscami przeznaczonymi dla kobiet i mężczyzn. W placówce przebywają również osoby z różnym stopniem niepełnosprawności intelektualnej, skierowane przed 22.12.2008 r., tj. przed zmianą profilu placówki.

Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca na rok 2023 - 4 937,00 zł.

Wykonanie budżetu na 2023 rok – 8 971 105,11 zł, w tym:

wydatki na zakupy inwestycyjne – **77 121,00 zł** i wydatki na remonty – **52 709,52 zł.**

Dom świadczy usługi zgodnie z obowiązującymi standardami, w oparciu o indywidualne potrzeby przebywających tam osób zapewniając:

- w zakresie usług bytowych – godne, optymalne warunki życiowe;
- w zakresie usług opiekuńczo-zdrowotnych – całodobową pomoc w podstawowych czynnościach życiowych, opiekę pielęgniarскую, rehabilitację, opiekę lekarską;
- w zakresie usług wspomagających – możliwość rozwoju indywidualnych zainteresowań i umiejętności, aktywizację mieszkańców.

Placówka dbając o rozwój mieszkańców i ich aktywny udział w życiu społecznym umożliwia im m.in. udział w:

- terapii zajęciowej dostosowanej do możliwości psychofizycznych poszczególnych osób;
- imprezach kulturalnych i rekreacyjnych oraz wycieczkach.

Mieszkańcy Domu mają możliwość korzystania z biblioteki, czasopism oraz Internetu, radia i telewizji. Pracownicy Placówki na co dzień dbają również o kontakty pensjonariuszy z rodziną i środowiskiem lokalnym.

Mieszkańcy Domu w 2023 roku brali czynny udział w życiu społeczności lokalnej poprzez uczestniczenie w imprezach organizowanych przez Urząd Gminy w Jedlińsku np. Kusaki, „Ścięcie Śmierci”, Dożynki, Święto Ziemniaka, a także w uroczystościach ościennych szkół, tj. Dzień Babci i Dziadka, Dzień Mamy, Dzień Nauczyciela. W 2023 roku Dom Pomocy Społecznej w Jedlance po raz pierwszy organizował dla mieszkańców, a także dla zaproszonych gości z innych placówek (Domów Pomocy Społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy, Powiatowego Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego i Warsztatów Terapii Zajęciowej) konkurs taneczny oraz konkurs wokalny. Dom Pomocy Społecznej w Jedlance organizował również „Dzień Rodziny”, na który zaproszeni byli opiekunowie prawni, kuratorzy i członkowie rodzin mieszkańców w/w Domu.

Mieszkańcy uczestniczyli w wycieczkach i wyjazdach integracyjnych m.in. do Warszawy, w Góry Świętokrzyskie, do Muzeum Gombrowicza, Muzeum Ziemi Mińskiej, Muzeum Rzeźby Współczesnej itp..

W celu podnoszenia sprawności intelektualnej oraz aktywizacji mieszkańców brali oni udział w wielu konkursach i zawodach, m.in.: Przeglądzie Twórczości Artystycznej w Iłży, konkursie „Co Wy wiecie o Powiecie”, VIII Konkursie Tanecznym w Jedlance Starej, Wernisażu Prac w Głowaczowie, Turnieju Sportowym w Radomiu, Festiwalu Piosenki Turystycznej w Jedlance Starej, imprezie sportowej „Każdy jest zwycięzcą swoich słabości w Pionkach” itp.

Bardzo ważnym i znaczącym wydarzeniem zarówno dla mieszkańców, jak i pracowników Domu była wizyta Pani Prezydentowej Agaty Kornhauser – Duda.

Placówka ustawicznie podejmuje działania mające na celu poprawę warunków bytowych mieszkańców dbając o infrastrukturę Placówki. W omawianym okresie zrealizowano i rozpoczęto realizację następujących zadań:

- rozpoczęto realizację zadania inwestycyjnego pod nazwą „Wykonanie systemu przyzwowo - alarmowego w budynku mieszkalnym nr 1 w Domu Pomocy Społecznej w Jedlance. Wykonana została dokumentacja projektowo – kosztorysowa na kwotę 4 920,00 zł. Kwota 235 516,00 zł została zabezpieczona w planie wydatków na 2024 rok, roboty budowlane i instalacyjne będą zrealizowane w bieżącym roku;
- wykonano dokumentację projektowo – kosztorysową dla zadania inwestycyjnego pn. „Dostosowanie budynku mieszkalnego nr 1 Domu Pomocy Społecznej w Jedlance do przepisów przeciwpożarowych” – 38 991,00 zł;
- zakupiono maszynę do mycia podłóg – 33 210,00 zł;
- wykonano wentylację w pomieszczeniu suszarni i w pomieszczeniach pralni w budynku mieszkalnym – 14 000,00 zł;
- wykonano modernizację instalacji centralnego ogrzewania w budynku mieszkalnym nr 1 – 5 776,35 zł.

Ponadto, kompleksowo wyremontowano salę rehabilitacyjną, korytarz z wnęką wypoczynkową dla mieszkańców, która służy jako kącik wypoczynkowy oraz salę terapeutyczną. Część pokoi wraz z przestrzeniami wspólnymi, tj. korytarzami i holami została odmalowana i położono w nich tapetę.

Najpilniejsze potrzeby na rok 2024:

1. Wykonanie inwestycji obejmującej dostosowanie budynku mieszkalnego nr 1 Domu Pomocy Społecznej w Jedlance do przepisów przeciwpożarowych. Wartość inwestycji wynikająca z kosztorysów inwestorskich wraz z wynagrodzeniem inspektora nadzoru – 552 605,46 zł;
2. Kompleksowy remont elewacji budynku mieszkalnego nr 2 Domu Pomocy Społecznej w Jedlance. Szacunkowy koszt remontu – 156 590,91 zł.

W związku z problemami personalnymi dotyczącymi kadry pielęgniarskiej 3 pracowników działu terapeutyczno – opiekuńczego kontynuowało naukę w Radomskiej Szkole Wyższej na kierunku pielęgniarstwo. Osoby te pobierały stypendia przyznane przez Powiat Radomski w kwocie po 1 000,00 zł miesięcznie, łącznie na okres 18 miesięcy. W roku 2023 osoby te pobierały stypendium przez 9 miesięcy. W grudniu ubiegłego roku przyznano kolejnej osobie stypendium pielęgniarskie na okres 9 miesięcy w kwocie 1 000,00 zł miesięcznie, które będzie pobierała w 2024 roku.

Osoby, które pobierały stypendium przyznane przez Powiat Radomski po uzyskaniu prawa wykonywania zawodu będą miały obowiązek podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy w Domu Pomocy Społecznej w Jedlance przez okres co najmniej 4 lat.

Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach świadczy swoje usługi na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną (kobiet i mężczyzn). W placówce może przebywać 130 mieszkańców.

Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca w roku 2023 – 5 365,00 zł.

Wykonanie budżetu na 2023 rok – 8 520 363,89 zł, w tym wydatki na remonty – **25 886,83 zł**. Nie poniesiono wydatków inwestycyjnych.

Mieszkańcami placówki są osoby wymagające szczególnego wsparcia, często nie rozumiane przez najbliższych, mające kłopoty w radzeniu sobie w codziennych sytuacjach oraz nawiązywaniu relacji interpersonalnych. Nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku. Często przyczyną ich umieszczenia w domu pomocy społecznej, poza złym stanem zdrowia, jest brak wsparcia ze strony najbliższych. Wobec powyższego, głównym celem Domu jest przede wszystkim stworzenie dla tych osób miejsca bezpiecznego, stabilnego i przyjaznego, w którym będą mogły cieszyć się życiem oraz dobrym samopoczuciem fizycznym i psychicznym.

Indywidualne potrzeby i możliwości mieszkańców są wyznacznikiem metod pracy i form wsparcia realizowanych w Domu Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach. Ponadto, wszystkie działania podejmowane w placówce odbywają się z poszanowaniem mieszkańców. Respektowane są ich prawa, w szczególności do:

1. korzystania z własnej przestrzeni życiowej do zagospodarowania;
2. możliwości posiadania drobnych przedmiotów i miejsca na ich przechowywanie;
3. możliwości zmiany miejsca pobytu w ciągu dnia w związku z uczestniczeniem w różnych formach aktywności;
4. aktywizacji (terapia zajęciowa, zajęcia muzyczne, projekcje filmów, rehabilitacja, praca nieobowiązkowa, imprezy kulturalne i turystyczne).

Dom podejmuje ciągłe działania mające na celu integrację mieszkańców z lokalną społecznością. Dzieje się to m.in. poprzez aktywną działalność zespołu „Tan – Ton”, grupy teatralnej „Eksperyment” i sekcji sportowej. Pracownicy Domu razem z mieszkańcami zorganizowali przedstawienie teatralne np. z okazji Dnia Kobiet pt. „Kopciuszek”.

Pensjonariusze często spotykają się z mieszkańcami innych Domów Pomocy Społecznej (Wierzbica, Jedlanka, Niedabył), z uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej w Jedlance Starej, Pionkach oraz Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance,

Podkońcach, Klubu Senior + w Głowaczowie oraz Powiatowego Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego w Krzyżanowicach. Mieszkańcy Domu zawierają przyjaźnie z mieszkańcami/uczestnikami innych Placówek, korespondują ze sobą, mają możliwość kontaktów telefonicznych oraz osobistych spotkań.

Mieszkańcy Domu są stałymi uczestnikami Przeglądów Twórczości Artystycznej Osób z Niepełnosprawnościami. Zdobywają tam nagrody indywidualne i zespołowe. W 2023 roku podopieczni wzięli udział w wielu konkursach m.in. w: I Przeglądzie Wokalnym w Domu Pomocy Społecznej w Jedlance, V Mazowieckim Festiwalu Twórczości Osób Niepełnosprawnościami „Tacy Sami”, XVI Zawodach Sportowych Osób Niepełnosprawnych „Każdy jest zwycięzcą swoich słabości, XX edycji Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego „Sztuka Osób Niepełnosprawnych”, XVII Regatach Kajakowych dla Osób z Niepełnosprawnością, XX Regionalnej Spartakiady Integracyjnej. Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach uczestniczyli ponadto w Zabawie Karnawałowej w Kozienickim Domu Kultury, Kiermaszu Wielkanocnym w Starostwie Powiatowym w Radomiu, Pikniku w Nadleśnictwie w Marculach, Kiermaszu Bożonarodzeniowym w Sławnie, spotkaniu wigilijnym w Domu Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach.

Metody pracy i formy realizowanych w DPS zajęć dostosowywane są do indywidualnych potrzeb i możliwości osób w nim zamieszkujących. Wszyscy mieszkańcy objęci są zajęciami rehabilitacji społecznej, mającymi na celu m.in. rozwijanie umiejętności współpracy w grupie oraz kształtowanie nowych umiejętności praktycznych, przydatnych w codziennym funkcjonowaniu.

Czterech pracowników działu terapeutyczno – opiekuńczego kontynuuje naukę w Radomskiej Szkole Wyższej na kierunku pielęgniarstwo. Osoby te uzyskały stypendia przyznane przez Powiat Radomski na okres 18 miesięcy po 1 000,00 zł. miesięcznie, w roku 2023 pobierały stypendium przez 9 miesięcy. W grudniu ubiegłego roku przyznano stypendium pielęgniarzom kolejnym dwóm osobom na okres 9 miesięcy w kwocie 1 000,00 zł miesięcznie, które będą pobierały w 2024 roku.

Osoby, które pobierają stypendium przyznane przez Powiat Radomski po uzyskaniu prawa wykonywania zawodu będą miały obowiązek podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy w Domu Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach lub Powiatowym Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnemu w Krzyżanowicach przez okres co najmniej 4 lat.

Mając za cel utrzymanie standardu jakości życia i bezpieczeństwo podopiecznych w 2023 roku wykonano remonty na łączną kwotę 25 886,83 zł, w tym:

- konserwacja instalacji p.poż. - 1 931,10 zł;
- remont i naprawa kurtyny dźwigu – 1 258,29 zł;

- konserwacja napędu dźwigu – 5 322,96 zł;
- remont płotu – 14 957,33 zł;
- naprawa polerki – 1 076,25 zł;
- pozostałe remonty bieżące i konserwacje wynikające z działalności Domu – 1 340,90 zł.

Wykonano również szereg prac remontowo – malarskich, które dotyczyły odnowienia 17 pomieszczeń. Zrealizowane remonty i konserwacje mają wpływ na właściwe funkcjonowanie urządzeń technicznych i wydłużenie ich okresów użytkowania, podnoszą poziom bezpieczeństwa życia mieszkańców i pracy personelu, a tym samym zapewniają utrzymanie standardu domu na odpowiednim poziomie i poprawę warunków sanitarnych oraz estetyki pomieszczeń w Placówce.

Najpilniejsze potrzeby na rok 2024:

1. Wymiana pionów instalacji c.o. w sześciu łazienkach – 10 000,00 zł;
2. Opracowanie dokumentacji techniczno – kosztorysowej – 7 000,00 zł;
3. Remont łazienek – 166 600,00 zł;
4. Dostosowanie szerokości otworów drzwi wewnętrznych w pokojach mieszkalnych w bloku II do transportowania łóżek szpitalno – rehabilitacyjnych – 90 000,00 zł;
5. Wymiana systemu przyzwowego – 172 000,00 zł;
6. Wymiana pokryć dachowych bloku I oraz II z uwzględnieniem docieplenia stropu w bloku I – 611 000,00 zł;
7. Wymiana tarketu w bloku I w I klatce schodowej 50 000,00 zł, montaż poręczy 12 500,00 zł, montaż nosków antypoślizgowych 8 200,00 zł. Łączna wartość planowanego zadania wynosi 70 700,00 zł.

Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy jest placówką, która zapewnia opiekę dla osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną, jak również osób przewlekle somatycznie chorych, w sytuacji gdy brak jest możliwości zapewnienia wsparcia przez rodzinę i środowisko lokalne.

W Oddziale na ul. Sienkiewicza może przebywać **88** osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną. Natomiast potrzebom osób przewlekle somatycznie chorych, głównie seniorów, służy Oddział Domu na ul. Partyzantów dysponujący **38** miejscami.

Koszt utrzymania 1 mieszkańca w 2023 roku – 5 275,00 zł.

Wykonanie budżetu na 2023 rok – 9 564 140,77 zł, w tym:

wydatki inwestycyjne – **40 048,80 zł**, wydatki na zakupy inwestycyjne – **31 980,00 zł** i wydatki na remonty – **321 339,00 zł**.

Dom Pomocy Społecznej zapewnia mieszkańcom warunki godnego życia, poczucie bezpieczeństwa, możliwość kształcenia i rozwoju oraz integracji społecznej poprzez zapewnienie całodobowej opieki, zaspokajanie na poziomie obowiązujących standardów potrzeb bytowych, opiekuńczych, rehabilitacyjnych, edukacyjnych z uwzględnieniem kondycji intelektualnej i stanu psychofizycznego podopiecznych.

Placówka umożliwia mieszkańcom rozwijanie swojej osobowości i zainteresowań poprzez uczestnictwo w różnych formach terapii zajęciowej oraz w ramach zajęć rehabilitacji społecznej. Terapia realizowana była w formie zajęć indywidualnych oraz grupowych, a jej celem było zwiększenie aktywności mieszkańców poprzez wykonywanie określonych czynności mających zarówno charakter usprawnienia fizycznego, jak i psychicznego. Terapeuci proponowali mieszkańcom różne formy i metody zajęć terapeutycznych kierując się sprawnością psychofizyczną oraz ich zainteresowaniami. W 2023 roku prowadzone były dwie podstawowe grupy form terapii: formy audytoryjne (bierne) i formy aktywizujące realizowane m.in. w funkcjonujących na terenie Domu pracowniach.

Pracownia tkacka zapewnia pensjonariuszom możliwość tkania na krośnie chodników, gobelinów, makatek. Podczas tych zajęć mieszkańcy nabywają i rozwijają takie umiejętności jak operowanie igłą ręczną, cięcie nożyczkami, szydełkowanie, prucie i zwijanie włóczki. Podopieczni poprzez te zajęcia usprawniają koordynację wzrokowo – ruchową ucząc się i wyrabiając poczucie estetyki. W terapii plastyczno-technicznej uczestnicy zdobywają umiejętności malarskie oraz uczą się szkicowania ołówkiem, kredkami, węglem. W ramach muzykoterapii podopieczni mogą słuchać muzyki, śpiewać, tańczyć i wykonywać ćwiczenia rytmiczne. Podczas terapii kulinarnej mieszkańcy mają możliwość nabycia umiejętności estetycznego przygotowania i sporządzania posiłków, robienia zakupów, bezpiecznej obsługi podstawowego sprzętu kuchennego, utrzymania porządku w kuchni. W ramach ergoterapii mieszkańcy uczą się dbania o estetykę wokół budynku i w budynku. Zajęcia ergoterapii przyjmują formę prac pielęgnacyjnych i porządkowych wewnątrz i wokół obiektu. Jako nową formę wprowadzono możliwość posiadania przez chętnych mieszkańców roślin doniczkowych w pokojach. W ten sposób m.in. uczą się dbałości o rośliny i obserwują ich wzrost. Terapia pracą stwarza pole do indywidualnego wykazania się mieszkańców w określonej pracy oraz stwarza możliwość wzajemnego wspierania się.

Terapia psychologiczna w Domu Pomocy Społecznej ma na celu stworzenie poczucia bezpieczeństwa, zmniejszenie napięcia emocjonalnego, zadbanie o dobrostan psychiczny, pomoc w rozwiązywaniu występujących trudności i obniżaniu niepokoju, stworzenie przyjaznej atmosfery. Spotkania psychologa z mieszkańcami odbywają się w formie zajęć terapeutycznych z rehabilitacji społecznej prowadzonej dwa razy w tygodniu w podziale na dwie grupy. Prowadzone są także zajęcia z komunikacji alternatywnej.

W Placówce działa zespół muzyczny „DOMINO”, którego lider śpiewa i gra na klawiszach.

Zespół reprezentuje Dom na festiwalach piosenki, konkursach, przeglądach twórczości oraz imprezach okolicznościowych. Mieszkańcy również chętnie uczestniczyli w spacerach, zabawach i grach ruchowych na świeżym powietrzu.

Dom zapewnia dzieciom i młodzieży pobieranie nauki oraz udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych: 2 osoby kontynuują naukę w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Radomiu, 11 osób realizuje obowiązek szkolny w Zespole Szkół i Placówek w Chwałowicach, w klasach na różnym poziomie edukacji oraz w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych. Natomiast dla jednego mieszkańca są organizowane zajęcia indywidualne rewalidacyjno-wychowawcze w miejscu pobytu mieszkańca, tj. na terenie domu pomocy społecznej. Zajęcia prowadzone są przez nauczycieli oddziału Specjalnej Szkoły Podstawowej w Wierzbicy.

W 2023 roku w Domu Pomocy Społecznej w Wierzbicy wykonano następujące remonty:

- 1) remont łazienki na I piętrze w budynku DPS w Wierzbicy przy ul. Sienkiewicza 37 – 81 000,00 zł (środki własne powiatu);
- 2) remont łazienki na III piętrze w budynku DPS w Wierzbicy przy ul. Sienkiewicza 37 – 65 000,00 zł (środki własne powiatu);
- 3) remont łazienki i części pomieszczeń administracyjnych w budynku DPS w Wierzbicy przy ul. Sienkiewicza 37 – 35 378,99 zł (środki własne powiatu);
- 4) remont wentylacji w łazienka w budynku DPS w Wierzbicy przy ul. Sienkiewicza 37 – 29 970,00 zł (środki własne powiatu).

Wydatki i zakupy inwestycyjne:

- 1) adaptacja części świetlicy na pomieszczenia biurowe w budynku Domu Pomocy Społecznej w Wierzbicy przy ul. Sienkiewicza 37 – 40 048,80 zł (środki własne powiatu);
- 2) zakup prasownicy nieckowej do pralni w budynku Domu Pomocy Społecznej w Wierzbicy przy ul. Sienkiewicza 37 – 31 980,00 zł.

W 2023 roku w ramach środków z Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zaopatrzone mieszkańców w 1 szt. elektroskutera, 25 szt. wózków inwalidzkich i inne drobniejsze przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

W celu podnoszenia jakości świadczonych usług, kadra pracownicza uczestniczyła w szkoleniach wewnętrznych, jak również zewnętrznych oraz konferencjach. Na część szkoleń pozyskano środki z Krajowego Funduszu Szkoleniowego za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu w wysokości 7 450,00, przy wkładzie własnym w wysokości 1 490,00 zł.

W omawianym okresie, mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Wierzbicy uczestniczyli w licznych imprezach, zdobywając nagrody indywidualne, wyróżnienia oraz zajmując czołowe miejsca w konkursach. Mieszkańcy uczestniczyli w takich konkursach jak: Festiwal Piosenki Turystycznej w Marculach, zawody sportowe „Każdy jest zwycięzcą swoich słabości” w Pionkach, XX Spartakiada Osób Niepełnosprawnych w Skaryszewie itp.. Zorganizowano również w 2023 roku wiele wycieczek integracyjnych na baseny mineralne do Solca – Zdrój, zorganizowano zajęcia z alpakami i końmi w Dąbrówce Warszawskiej, wyjazdy na kręgle itp.

Najpilniejsze potrzeby na rok 2024:

- 1) remont i modernizacja obiektów – ok. 300 000,00 zł;
- 2) zakup urządzeń rehabilitacyjnych (UGUL z osprzętem) – ok. 6 000,00 zł;
- 3) wymiana windy w oddziale przy ul. Sienkiewicza 37 – ok. 136 270,00 zł;
- 4) budowa szybu windowego i instalacja windy w budynku przy ul. Partyzantów 3 – ok. 435 543,00 zł;
- 5) termomodernizacja budynku przy ul. Sienkiewicza 37 wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej ok. 1 800 000,00 zł;
- 6) termomodernizacja budynku przy ul. Partyzantów 3 wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej ok. 600 000,00 zł;
- 7) modernizacja kotłowni przy ul. Sienkiewicza 37 (odłączenie Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego i Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Wierzbicy) 350 000,00 zł;
- 8) dostosowanie niewyremontowanych łazienek do korzystania z podnośników transportowo-kąpielowych oraz wyposażenie w systemy liniowo-odpływowe - ok. 300 000,00 zł;
- 9) urządzenie ogrodu sensorycznego dla osób niepełnosprawnych intelektualnie – ok. 10 000,00 zł.

Formą dziennego wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi, której głównym celem jest zwiększanie zakresu samodzielności, poczucia sprawstwa i możliwości brania odpowiedzialności za podejmowane działania jest **Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance.**

Placówka jest przeznaczona ogółem dla **35** osób (typ AB): przewlekle psychicznie chorych /20 osób/ oraz z niepełnosprawnością intelektualną /15 osób/.

Dom ma zasięg lokalny i obejmuje wsparciem mieszkańców z powiatu radomskiego z terenu gmin: Jedlińsk, Jastrzębia, Przytyk oraz Zakrzew. Dom funkcjonuje przez 5 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.00 do 16.00.

W 2023 roku w zajęciach uczestniczyło 36 osób. Ponadto, z usług Placówki korzystał 1 „klubowicz”, czyli osoba oczekująca na miejsce w Środowiskowym Domu Samopomocy w Jedlance.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance finansowany jest z dotacji celowej Wojewody Mazowieckiego, gdyż jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. W 2023 roku dotacja wynosiła 290% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej, tj. 2 250,40 zł miesięcznie na **1 uczestnika**. Do czerwca 2023 roku 7 osób było objęte programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, a od lipca 2023 roku w/w programem było objęte 8 osób. Kwota dotacji na osoby objęte programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” w 2023 roku była zwiększona na podstawie art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej o kwotę 675,12 zł miesięcznie. Wysokość dotacji ogółem na uczestnika z niepełnosprawnością sprzężoną w 2023 roku wynosiła 2 925,52 zł.

Środki finansowe przeznaczone na funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance w 2023 roku wyniosły:

1. Z budżetu wojewody – 1 005 907,27 zł, w tym:
 - a) na bieżącą działalność – 945 146,47 zł;
 - b) z programu „Za życiem” – 60 760,80 zł.
2. Środki własne Powiatu – 30 000,00 zł, które były przeznaczone na finansowanie usługi przewozowej uczestników;
3. Środki z Krajowego Funduszu Szkoleń – 11 400,00 zł, które były przeznaczone na finansowanie kosztów kształcenia ustawicznego pracowników.

Dużym atutem ośrodka, jest zapewnienie transportu z miejsca zamieszkania do Środowiskowego Domu Samopomocy i z powrotem. W 2023 roku placówka świadczyła usługi transportowe własnym i wynajętym bussem, który służył do przewozu osób z niepełnosprawnościami, na podstawie ustalonego harmonogramu przywożenia i odwożenia uczestników. Ośrodek ma do dyspozycji samochód 18 – osobowy oraz 9 –osobowy.

Dom umożliwia swoim uczestnikom spożywanie gorącego posiłku, który przygotowany jest w ramach treningu kulinarnego. Uczestnicy pod nadzorem instruktora terapii zajęciowej przygotowują ciepłe posiłki, przekąski, a także desery.

Ośrodek zatrudnia wykwalifikowaną, 11-osobową kadrę z dużym doświadczeniem, z czego 8 osób stanowi zespół wspierający – aktywizujący, natomiast 3 osoby to kadra administracyjna i pomocnicza. W 2023 roku pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance uczestniczyli w 13 szkoleniach, niektóre z tych szkoleń zawierały elementy superwizji.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance w 2023 roku realizował wsparcie, mające na celu umożliwienie uczestnikom prawidłowego funkcjonowania

w społeczeństwie oraz pomoc w osiągnięciu satysfakcji ze swojego życia, pomimo ograniczeń i trudności, jakie stwarza choroba. Wprowadzano nowe formy terapii, doposażono pracownię w nowe urządzenia i sprzęt m.in. ploter tnący, monitory do pracowni informatycznej, zakupiono pętlę indukcyjną, zamontowano oznaczenia pomieszczeń w alfabecie Braille'a, tablicę tyflograficzną ze schematem rozmieszczenia pomieszczeń, tabliczki z napisami powiększonymi dla osób słabowidzących, jak również oznaczono miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami.

Poprzez uczestnictwo w zajęciach podopieczni rozwijają i kształtują nowe umiejętności, a także są dostrzegani w środowisku lokalnym. W Placówce działają cztery pracownie: rękodzieła artystycznego, kulinarna, plastyczna i informatyczna. Realizowane z uczestnikami zajęcia dostosowane są do ich indywidualnych potrzeb i możliwości i obejmują w szczególności: treningi funkcjonowania w codziennym życiu, treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, treningi umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, treningi umiejętności spędzania wolnego czasu, poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne. Ponadto, personel świadczy uczestnikom pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych.

Realizowana w Placówce terapia ruchowa ma na celu usprawnienie uczestników. Kompleksowe wsparcie, którym otaczani są uczestnicy służy przygotowaniu ich do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy.

Dom podejmował działania mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji i stygmatyzacji osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez organizowanie imprez mających charakter ponadlokalny i promujących zdrowie psychiczne, które odbywały się w placówce. Uczestniczyły w nich osoby z niepełnosprawnościami z innych placówek, rodziny podopiecznych, osoby z bliższego i dalszego otoczenia. Środowiskowy Dom Samopomocy współpracował z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi na terenie powiatu i województwa, wymieniał dobre praktyki z jednostkami o podobnej strukturze spoza województwa, utrzymywał kontakty z instytucjami promującymi twórczość artystyczną osób z niepełnosprawnościami, dbał o odbudowanie prawidłowych relacji uczestnika z najbliższymi, motywował uczestnika do funkcjonowania w oparciu o własne możliwości oraz wspierał ich w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Organizowano również wycieczki, różnego rodzaju imprezy okolicznościowe, wyjścia do muzeów, teatru, kina, na koncerty oraz udział w konkursach, festiwalach i spartakiadach dla osób z niepełnosprawnościami. W sumie na przestrzeni 2023 roku zorganizowanych zostało 60 tego typu wydarzeń.

Najpilniejsze potrzeby na 2024 rok:

1. „Rewitalizacja zabytkowego parku w Jedlance, Etap II” ok. 429 401,80 zł obejmuje nasadzenie krzewów, bylin, wysiew trawników wraz z systemem nawadniającym, adaptacje nowych form użytkowych budowa alejek parkowych, altany, oświetlenia parkowego, instalacji elektrycznej, elementy wyposażenia terenu - mała architektura (kosze na śmieci, ławki).
 2. „Rewitalizacja zabytkowego parku w Jedlance, Etap III” ok. 314 647,81 zł (obejmuje budowę wiaty, sceny z widownią naziemną, ciąg dalszy elektryki oraz wymianę ogrodzenia).
- Łączny koszt pozostałych do realizacji etapów zadania inwestycyjnego wynosi około 744 049,61 zł.

Powiatowe Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Krzyżanowicach to nowa jednostka organizacyjna Powiatu Radomskiego, która rozpoczęła swoją działalność z dniem 1 stycznia 2023 roku. Jest to ośrodek wsparcia dziennego z miejscami całodobowego pobytu.

Siedziba placówki mieści się w nowym budynku, który został zaprojektowany i wybudowany zgodnie z przeznaczeniem oraz potrzebami osób z niepełnosprawnościami, które będą korzystały ze wsparcia tej placówki. Do dyspozycji uczestników i personelu oddano budynek o powierzchni 727m², w którym znajdują się 32 pomieszczenia w części dziennej, na które składają się m.in. pracownie i sale terapeutyczne, sala ćwiczeń, pokój dzienny z jadalnią, podręczna kuchnia, sanitariaty, gabinety pracowników. W części mieszkalnej znajduje się 8 jednoosobowych pokoi (każdy z łazienką przystosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym z ograniczoną sprawnością ruchową).

Utworzenie i funkcjonowanie tej Jednostki w okresie pierwszych 5 lat działalności jest współfinansowane z Funduszu Solidarnościowego w ramach Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo - mieszkalne”.

Całkowity koszt budowy siedziby placówki wraz z pierwszym wyposażeniem wyniósł **4 452 117,28 zł**, w tym: **2 982 076,20 zł** stanowiły środki otrzymane przez Powiat z Funduszu Solidarnościowego i **1 470 041,08 zł** to wkład własny Powiatu Radomskiego.

Placówka w swojej działalności ma za zadanie wsparcie w formie pobytu dziennego i całodobowego 23 osób dorosłych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Centrum zapewnia 15 miejsc dla uczestników korzystających z usług w zakresie pobytu dziennego od poniedziałku do piątku przez 8 godzin dziennie oraz 8 miejsc dla uczestników korzystających z usług w zakresie pobytu całodobowego przez siedem dni w tygodniu.

Celem działalności tej placówki jest zapewnienie swoim podopiecznym warunków do samodzielnego i niezależnego pobytu/zamieszkiwania, opieki oraz rozwijania sprawności intelektualnej i/lub ruchowej. Zakres usług prowadzonych w Centrum jest różnorodny i dostosowany do potrzeb uczestników, którymi są dorosłe osoby niepełnosprawne o obniżonych kompetencjach społecznych, w tym osoby z niepełnosprawnością intelektualną i chorobami psychicznymi. Realizowane wsparcie podnosi kompetencje społeczne mieszkańców Centrum oraz rozwija ich umiejętności potrzebne do samodzielnego życia. Istotnym elementem wsparcia jest również wykształcenie w uczestnikach umiejętności pozwalających im na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania oraz dbania o swój stan zdrowia, higienę, a także ogólną sprawność.

W 2023 roku ze wsparcia Centrum skorzystało 39 osób, w tym 5 osób korzystało ze wsparcia placówki dwukrotnie.

Roczne koszty funkcjonowania placówki w 2023 roku wyniosły **1. 835.885,06 zł.**, w tym: **936.891,82 zł** to środki Funduszu Solidarnościowego, a pozostałe **898.993,24 zł** to koszty pokryte ze środków Powiatu Radomskiego.

Powiatowe Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Krzyżanowicach wspiera uczestników przez zajęcia terapeutyczne i pracę ze specjalistami. Uczestnicy mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań i pasji pod okiem wykwalifikowanej kadry.

W Placówce prowadzone są zajęcia rehabilitacji społecznej, w tym:

1. treningi samoobsługi;
2. treningi umiejętności społecznych i interpersonalnych;
3. treningi funkcjonowania w życiu codziennym, spędzania czasu wolnego;
4. zajęcia rozwijające zainteresowania i umiejętności, które można wykorzystać w codziennym życiu;
5. poradnictwo psychologiczne;
6. zajęcia i zabiegi poprawiające ogólną sprawność, w szczególności fizyczno-ruchową i manualną, w parciu o bazę rehabilitacyjną placówki.

Placówka zapewnia uczestnikom bezpłatne wyżywienie, a osobom przebywającym w systemie dziennym także bezpłatny codzienny transport z miejsca zamieszkania do Centrum oraz z Centrum do miejsca zamieszkania.

Centrum stara się zapewnić warunki do nawiązywania, jak również utrzymywania relacji z innymi, aktywizacji i integracji ze społecznością lokalną. W tym celu podopieczni Placówki brali udział w wielu konkursach i zawodach, w omawianym okresie odbyła się XVI Impreza Sportowa Osób Niepełnosprawnych, XII Festiwal Piosenki Turystycznej dla Osób Niepełnosprawnych, Wewnętrzny Konkurs Geograficzny „Wiedza o Polsce”, II Międzypowiatowy Wernisaż Twórczości Środowisk Senioralnych, Kół Gospodyń

Wiejskich i Osób z Niepełnosprawnością organizowany przez Klub Senior+ w Głowaczowie.

W Powiatowym Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnym w Krzyżanowicach organizowane były liczne wydarzenia, np.: panel dyskusyjny „Świadomy i aktywny społecznie”, wewnętrzne zabawy taneczne. Placówka organizowała także wycieczki, np. do Wąchocka, Muzeum Historii Radomia, Muzeum Wsi Radomskiej, Rezerwatu Przyrody Źródło Królewskie.

Centrum gościło również wielu gości m.in. Daniela Rutkowskiego - zawodnika MMA, koszykarzy Hydrotruck Radom, funkcjonariuszy Policji w Iłży. Bardzo ważnym i znaczącym wydarzeniem zarówno dla uczestników, jak i pracowników była wizyta Pani Prezydentowej Agaty Kornhauser – Duda i Pani Minister Marleny Małag.

Najpilniejsze potrzeby na 2024 rok:

1. Montaż klimatyzatorów – ok. 30 000,00 zł;
2. Zakup mebli (szafa, biurko, półki) – ok. 5 000,00 zł;
3. Doposażenie sal terapeutycznych (zakup maszyny do szycia z funkcją overlock) – ok. 2 500,00 zł;
4. Doposażenie pracowni kulinarnej (zakup toster, frytkownicy, gofrownicy, maszynki do mielenia mięsa) – ok. 2 000,00 zł;
5. Zakup grilla gazowego – ok. 2 000,00 zł;
6. Doposażenie gabinetu pielęgniarstwa (zakup wagi z pomiarem wzrostu, apteczki, szafy metalowej na leki) – ok. 1 000,00 zł.

W związku z uruchomieniem Powiatowego Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego w Krzyżanowicach, które znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie Domu Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach stwierdzono, że realizacja zadań usługowych dla dwóch w/w jednostek organizacyjnych Powiatu przez specjalnie wydzieloną do tego celu jednostkę organizacyjną Powiatu – Powiatowe Centrum Usług Wspólnych pozwoli na zwiększenie efektywności gospodarowania środkami przeznaczonymi na pokrycie kosztów działalności tych jednostek.

W związku z tym, od 1 stycznia 2023 roku funkcjonuje **Powiatowe Centrum Usług Wspólnych w Krzyżanowicach**. Centrum zapewnia jednostkom obsługiwany wspólnej obsługę administracyjną, w zakresie kadrowym i zamówień publicznych, finansową, organizacyjną i żywieniową, transportową, pralniczo-krawiecką i związaną z zapewnieniem utrzymania należytego stanu technicznego infrastruktury gospodarczej jednostek obsługiwanych.

Roczne koszty funkcjonowania tej placówki w 2023 roku wyniosły **3.821.063,97 zł**. Nie poniesiono wydatków inwestycyjnych.

Projekt „Szansa dla Ciebie”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu w partnerstwie z Domem Pomocy Społecznej w Jedlance, Domem Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach i Domem Pomocy Społecznej w Wierzbicy w okresie od 1 września 2020 roku do 31 sierpnia 2023 roku realizowało wieloletni projekt pt. „Szansa dla Ciebie” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem Działania 9.1 Aktywizacja społeczno – zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

Celem głównym projektu było zaktywizowanie i integracja społeczna 92 uczestników projektu zagrożonych wykluczeniem społecznym do VIII.2023 roku.

Całkowita wartość projektu wyniosła **919.749,22** w tym:

- 717.349,22 zł - dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
- 202.400,00 zł - wkład własny Powiatu Radomskiego.

Wsparciem w ramach projektu objęto ogółem 108 Uczestników, w tym 71 osób z niepełnosprawnościami i 37 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. Wśród osób z niepełnosprawnościami było 48 mieszkańców Domów Pomocy Społecznej: 16 z Domu Pomocy Społecznej w Jedlance, 16 z Domu Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach i 16 z Domu Pomocy Społecznej w Wierzbicy.

Uczestnicy projektu, w zależności od wyników indywidualnej diagnozy potrzeb otrzymali różne formy wsparcia, w szczególności będą brali udział w następujących zajęciach:

- grupowym treningiem kompetencji i umiejętności społecznych z psychologiem,
- zajęciach z doradcą zawodowym,
- zajęciach grupowych z zakresu problematyki prorodzinnej,
- warsztatach z zakresu profilaktyki uzależnień oraz z zakresu przygotowania do samodzielnego życia,
- warsztatach z zakresu edukacji prozdrowotnej,
- grupowym treningu kompetencji osobistych,
- warsztatach rozwoju osobistego, np. florystyka, rękodzieło, zajęcia komputerowe, kulinarne,
- zespołach ćwiczeń psychoruchowych,
- kursie nauki jazdy kat. B.

Zgodnie z założeniami, udział w projekcie umożliwił Uczestnikom dokonanie postępu w zakresie aktywizacji społeczno – zawodowej i zmniejszenie dystansu do zatrudnienia, między innymi dzięki zwiększeniu pewności siebie i własnych umiejętności, poprawie umiejętności rozwiązywania pojawiających się problemów, wzmocnieniu motywacji do pracy po zakończeniu udziału w projekcie.

Cel strategiczny 4

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Podniesienie poziomu usług świadczonych w obszarze polityki społecznej zależy w dużej mierze od profesjonalnego i odpowiednio dobranego zespołu.

W związku z powyższym, pracownicy PCPR dbają o podnoszenie swoich kompetencji, uczestnicząc w szkoleniach, konferencjach czy innych formach doskonalenia.

1.	Przegląd programów w perspektywie finansowej 2021-2027. Kart praw podstawowych, jako jedna z zasad horyzontalnych obowiązujących w perspektywie finansowej 2021-2027.	Dyrektor Kierownik Zespołu Referent
2.	Design thinking	Dyrektor Kierownik Zespołu
3.	Spotkanie sieciujące dla rzeczników ekonomii społecznej i solidarnej, przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej, jednostek samorządu terytorialnego oraz instytucji rynku pracy i integracji społecznej.	Dyrektor Kierownik Zespołu
4.	Przeciwdziałanie przemocy domowej - rewolucyjne zmiany 2023.	Inspektor
5.	Wybrane problemy stosowania KPA w działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.	Referent
6.	Kwalifikowalność wydatków i nowy system MEWA w ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 w zakresie EFS+.	Referent
7.	Drogi do zdrowej szkoły - wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.	Psycholog
6.	Miejsce, rola i znaczenie rodziny w nieegalitarnym społeczeństwie.	Z-ca Dyrektora Psycholog Pracownik socjalny Starszy specjalista pracy socjalnej
7.	Jak wspierać i pracować terapeutycznie z uchodźcami wojennymi i osobami, które im pomagają?	Psycholog
8.	Jak postępować, kiedy pacjent zgłasza, że doznaje przemocy w rodzinie?	Psycholog
9.	Kontrola gospodarki finansowej, rachunkowości i sprawozdawczości w JST i ich jednostkach organizacyjnych w świetle zmieniających się przepisów prawa w 2023 r.	Główny księgowy
10.	Należności w jednostkach budżetowych - praktyczne aspekty realizacji, ewidencji i windykacji.	Główny księgowy
11.	Praktyczne i prawne aspekty realizacji usług społecznych.	Główny księgowy Starszy specjalista pracy socjalnej

12.	Zarządzanie stresem, emocjami i sytuacjami trudnymi w zespole.	Główny księgowy
13.	Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - znaczące zmiany.	Z-ca Dyrektora
14.	Komunikacja interpersonalna drogą do budowania dobrego zespołu.	Z-ca Dyrektora
15.	Konferencja "Rodzicielstwo zastępcze - wyzwania i sukcesy"	Z-ca Dyrektora
16.	Naliczanie wynagrodzeń za pracę pracowników samorządowych w 2023 r. z uwzględnieniem najnowszych zmian.	Starszy księgowy
17.	Kwalifikowalność wydatków i nowy system SL2021 w ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 w zakresie EFS+.	Starszy księgowy
18.	Rozwój kompetencji cyfrowych - rozwiązania technologiczne w pracy pomocowej.	Pracownik socjalny Starszy specjalista pracy socjalnej
19.	Rodzic na zastępstwo, miłość na zawsze - bezpieczeństwo i troska o dziecko.	Starszy specjalista pracy socjalnej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w roku 2023 zatrudniało również koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Osoby te również poszerzały swoją wiedzę i zdobywały nowe umiejętności, co zostało przedstawione w sprawozdaniu organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego zakłada również wzmocnienie lokalnej współpracy międzysektorowej w zakresie realizacji zadań w obszarze pomocy społecznej i rozwiązywania problemów społecznych.

Relacja: samorząd – trzeci sektor, który stanowi nieodłączny element społeczeństwa demokratycznego wymaga ciągłego wzmacniania. Proces budowania więzi społecznych, zbliżania jednostek i społeczności lokalnych, włączania w życie społeczne osób lub grup zagrożonych marginalizacją w dużej mierze zależy od roli, jaką pełnią w danym regionie organizacje pożytku publicznego.

W 2023 roku, była realizowana i dotowana przez powiat radomski współpraca z następującymi podmiotami:

Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy” – kwota dotacji 21.000 zł.

Zakres współpracy ze Stowarzyszeniem został omówiony w sprawozdaniu z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy” – program służący działaniom profilaktycznym w ramach przeciwdziałania przemocy domowej – kwota dotacji 6.000 zł.

Zakres współpracy ze Stowarzyszeniem w tym aspekcie został omówiony poniżej, w punkcie dotyczącym realizacji działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Caritas Diecezji Radomskiej Dom Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym.

Koszt utrzymania 1 dziecka w 2023 roku to kwota **5.350 zł** miesięcznie.

Plan na utrzymanie dzieci przebywających w placówce wyniósł **2.781.730 zł**.

Wydatki na utrzymanie dzieci kształtowały się następująco:

1. Na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu powiatu radomskiego – **2.203.710,87 zł.**
2. Na utrzymanie dzieci z terenu powiatu warszawskiego zachodniego – **81.458,58 zł.**
3. Na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu Miasta Radomia – **124.140 zł.**
4. Na utrzymanie dziecka pochodzącego z terenu Powiatu Zwoleńskiego – **62.070 zł.**
5. Na utrzymanie dziecka pochodzącego z terenu Powiatu Mińskiego – **186.210 zł.**
6. Na utrzymanie dziecka pochodzącego z terenu Powiatu Pileckiego – **124.140 zł.**

Świetlica Środowiskowa „Betania” przy parafii Rzymsko – Katolickiej św. Stanisława Bpa M. w Wierzbicy – kwota dotacji 15.000 zł.

Zadania realizowane przez tę jednostkę zostały omówione w części dotyczącej zagadnień dotyczących realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy.

III. Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

Przeciwdziałanie przemocy domowej to niezmiennie jedno z największych wyzwań, przed którymi stoją pracownicy pomocy społecznej. To często zjawisko ukryte i zatajane, a jednocześnie występujące we wszystkich środowiskach i warstwach społecznych. 22 czerwca 2023 roku weszły w życie ważne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, wprowadzone ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535).

Nowela wprowadziła wiele znaczących zmian np. pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową, rozszerzono definicję przemocy o przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc. Wprowadzone zostały również zmiany w zakresie programów korekcyjno – edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową w zakresie kierowania do udziału w programie, związanych z tym zobowiązań.

Nowelizacja realizuje postulaty zgłaszane od lat przez Rzecznika Praw Obywatelskich, w szczególności w celu właściwego odzwierciedlenia postanowień Konwencji Stambulskiej w krajowych uregulowaniach prawnych. Konwencja Stambulska definiuje przemoc domową jako wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy osoba stosująca przemoc i osoba jej doświadczająca dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy też nie.

Zgodnie z wytycznymi uzyskanymi od Wojewody Mazowieckiego powyższe spowodowało konieczność zmiany obowiązującego jeszcze „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie radomskim na lata 2021-2025”, przyjętego uchwałą Rady Powiatu w Radomiu Nr 274/XXVI/2020 z dnia 28 grudnia 2020 roku, tak, aby przedmiotowy dokument zawierał zapisy adekwatne do obowiązującego stanu prawnego. Uchwałą Nr 634/LXI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 listopada 2023 roku został przyjęty „Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2023 – 2027”, który uwzględnia zmiany merytoryczne, wynikające z nowelizacji przepisów oraz aktualnej sytuacji i potrzeb w tym zakresie.

Uznając za bezsporny fakt, że każdy człowiek ma prawo do godnego życia w środowisku wolnym od przemocy, nadrzędnym celem programu jest stworzenie spójnego i profesjonalnego systemu wsparcia dla wszystkich osób uwikłanych w przemoc oraz wzmocnienie skuteczności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie radomskim.

1. Zwiększenie wiedzy na temat rozmiaru przemocy domowej w powiecie radomskim (diagnozowanie, monitorowanie problemu, analizowanie form i efektów udzielonego wsparcia).

Rozeznaniu skali tego zjawiska w naszym regionie posłużyły dane uzyskane z niektórych w/wymienionych instytucji działających w środowisku lokalnym, gdzie osoby pokrzywdzone najczęściej zgłaszają problem przemocy.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań, podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej /art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej/.

Głównym narzędziem służącym rozpoznawaniu zjawiska przemocy jest procedura „Niebieska Karta”, zwana dalej NK. Z danych uzyskanych z Komendy Miejskiej Policji w Radomiu wynika, że niestety przemoc domowa jest zjawiskiem permanentnym, nie wykazującym znaczącej tendencji spadkowej, wręcz rośnie.

Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej w 2023 roku:

Kobiety - 938

Mężczyźni - 167

Nieletni - 200

Liczba sprawców przemocy domowej:

Mężczyźni - 998

Kobiety - 104

Nieletni - 0

Liczba przeprowadzonych interwencji dotyczących przemocy domowej to 1090.

Najczęściej, pierwszym ogniwem w łańcuchu pomocy osobom doznającym przemocy ze strony najbliższych jest ośrodek pomocy społecznej. Mając na uwadze powyższe, gromadzimy dane na temat skali tego zjawiska w poszczególnych gminach.

Głównym narzędziem służącym rozpoznawaniu zjawiska przemocy jest procedura „Niebieska Karta”, jest ona zakładana zarówno na interwencjach domowych, jak również w przypadku, gdy pokrzywdzony zgłosi się osobiście w celu złożenia zawiadomienia z art. 207 kk. Najczęściej procedura NK jest wszczynana przez policję – w minionym roku zostało założonych 366 kart, w drugiej kolejności ośrodek pomocy społecznej – 33 kart, natomiast w pojedynczych przypadkach procedura jest wszczynana przez jednostki oświaty (6 kart), ochrony zdrowia (2 karty). W 2023 roku nie było żadnego przypadku wszczęcia procedury NK przez Powiatowe Centrum, nie zachodziła również potrzeba umieszczenia osób doznających przemocy domowej w ośrodku interwencji kryzysowej.

Osoby wobec, których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą to najczęściej osoby w wieku 18-67 lat, w drugiej kolejności osoby poniżej 18 roku życia, rzadziej osoby starsze w wieku powyżej 67 lat. Sprawcami przemocy najczęściej również są osoby w przedziale wiekowym 18-67 lat.

Realizacja procedury NK odbywa się w oparciu o zasadę współpracy między organizacjami i podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Po podjęciu interwencji i wszczęciu procedury NK sprawa jest przekazywana przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Zespół interdyscyplinarny funkcjonuje w każdej z 13 gmin powiatu radomskiego.

Podkreślić należy, że ze sprawozdań otrzymanych z gminnych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynika, że w 2023 roku udało się w 256 przypadkach zakończyć procedurę NK z powodu zakończenia przemocy domowej i zrealizowania indywidualnego planu pomocy.

W skrajnych przypadkach przemoc może być powodem odebrania dzieci z rodzin biologicznych w związku ze stwierdzonym bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia. W omawianym okresie sytuacja ta miała miejsce dwukrotnie.

2. Profilaktyka i edukacja, podniesienie świadomości i poziomu wrażliwości społecznej na problem przemocy domowej.

Od wielu lat, na zlecenie powiatu radomskiego, zadania profilaktyczne mające na celu wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie z terenu gminy Wierzbica i gmin ościennych realizuje w formie świetlicy środowiskowej **„Betania” Parafia Rzymsko – Katolicka św. Stanisława Bpa M. w Wierzbicy**. Na realizację przedmiotowego zadania powiat radomski przeznaczył kwotę 15 000 zł.

W omawianym okresie, Świetlica Betania realizowała zadania polegające na zapobieganiu niedostosowaniu społecznemu, oraz przeciwdziałaniu przemocy domowej poprzez promowanie zdrowego stylu życia wolnego od substancji uzależniających: alkoholu, narkotyków, innych substancji odurzających.

Oferowane formy wsparcia:

1. pomoc w nauce – poprawa wyników w nauce oraz zachowania w szkole;
2. pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych – zmniejszanie agresji słownej i fizycznej;
3. twórcza organizacja czasu wolnego, zwłaszcza poprzez organizację zabaw, zajęć sportowych, artystycznych i wycieczek;
4. pomoc w odkrywaniu i rozwoju indywidualnych zainteresowań oraz uzdolnień;
5. kształtowanie prawidłowych i społecznie pożądanых postaw;
6. współpraca z rodziną dziecka, poprawa kontaktu z rodzicami i zwiększenie ich częstotliwości;
7. zdobycie wiedzy na temat zagrożeń związanych z narkotykami, alkoholem i innymi używkami.

Realizowane działania obejmowały:

1. zajęcia rozwojowe – dzięki którym wychowankowie poznali swoje mocne strony oraz doskonalili posiadane umiejętności;

2. zajęcia psychoedukacyjne – dzięki, którym wychowankowie poznali metody umiejętnego pomagania, sposoby radzenia sobie z agresją słowną i fizyczną, a także zostali zmotywowani do prowadzenia zdrowego stylu życia.

W ramach rozwoju zainteresowań oraz zorganizowania czasu wolnego, podopieczni świetlicy uczestniczyli w wycieczkach na stok narciarski w Parku Rozrywki i Miniatur Sabat Krajno, do parku linowego w Bałtowie, do Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu, wyjściach na lodowisko. W lipcu 2023 roku odbył się siedmiodniowy wakacyjny obóz profilaktyczny w Korbielowie, w którym wzięło udział 40 wychowanków. Podopieczni świetlicy mieli również możliwość uczestnictwa w „Warsztatach akcji” z florystą, warsztatach artystycznych „Tańcowała igła z nitką”, pikniku pod hasłem „Przywitanie Lata”, spotkaniu z Mikołajem, akcji „Gwiazdor dla najmłodszych”, w której 27 dzieci otrzymało paczki.

Wszystkie opisane powyżej formy wsparcia służyły wzmacnianiu poczucia własnej wartości, ukazaniu trzeźwości jako godnego modelu życia, dostarczaniu dzieciom i młodzieży informacji na temat swoich praw, możliwości szukania pomocy w sytuacji kryzysowej, przekazaniu wiedzy na temat narkomanii, alkoholu etc. w celu kształtowania właściwych postaw życiowych wobec negatywnych zjawisk i problemów społecznych.

Po raz kolejny, w 2023 roku, we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy”, zorganizowaliśmy grupę rodziców biologicznych, którzy stracili prawo do opieki nad swoimi dziećmi poprzez umieszczenie ich w rodzinnej pieczy zastępczej. Został zrealizowany program, na realizację którego przeznaczaliśmy 6.000 zł. Do uczestnictwa wytypowaliśmy 25 rodziców biologicznych, 15 z nich skorzystało z proponowanej oferty.

Głównym celem wskazanych powyżej oddziaływań było wieloaspektowe wsparcie prowadzące do rozwiązania istniejących problemów, wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą, wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej u rodziców w celu zapobiegania umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną, poprawy ich funkcjonowania, wzmocnienie relacji rodzinnych.

Ponadto rodzice biologiczni mieli możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji psychologicznych, terapeutycznych. **15** osób było zainteresowanych tą formą pomocy (**9** – psycholog, **6** – terapeuta uzależnień).

Tematyka zajęć była zróżnicowana, obejmowała zagadnienia dotyczące profilaktyki i sposobów radzenia sobie w kryzysie, nawiązywania relacji interpersonalnych, rozwiązywania trudności wychowawczych, komunikacji emocjonalnej, umiejętnego rozpoznawania i zaspokajania potrzeb dziecka, bezpieczeństwa dziecka w Internecie,

procedur podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia, wychowywania bez przemocy, itp.

Powiatowe Centrum w ramach profilaktyki udziela wsparcia psychologicznego i pedagogicznego dla osób i rodzin /w tym rodzin zastępczych/ zgłaszających się po poradę w zakresie spraw opiekuńczo - wychowawczych, metod postępowania, pożądanych postaw wychowawczych. W rejestrze porad i konsultacji łącznie odnotowano ich w tym roku **81**. Dotyczyły one diagnozy rozwoju dzieci, ich zachowań, problemów wychowawczych, relacji w rodzinach, kontaktów z rodziną biologiczną, funkcjonowania rodzin zastępczych i wychowanków itp.

Informacje na temat poradnictwa oraz pomocy w sytuacji kryzysowej są udostępnione także mieszkańcom powiatu radomskiego w Biuletynie Informacji Publicznej. W siedzibie Powiatowego Centrum, na tablicy ogłoszeń również znajdują się komunikaty na temat dostępnych form wsparcia, w tym możliwości skorzystania np. z poradnictwa psychologicznego oraz porady prawnej. Upowszechnione są także ulotki dotyczące przedmiotowej problematyki, zawierające m. in. informacje na temat funkcjonowania we wszystkich gminach powiatu radomskiego zespołów interdyscyplinarnych.

Wzorem lat ubiegłych, w 2023 roku również został przygotowany „Informator danych teleadresowych instytucji i podmiotów realizujących oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie”, który w ramach wzajemnej współpracy został przekazany do prokuratury, sądów i komend policji.

3. Ochrona osób doświadczających przemocy domowej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu jest wpisane do rejestru jednostek specjalistycznego poradnictwa województwa mazowieckiego prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego pod pozycją nr 80. Mieszkańcy powiatu radomskiego mogą zatem korzystać z bezpłatnego poradnictwa: psychologicznego oraz prawnego.

Aktualnie 2 psychologów: specjalista w zakresie psychoprofilaktyki i pomocy psychologicznej oraz specjalista - psycholog kliniczny udzielają specjalistycznego wsparcia.

Psychologowie udzielają porad dla osób z terenu powiatu radomskiego, przeżywających różnego rodzaju kryzysy: kobiet – ofiar przemocy ze strony partnerów, osób zmagających się z uzależnieniem najbliższych członków rodziny, rodziców biologicznych dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej /najczęściej z powodu alkoholizmu, zjawiska przemocy domowej/. Udzielono ogółem 41 porad **13** mieszkańcom powiatu radomskiego, w tym 9 osobom dorosłym i 3 dzieci. Poradnictwo dotyczyło trudnej

sytuacji życiowej, problemów rodzinnych, zaburzeń afektywnych, niepełnosprawności. Oprócz udzielania wsparcia na miejscu, psycholog przeprowadzał wizyty w środowisku. W 2023 roku przeprowadzono **10** takich wizyt (9 wizyt w rodzinach, 1 zespół wychowawczy w szkole) .

W omawianym okresie psycholog sporządził również **51** diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, zwykle z powodu przemocy fizycznej, emocjonalnej, zaniedbań ze strony rodziców.

Poradnictwo jest świadczone praktycznie codziennie, w godzinach pracy Powiatowego Centrum, stosownie do zgłaszanych potrzeb.

W każdą pierwszą i третią środę miesiąca, osobom zdecydowanym na podjęcie kroków prawnych w celu zmiany swojej sytuacji życiowej oferujemy pomoc prawnika.

Wsparcie w tej formie jest realizowane bezpłatnie. W rejestrze poradnictwa prawnego w 2023 r. odnotowano **20** konsultacji prawnych. Dotyczyły one między innymi pozwów o alimenty, uzależnień, eksmisji, władzy rodzicielskiej nad dziećmi, postępowania rozwodowego, podziału majątku, a także konfliktów w rodzinie.

4. Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne oraz psychologiczno – terapeutyczne wobec osób stosujących przemoc domową.

Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne oraz psychologiczno – terapeutyczne wobec osób stosujących przemoc domową w 2023 roku nie były realizowane z uwagi na brak zgłoszeń ze strony ośrodków pomocy społecznej, zespołów interdyscyplinarnych osób zainteresowanych taką formą wsparcia.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadziła jednak instrumenty większego nacisku motywujące osoby stosujące przemoc do udziału w w/wymienionych programach (zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia w razie uchylania się od nałożonych zobowiązań). Zespoły interdyscyplinarne również zostały zobowiązane do zawiadamiania Starosty o skierowaniu osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programie. W minionym roku zgłoszenia takie jeszcze nie wpłynęły, jednak ze swojej strony przeprowadziliśmy wstępne rozeznanie wśród zespołów interdyscyplinarnych we wszystkich gminach powiatu radomskiego, pod kątem zorganizowania grupy osób stosujących przemoc domową i realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego w 2024 roku. Z działań tych wynika, że realizacja oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych nastąpi prawdopodobnie w drugim kwartale bieżącego roku.

5. Doskonalenie umiejętności, podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy społecznej oraz innych podmiotów współpracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Przepływ informacji oraz wymianę doświadczeń pomiędzy Powiatowym Centrum a innymi instytucjami ułatwiają wspólne szkolenia, konferencje, z udziałem kierowników, pracowników ośrodków pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przewodniczących zespołów interdyscyplinarnych.

W omawianym okresie pracownicy Centrum wzięli udział w następujących szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy:

- Symptomy przemocy domowej. Praca z dzieckiem po doświadczeniu traumy.
- Dziecko z rodziny dysfunkcyjnej.
- Rozwiązywanie problemów i konfliktów. Kary i konsekwencje.
- Jak rozmawiać z rodzicem dziecka z rodziny dysfunkcyjnej.
- Przemoc – charakterystyka zjawiska i konsekwencje doświadczania przemocy przez dziecko.
- Jak postępować, kiedy osoba zgłasza, że doznaje przemocy w rodzinie?
- Przeciwdziałanie przemocy domowej – rewolucyjne zmiany 2023.

Z uwagi na charakter realizowanych przez pracowników Powiatowego Centrum zadań, często obciążających emocjonalnie, szczególnego znaczenia nabiera stała pomoc psychologów, którzy służą wsparciem nie tylko mieszkańcom powiatu radomskiego będącym w sytuacjach kryzysowych, ale i w razie potrzeby pracownikom. Psycholodzy, na bieżąco ściśle współpracują zwłaszcza z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, celem konsultacji ich działań i zwrócenia szczególnej uwagi na te rodziny, które w jakiś aspektach radzą sobie słabiej, czy przeżywają różnego rodzaju kryzysy. Jeśli zachodzi taka potrzeba, uczestniczą w wizytach w środowisku rodziny zastępczej, czy w szkołach, służąc radą przy rozwiązywaniu występujących problemów.

Podczas wykonywania postanowień sądów dotyczących odizolowania dzieci od środowiska pochodzenia służą wsparciem nie tylko dzieciom, ale i rodzicom biologicznym.

Psycholog jest obecny także na każdym zespole do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, organizowanym przez Powiatowe Centrum, co pozwala na bieżące monitorowanie funkcjonowania dzieci w pieczy, omówienie sytuacji rodzinnej, korygowanie stosowanych przez opiekunów zastępczych metod wychowawczych itp. Powyższe skutkuje często podjęciem indywidualnej pracy z danym wychowankiem i jego rodziną.

IV. Realizacja świadczeń dla rodzin zastępczych i podopiecznych pieczy zastępczej

Przedmiotowe zagadnienie obejmuje tematykę związaną z przyznawaniem świadczeń m. in. na podstawie decyzji administracyjnych i wydatkowaniem na tej podstawie środków finansowych, sporządzaniem list wypłat, rozliczeniami finansowymi z gminami powiatu radomskiego, które partycypują w kosztach utrzymania dzieci pochodzących z ich terenu, zawieraniem porozumień pomiędzy powiatami.

Dane na temat rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie radomskim.

Typy rodzin zastępczych	Rok 2023 /stan na 31.12.2023 r./	
	liczba rodzin	liczba dzieci /w tym pełnoletnich wychowanków/
Rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem	59	80
Rodzina zastępcza niezawodowa	35	42
Rodziny zastępcze zawodowe W tym:	8	31
Pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	6
Specjalistyczne	0	0
Zawodowe	6	25
oraz Rodzinny Dom Dziecka	1	8
Ogółem:	103	161

Większość rodzin, o których mowa powyżej funkcjonuje od lat, w omawianym okresie powstało natomiast **14** nowych rodzin zastępczych. Liczba dzieci umieszczonych po raz pierwszy w rodzinnej pieczy zastępczej /w rodzinach nowo powstałych i już funkcjonujących/ - to **43**.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w rodzinach zastępczych mają prawo pozostać pełnoletni wychowankowie, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, pod warunkiem, że kontynuują proces edukacji. Rodziny zastępcze, w takiej sytuacji nadal otrzymują pomoc finansową na ich utrzymanie.

Według stanu na dzień 31.12.2023 r. w rodzinach zastępczych przebywało **33** pełnoletnich podopiecznych.

Łączna kwota wypłaconych świadczeń za IV kwartały 2023 roku wynosi: **2.335.200,93 zł**.

Łączna kwota wypłaconych za IV kwartały 2023 roku świadczeń obejmuje:

- świadczenia miesięczne w łącznej wysokości **1.995.200,47 zł** dla 114 rodzin zastępczych, w których przebywało 193 dzieci. W tym:
 - łączna kwota wypłaconych świadczeń w ramach udziału własnego Projekt „Szansa dla Ciebie” za IV kwartały 2023 roku - **16.874 zł** (w kwocie tej są ujęte świadczenia miesięczne w łącznej wysokości **16.874 zł** dla 9 rodzin zastępczych, w których przebywało 9 dzieci),
 - łączna kwota wypłaconych świadczeń na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka pochodzącego z Ukrainy za IV kwartały 2023 roku wynosi **6.762,12 zł** (w kwocie tej są ujęte świadczenia miesięczne w łącznej wysokości 6.762,12 zł. dla 1 rodziny zastępczej, w której przebywało 1 dziecko).

Ponadto:

- na kontynuowanie nauki wypłacono świadczenia miesięczne na łączną kwotę **91.322,48 zł** dla 18 dorosłych wychowanków rodzin zastępczych.
- świadczenia na zagospodarowanie w wysokości **15.797 zł** dla 7 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.
- świadczenia na usamodzielnienie w wysokości **87.994 zł** dla 12 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.
- środki finansowe na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania przyznano 5 rodzinom zawodowym w łącznej wysokości **56.562,40 zł**.
- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wysokości **650 zł**.
- na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych w wysokości **6.000 zł**.

- Na poprawę jakości sprawowanej opieki wypłacono kwotę **10.000 zł** dla 5 rodzin zastępczych
- świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dzieci do rodziny zastępczej w łącznej wysokości **71.674,58 zł** dla 44 dzieci w 21 rodzinach.

W 2023 roku Powiatowe Centrum realizowało umowy o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej z:

- 3 pogotowiami rodzinnymi w gminach: Jedlnia Letnisko, Gózd.
- 7 zawodowymi rodzinami w gminach: Wierzbica, Jedlnia Letnisko, Iłża, Kowala.
- 1 rodziną specjalistyczną w gminie Jastrzębia.

LICZBA DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W POGOTOWIACH RODZINNYCH			
	Od momentu powstania	W trakcie roku 2023	Stan na dzień 31.12.2023 r.
Pogotowie – Gózd	69	9	3
Pogotowie – Jedlnia Letnisko	44	6	3
Pogotowie – Jedlnia Letnisko	3	3	-
ŁĄCZNIE:	111	18	6

LICZBA DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINNYCH DOMACH DZIECKA			
	Od momentu powstania	W trakcie roku 2023	Stan na dzień 31.12.2023 r.
RDD – Jedlińsk	16	13	8

ROK 2023	LICZBA DZIECI PRZEBYW. W RODZINACH ZAWODOWYCH			LICZBA DZIECI PRZEBYW. W RODZINIE ZASTĘPCZEJ SPECJALISTYCZNEJ		
	Od momentu powstania	W trakcie roku 2023	Stan na dzień 31.12.2023 r.	Od momentu powstania	W trakcie roku 2023	Stan na dzień 31.12.2023 r.
7 rodzin zawodowych	54	38	25	-	-	-
1 rodzina specjalistyczna	-	-	-	4	1	-

Rodziny zawodowe wykonują swoje zadania na podstawie umów zleceń. Za IV kwartały 2023 roku wypłacono wynagrodzenia wraz z pochodnymi w łącznej wysokości **674.353,22 zł.**

Zgodnie z art. 191 ust 9 ustawy gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Uzyskane na tej podstawie dochody z gmin za pobyt wychowanków w rodzinach zastępczych wyniosły w omawianym okresie **913.944,92 zł.**

Na rzecz wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej dokonano wypłaty pomocy finansowej z przeznaczeniem na kontynuowanie nauki na łączną kwotę **10.170,90 zł.**, 4 świadczenia na usamodzielnienie w formie pieniężnej w łącznej kwocie **27.736 zł.** i 3 świadczenia na zagospodarowanie w łącznej kwocie **5.860 zł.** Łącznie wydatkowano **28.726,00 zł.**

Realizacja art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Obowiązkiem Powiatowego Centrum jest pokrywanie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu radomskiego, które na mocy orzeczeń sądowych zostały umieszczone w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. W 2023 roku **13** wychowanków przebywało w rodzinach zastępczych na terenie powiatów: Kozienickiego, Warszawskiego Zachodniego, Dębickiego, Pruszkowskiego, Ostrowieckiego, Zwoleńskiego, Gminy Miasta Radomia oraz m. st. Warszawy. Powiat radomski przekazał z tego tytułu dotacje celowe za IV kwartały ubiegłego roku w łącznej wysokości **259.049,74 zł.**

Natomiast, **47** wychowanków pochodzących z terenu Gminy Miasta Radomia, Miasta st. Warszawy, Miasta Bielsko – Biała, powiatów: Starachowickiego, Zwoleńskiego, Gliwickiego, Giżyckiego, Włodawskiego, Zwoleńskiego, Białobrzeskiego, Warszawskiego Zachodniego, Lipskiego, Przysuski i Kozienickiego przebywa w rodzinach zastępczych zamieszkałych na terenie powiatu radomskiego. Na podstawie zawartych z tymi powiatami porozumień powiat radomski otrzymał w minionym roku tytułem zwrotu kosztów utrzymania w wysokości **557.636,93 zł.** Ponadto, w 2023 roku **5** naszych podopiecznych przebywało w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących

na terenie powiatu lipskiego oraz szydlowieckiego. Na utrzymanie małoletnich została przekazana kwota **362.952,58 zł.**

Zgodnie z art. 191 ust. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r., w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości: 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej; średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Uzyskane na tej podstawie dochody z gmin za pobyt wychowanków w pieczy instytucjonalnej wyniosły w omawianym okresie **179.013,40 zł.**

V. Zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej

Świadczenia dla rodzin zastępczych:

W 2024 roku zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, planuje się przyznać świadczenia na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych oraz wypłatę świadczeń na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie dorosłych wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, w tym:

świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania 174 dzieci w 116 rodzinach zastępczych	2 222 566 zł
świadczenia na poprawę jakości sprawowanej opieki	6 000 zł
świadczenia jednorazowe związane z przyjęciem dziecka do nowej rodziny zastępczej	26 000 zł
świadczenia na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku jedno lub wielorodzinnym	83 000 zł
świadczenia do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	2 000 zł
świadczenia na kontynuowanie nauki dla 16 wychowanków rodzin zastępczych	97 867 zł
świadczenia na zagospodarowanie dla 5 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych	25 710 zł
świadczenia na usamodzielnienie 14 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych	112 960 zł
świadczenia związane z wystąpieniem zdarzeń losowych	6 000 zł
Razem	2 582 103 zł

Wynagrodzenia bezosobowe dla zawodowych i pomocowych rodzin zastępczych, osób do pomocy oraz psychologa w łącznej wysokości **863 570,00 zł.**

Zgodnie z art. 85 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym zawodowym pełniącym funkcję pogotowia rodzinnego, przysługuje wynagrodzenie.

Wynagrodzenie miesięczne brutto dla 2 osób :

5.084 zł *1 rodzina * 12 m-cy=	61 008,00 zł
6.101 zł *1 rodzina * 12 m-cy=	73 212,00 zł

Razem	134 220,00 zł
Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom pomocowym przysługuje wynagrodzenie miesięczne.	
Wynagrodzenie miesięczne brutto dla 2 osób na 1 m-c	
(1.850 zł *3m-ce8 1 rodzina)=	5 550,00 zł
Zgodnie z art. 85 ust. 1, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinnym domom dziecka przysługuje wynagrodzenie miesięczne.	
Wynagrodzenie miesięczne brutto dla 2 RDD:	
(4.100zł.*6 m-cy *1 rodzina) =	24 600,00 zł
(4.700zł.*12 m-cy* 1 rodzina) =	56 400,00 zł
Razem	81 000,00 zł
Zgodnie z art. 85 ust. 1, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinom zastępczym zawodowym przysługuje wynagrodzenie miesięczne.	
Wynagrodzenie miesięczne brutto dla 6 rodzin:	
4.100zł.*12 m-cy * 6 rodzin=	295 200,00 zł
4.100zł.*11 m-cy * 2 rodziny=	90 200,00 zł
Razem	385 400,00 zł
Zgodnie z art. 64 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wprowadzono możliwość zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich.	
Wynagrodzenie miesięczne brutto dla 7 osób:	
2.350*1 m-c*4 rodzin =	9 400 zł
2.770*6 m-cy*4 rodziny =	66 480 zł
2.810*5 m-cy*5 rodzin =	70 250 zł
2.770*6 m-cy*1 rodzina =	16 620 zł
2.770* 1m-c*1 rodzina =	2 770 zł
2.810*5 m-cy*1 rodzina =	14 050 zł
3.525*1 m-c*1 rodzina =	3 525 zł
4.155*6 m-cy*1 rodzina =	24 930 zł
4.215*5 m-cy*1 rodzina =	21 075 zł
Razem	229 100,00 zł
Wynagrodzenia dla osób przeprowadzających badania psychologiczne dla kandydatów nowo powstałych rodzin zastępczych i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej	
50 rodzin x*350,- zł =	17 500 zł
Wynagrodzenia dla osób przeprowadzających szkolenia dla rodzin zastępczych oraz kandydatów na rodziców zastępczych	
1 osoba x*4000,- zł =	4 000 zł
2 osoby x*3400,- zł =	6 800 zł
Razem	10 800,00 zł

Dodatkowe potrzeby w zakresie pokrycia kosztów wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych.

1. Utworzenie w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu trzech nowych rodzin zastępczych zawodowych bądź rodzinnego domu dziecka.

Obecnie na terenie powiatu radomskiego funkcjonuje 8 rodzin zastępczych zawodowych oraz 1 rodzinny dom dziecka, w których przebywa 31 dzieci. Z uwagi na istniejące potrzeby w tym zakresie konieczne jest utworzenie w 2024 roku kolejnych nowych zawodowych form pieczy zastępczej /jedna od m-ca stycznia 2024 r., a dwie od m-ca czerwca 2024 r).

Roczny koszt utworzenia trzech zawodowych rodzin zastępczych (ewentualnie rodzinnego domu dziecka wyniesie - **137.381,16 zł.** , w tym:

§ 4170 $4.100 \text{ zł} * 11 \text{ miesięcy} * 2 \text{ rodziny} = 90.200 \text{ zł}$

$4.100 \text{ zł} * 6 \text{ miesięcy} * 1 \text{ rodzina} = \underline{24.600 \text{ zł}}$

Razem 114.800 zł.

§ 4110 składki społ.: $114.800 \text{ zł.} * 17,22\% = 19.768,56 \text{ zł.}$

§ 4120 FP: $114.800 \text{ zł.} * 2,45\% = 2.812,60 \text{ zł.}$

2. Rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka mają prawo do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy. Zgodnie z art. 85 ust. 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom pomocowym przysługuje wynagrodzenie miesięczne. Koszt miesięczny wynagrodzenia rodziny pomocowej wyniesie: - **5.431,83 zł.** , w tym:

§ 4170 $1.513,00 \text{ zł} * 1 \text{ miesiąc} * 3 \text{ rodziny} = 4.539 \text{ zł}$

§ 4110 składki społ.: $4.539 \text{ zł.} * 17,22\% = 781,62 \text{ zł.}$

§ 4120 FP: $4.539 \text{ zł.} * 2,45\% = 111,21 \text{ zł.}$

3. Rodzina zastępcza zawodowa może wnioskować o zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. W przypadku, gdy w rodzinie przebywa więcej niż troje dzieci zatrudnia się osobę do pomocy zgodnie z art. 57ust. 1a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Koszt miesięczny wynagrodzenia osoby do pomocy wyniesie: - **26.758,21 zł.** , w tym:

§ 4170 $2.770,00 \text{ zł} * 3 \text{ miesiące} * 1 \text{ rodzina} = 8.310 \text{ zł}$

$2.810,00 \text{ zł} * 5 \text{ miesięcy} * 1 \text{ rodzina} = \underline{14.050 \text{ zł.}}$

Razem 22.360 zł.

§ 4110 składki społ.: $22.360 \text{ zł.} * 17,22\% = 3.850,39 \text{ zł.}$

§ 4120 FP: $22.360 \text{ zł.} * 2,45\% = 547,82 \text{ zł.}$

Łączny koszt dodatkowych potrzeb wynosi **169.571,20 zł.**

Dodatkowe potrzeby w zakresie pokrywania kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych.

W 2023 r. świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania 193 dzieci otrzymywało 114 rodzin zastępczych. W okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. liczba dzieci w rodzinach zastępczych wzrosła o 43 dzieci. Ponadto od 1 czerwca 2023 r. wzrosła wysokość świadczeń wypłacanych rodzinom zastępczym o 14,5 %. Zgodnie z art. 86 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz. U. z 2024 r. poz. 177/ kwoty świadczeń podlegają waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, od dnia

1 czerwca roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, w którym wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie od roku kalendarzowego, w którym była przeprowadzona ostatnio waloryzacja, przekroczył 105%. W związku z powyższym w roku 2024 od 1 czerwca 2024 r. będzie przeprowadzana waloryzacja świadczeń. Konieczne jest zatem zabezpieczenie środków na świadczenia rodzin zastępczych istniejących i nowo powstałych /świadczenia miesięcznie i jednorazowe na pokrycie kosztów związanych z przyjęciem dziecka do rodziny, świadczenia na poprawę jakości sprawowanej opieki, świadczenia na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku jedno lub wielorodzinnym, dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka oraz świadczenia związane z wystąpieniem zdarzeń losowych/. Pełnoletni wychowankowie usamodzielniają się i opuszczają rodziny zastępcze. Konieczne jest zapewnienie również środków na wypłatę świadczeń na zagospodarowania i usamodzielnienia dla pełnoletnich wychowanków pozwalające im na podniesienie kwalifikacji zawodowych, poprawę warunków życia codziennego itp.

1. Wypłata miesięcznych i jednorazowych świadczeń dla istniejących i nowo powstałych rodzin zastępczych wyniesie: **- 403.820,00 zł, w tym:**

- świadczenia miesięczne w łącznej wysokości 280.819,64 zł. dla nowo umieszczonych 22 dzieci w 16 nowych rodzinach zastępczych.

$1361 \text{ zł} \times 5 \text{ miesięcy} \times 10 \text{ dzieci} = 68.050,00 \text{ zł}$

$1558 \text{ zł} \times 7 \text{ miesięcy} \times 12 \text{ dzieci} = 130.872,00 \text{ zł}$

$899 \text{ zł} \times 5 \text{ miesięcy} \times 3 \text{ dzieci} = 13.485,00 \text{ zł}$

$1029 \text{ zł} \times 7 \text{ miesięcy} \times 4 \text{ dzieci} = 28.812,00 \text{ zł}$

$1558 \text{ zł} \times 6 \text{ miesięcy} \times 1 \text{ dziecko} = 9.348,00 \text{ zł}$

$1029 \text{ zł} \times 6 \text{ miesięcy} \times 2 \text{ dzieci} = 12.348,00 \text{ zł}$

$1029 \text{ zł} \times 4 \text{ miesięcy} \times 2 \text{ dzieci} = 8.232,00 \text{ zł}$

$1558 \text{ zł} \times 3 \text{ miesięcy} \times 2 \text{ dzieci} = 9.348,00 \text{ zł}$

$324,64 \text{ zł} \times 1 \text{ miesiąc} \times 1 \text{ dziecko} = 325,00 \text{ zł}.$

- Na poprawę jakości sprawowanej opieki wypłacono kwotę 6.000 zł dla 3 rodzin zastępczych

$2.000 \text{ zł} \times 3 \text{ rodziny} = 6.000 \text{ zł}.$

- Na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych w wysokości 6.000 zł.

$3.000 \text{ zł} \times 2 \text{ rodziny} = 6.000 \text{ zł}.$

- świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dzieci do rodziny zastępczej w łącznej wysokości 26.000,- zł dla 18 dzieci w 18 rodzinach .

$1.500 \text{ zł} \times 6 \text{ dzieci} = 9.000 \text{ zł}.$

$2.000 \text{ zł} \times 5 \text{ dzieci} = 10.000 \text{ zł}.$

$1.000 \text{ zł} \times 7 \text{ dzieci} = 7.000 \text{ zł}.$

- środki finansowe na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania dla 6 rodzin zawodowych w łącznej wysokości 83.000,00 zł.

17.000 zł x 1 rodzina = 17.000,- zł.

15.000 zł x 2 rodziny = 30.000,- zł.

14.000 zł x 1 rodzina = 14.000,- zł.

13.000 zł x 1 rodzina = 13.000,- zł.

9.000 zł x 1 rodzina = 9.000,- zł.

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wysokości 2.000 zł.

500 zł x 4 rodziny = 2.000,- zł.

2. Wypłata świadczeń jednorazowych na usamodzielnienie i zagospodarowanie dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych wyniesie: - **117.628,00 zł** , w tym:

2.334,00 zł x 2 osoby = 4.668,00 zł

5.136,00 zł x 6 osób = 30.816,00 zł

10.268,00 zł x 8 osób = 82.144,00 zł

Łączny koszt dodatkowych potrzeb wynosi **521.448,00 zł**.

Dodatkowe potrzeby w zakresie pokrywania kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych.

Wychowankowie opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze po osiągnięciu pełnoletności oprócz pomocy na kontynuowanie nauki otrzymują również pomoc na zagospodarowanie i usamodzielnienie. Konieczne jest zapewnienie środków na wypłatę w/w świadczeń dla pełnoletnich wychowanków, którzy deklarują opuszczenie placówek w 2024 r. Wypłata tych świadczeń pozwala podopiecznym podnieść ich kwalifikacje zawodowe oraz poprawić warunki życia codziennego itp.

1. Wypłata świadczeń jednorazowych na usamodzielnienie i zagospodarowanie dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych wyniesie: - **33.948zł.** , w tym:

10.259,00 zł x 3 osoby = 30.777,- zł

3.171,00 zł x 1 osoba = 3.171,00 zł

Realizacja programu służącego działaniom profilaktycznym:

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i

wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

W 2024 roku będziemy realizować program, który będzie służył wzmocnieniu posiadanych przez rodziców funkcji opiekuńczo – wychowawczych i zapobieganiu umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy. Realizacja tego zadania jest zlecona organizacji pożytku publicznego, na podstawie przeprowadzonego konkursu. Jednostka realizująca zadanie otrzymuje dotację na ten cel, na podstawie umowy zawartej z Powiatem Radomskim.

Jest to bardzo ważne działanie, które w założeniu ma służyć stworzeniu warunków do powrotu dziecka do naturalnego środowiska.

Planowany koszt realizacji zadania – 8 000 zł.

Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych:

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którą to funkcję pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie należy zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia.

Zadanie to realizujemy dzięki zleceniu zadania organizacji pożytku publicznego, która oprócz prowadzenia grupy wsparcia dla rodzin zastępczych, zapewnia pomoc specjalistów takich jak: terapeuta rodzinny i innych. Pomoc specjalistów jest szczególnie ważna z uwagi na zakres problemów z którymi borykają się niekiedy rodziny zastępcze i wychowujący się w nich podopieczni. Podkreślić należy, że rodziny zastępcze bardzo chętnie angażują się w spotkania grupy wsparcia.

Zajęcia obejmowały problematykę budowania prawidłowych relacji w rodzinie, profilaktyki i terapii uzależnień, służyłyby także wzmocnieniu kompetencji rodzicielskich oraz przeciwdziałaniu zjawisku wypalenia zawodowego etc.

Uczestnicy grupy wsparcia mieliby również możliwość skorzystania z porady specjalisty np. terapeuty. Indywidualne wsparcie odbywałoby się w tym samym czasie, co spotkania grupowe, a rodziny korzystałyby z tej formy wsparcia w zależności od potrzeb, także z dziećmi umieszczonymi pod ich opieką.

Realizacja tego zadania jest niezwykle ważna z uwagi na szczególne potrzeby dzieci wychowujących się w pieczy zastępczej. Rodziny zastępcze również potrzebują wsparcia, gdyż wykonują bardzo odpowiedzialną, czasem obciążającą emocjonalnie misję.

Przewidujemy zlecenie realizacji tego zadania organizacji pożytku publicznego, na podstawie przeprowadzonego konkursu. Jednostka realizująca zadanie otrzyma dotację na ten cel, na podstawie umowy zawartej z Powiatem Radomskim.

Planowany koszt realizacji zadania – 23 000 zł.

Zapewnienie pomocy rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, należy zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą. Szczególną formą wsparcia jest zapewnienie pomocy rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu. Nadmienić należy, że stworzenie warunków ku temu, aby rodziny zastępcze mogły się poznać, zintegrować należy do zadań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Chcielibyśmy zatem, wypełniając obowiązki nałożone przez Ustawodawcę, stworzyć rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka warunki do wzajemnego korzystania ze swoich sił i zasobów, tak aby opiekunowie zastępczy sami dla siebie stanowili źródło wsparcia emocjonalnego, informacyjnego i instrumentalnego, źródło inspiracji i motywacji do działania.

Dzieci przebywające w pieczy zastępczej również powinny mieć możliwość nawiązania kontaktu z rówieśnikami znajdującymi się w podobnej sytuacji życiowej.

Powyższe pociąga za sobą konieczność zapewnienia środków finansowych na przedmiotowe cele, które jednocześnie będą ukierunkowane na promocję rodzicielstwa zastępczego. Planujemy w tym zakresie zorganizowanie zabawy mikołajkowej oraz Dnia Dziecka dla 80 młodszych podopiecznych rodzinnej pieczy zastępczej oraz uroczystą wigilię dla opiekunów zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka dla 100 osób.

Planowane koszty /wynikające z przeprowadzonego wstępnego rozeznania/ - 20.000 zł.

Zapewnienie wsparcia w ramach Domu dla Samotnej Matki

Zgodnie z art. 19 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy prowadzenie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Rozumiejąc potrzebę zapewnienia pomocy matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży będącym w trudnej sytuacji życiowej planujemy powierzyć realizację przedmiotowego zadania jednostce prowadzącej działalność pożytku publicznego.

Koszt zlecenia w/w zadania będą wynosił **19.000 zł**, w tym: **5.000 zł** na gotowość przyjęcia matek z dziećmi do domu samotnej matki oraz **14.000 zł** na opłatę za faktyczny ich pobyt.

Zapewnienie wsparcia w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Zgodnie z art. 19 pkt. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej. Obowiązek ten wynika również z art. 6 ust. 3 pkt. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zobowiązującego powiat do zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Powiat radomski nie posiada na swoim terenie tego typu placówki. Ze strony Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, aktualnie są przeprowadzane w powiatach kontrole z zakresu realizacji działań wynikających z powyższych aktów prawnych, w związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W 2024 roku planujemy powierzenie zadania innej jednostce samorządu terytorialnego, dysponującej na swoim terenie tego typu placówką. Na ten cel planujemy przeznaczyć kwotę ogółem **20.000,-** w tym **5.000,-** za gotowość przyjęcia osób potrzebujących wsparcia do ośrodka interwencji kryzysowej oraz **15.000,-** na opłatę za pobyt osób doznających przemocy domowej.

VI. Przegląd zadań realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych

Każdy człowiek ma prawo do swobodnego uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym, kulturalnym, do uczestnictwa w postępie nauki i korzystania z jego dobrodziejstw. Dla osób z niepełnosprawnościami to uczestnictwo ma szczególne znaczenie, chociażby z tego względu, że zapobiega zamykaniu się w kręgu własnych spraw i problemów. Samorząd powiatowy, realizuje szereg zadań i programów mających na celu wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnością, którym wrodzone lub nabyte dysfunkcje sprawności fizycznej lub psychicznej trwale bądź czasowo ograniczają lub uniemożliwiają samodzielne uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i w codziennym funkcjonowaniu. Dlatego też ciągle duże znaczenia ma kompleksowe i systematyczne wsparcie finansowe, merytoryczne, psychologiczne i lecznicze. Realizatorem wsparcia w ramach realizowanych zadań i programów dotyczących osób z niepełnosprawnościami w Powiecie Radomskim jest m.in. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, które w 2023 roku udzielało niezbędnego wsparcia finansowego w ramach dofinansowania do likwidacji barier transportowych, w komunikowaniu się, technicznych, architektonicznych, dofinansowania w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej, dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

Realizowane w 2023 roku działania wpisują się w zakres zadań zawartych w „Powiatowym Programie Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024” i „Powiatowym Programie Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w zakresie

rehabilitacji zawodowej na lata 2020-2023" przyjętym przez Radę Powiatu w formie Uchwały.

Niniejsze sprawozdanie pokazuje jak z roku na rok środki finansowe z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych są coraz wyższe, zwiększa się zakres i rodzaj zadań, ze wsparcia korzysta coraz więcej osób z niepełnosprawnością potrzebujących pomocy, zamieszkujących na terenie powiatu radomskiego.

W 2023 roku realizowane były następujące programy PFRON: „Aktywny Samorząd” Moduł I i Moduł II, „Program wyrównywania różnic między regionami III” w Obszarach B, D i F. Ponadto Powiat Radomski podpisał także umowy na realizację dwóch programów w ramach pakietu Samodzielność-Aktywność-Mobilność, tj. Dostępne Mieszkanie i Mieszkanie dla Absolwenta. Programy te mają na celu zapewnienie możliwości niezależnego życia osobom z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym, szczególnie tym wymagającym wsparcia w czynnościach życia codziennego, oraz osobom młodym opuszczającym system edukacyjny. W ramach programu Dostępne mieszkanie osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym lub orzeczenie równoważne z tytułu niepełnosprawności narządu ruchu uniemożliwiającej poruszanie się bez użycia wózka, mogą otrzymać dofinansowanie dotyczące dopłaty do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych, znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem. Powiat otrzymał na realizację tego programu **127.687 złotych**. Okres realizacji przypada na lata 2022-2025.

W ramach programu Mieszkanie dla absolwenta osoby posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu, także w stopniu umiarkowanym lub orzeczenie równoważne i posiadające status absolwenta uzyskany w okresie 36 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku mogą otrzymać dofinansowanie kosztów wynajmu mieszkania. Celem programu jest wsparcie w rozpoczynaniu niezależnego życia absolwentów z niepełnosprawnością kończących naukę w szkołach, poprzez dofinansowanie wynajmu mieszkań. Wysokość dofinansowania zależy od lokalizacji mieszkania, oraz od niepełnosprawności absolwenta.

Powiat otrzymał na realizację tego programu **169.635 złotych**, a okres realizacji to lata 2022-2026.

Środki finansowe na realizację działań w ramach programów celowych przekazywane są samorządom powiatowym na podstawie złożonych wystąpień lub wniosków o dofinansowanie, natomiast ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia

27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, na podstawie ustalonego przepisami algorytmu.

W roku sprawozdawczym środki z PFRON otrzymane przez Powiat według algorytmu na podstawie pisma Prezesa Zarządu PFRON w dniu 27 lutego 2023 r. wynosiły **6.162.686,00 złotych**. Rada Powiatu w Radomiu po otrzymaniu informacji o wysokości limitu środków podjęła Uchwałę Nr 563/LIII/2023 z dnia 31 marca 2023r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2023r. W trakcie roku sprawozdawczego plan finansowy ulegał zmianie. Zmiany dotyczyły przeniesienia środków między zadaniami oraz zwiększenia planu w związku ze zwiększeniem limitu środków na 2023 r. przez PFRON. Uchwałą Nr 613/ LVII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 11 sierpnia został zwiększony limit środków do wysokości 6.387.703, 00 w związku z wzrostem dofinansowania kosztów rocznego pobytu uczestnika w warsztatach terapii zajęciowej. Uchwałą nr 629/LIX/2023 Rady powiatu z dnia 17 października 2023r. zostały wprowadzone przeniesienia środków pomiędzy zadaniami w związku z niewykorzystaniem przez Urząd Pracy środków na zadanie pn. „dofinansowanie do rozpoczęcia działalności gospodarczej” w wysokości – 50.000,00 złotych. Uchwałą Nr 638/LXI/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 listopada 2023 r. zostały wprowadzone w planie finansowym przeniesienia pomiędzy zadaniami w związku z mniejszym wykorzystaniem środków niż planowano na niektórych zadaniach. Środki niewykorzystane na poszczególnych zadaniach zostały przeniesione na zadanie pn. „dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych” w wysokości – 19.243,57 złotych.

Otrzymane zgodnie z algorytmem środki z PFRON na 2023 r. zostały w całości wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Ostatecznie Plan finansowy środków PFRON na 2023 roku przedstawiał się następująco:

Tabela 1;

Lp.	Wyszczególnienie zadań;	Plan po zmianach w 2023 roku
Wysokość środków na dofinansowanie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej (art. 35a ust. 1 pkt 7, 8¹⁾)		6.387.703,00
1.	Dofinansowanie do kosztów likwidacji barier architektonicznych.	228.247,87

¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 100 z późn. zm.).

2.	Dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych	1.598.144,11
3.	Dofinansowanie do kosztów zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla indywidualnych	29.821,37
4.	Dofinansowanie do turnusów	491.662,65
5.	Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	160.000,00
6.	Dofinansowanie likwidacji barier technicznych.	78.677,00
7.	Dofinansowanie do kosztów sportu, kultury, turystyki	114.150,00
8.	Dofinansowanie do kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Pionkach	1.032.360,00
9.	Dofinansowanie do kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Jedlance	1.032.360,00
10.	Dofinansowanie do kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Młodocinie	737.400,00
11.	Dofinansowanie do kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Dąbrówce	884.880,00
RAZEM		6.387.703.00

Niniejsze sprawozdanie przedstawia realizację zadań określonych w „Powiatowym Programie Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019 – 2024” oraz realizację zadań określonych w formie Uchwał Rady Powiatu w Radomiu w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki PFRON na 2023 rok.

Cel 1. Zwiększenie możliwości samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością.

1.1.a. Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.

Turnus rehabilitacyjny to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji, połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa sprawności fizycznej i psychicznej oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników. Udział w turnusie pomaga osobom z niepełnosprawnością rozwijać zainteresowania i nawiązywać kontakty społeczne.

Do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym osoby z niepełnosprawnością kierowane są na wniosek lekarza, pod którego opieką się znajdują. Jeżeli lekarz we wniosku uzasadni, potrzebę opieki dla osoby niepełnosprawnej, wówczas dofinansowanie przyznawane jest także dla opiekuna. Dofinansowanie przysługuje osobom posiadającym stopień niepełnosprawności oraz dzieciom z orzeczeniem o niepełnosprawności do 16 roku życia.

Turnus rehabilitacyjny trwa 14 dni i może odbyć się tylko w ośrodku posiadającym ważny wpis do rejestru ośrodków i organizatorów turnusów rehabilitacyjnych.

Osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie, jeżeli przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 65 % przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.

W przypadku przekroczenia kwot dochodu, o których mowa powyżej, kwotę dofinansowania pomniejsza się o kwotę, o którą dochód ten został przekroczony.

W roku sprawozdawczym o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym ubiegało się 466 osób, w tym 295 osób niepełnosprawnych i 171 opiekunów. W ramach zaplanowanych środków dofinansowanie otrzymało 350 osoby, w tym 214 osoby z niepełnosprawnością i 136 opiekunów. Z przyznanego dofinansowania skorzystało łącznie 290 osób, w tym 180 osób z niepełnosprawnością i 110 opiekunów. Pozostałe osoby zrezygnowały z wyjazdu na turnus z powodu złego stanu zdrowia oraz z przyczyn osobistych.

Wysokość dofinansowania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wynosiła od 20% do 30% przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego przez GUS wyliczonego z kwartału poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku. Łącznie na dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych wydano kwotę 490.161,36 zł.

Szczegółowe informacje przedstawia tabela:

Tabela 2,

Liczba Wnioskodawców wraz z opiekunami ubiegających się o dofinansowanie	Liczba osób niepełnosprawnych którym przyznano dofinansowanie	Liczba osób niepełnosprawnych którym wypłacono dofinansowanie	Kwota wypłaconego dofinansowania w zł.
Dzieci, młodzież wraz z opiekunami			
99	79	50	82.802,71
Osoby dorosłe wraz z opiekunami			
367	271	240	407.358,65

Ogółem			
466	350	290	490.161,36

1.1.b. Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.

Sprzęt rehabilitacyjny to urządzenia i przedmioty niezbędne do prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych, której celem jest osiągnięcie możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Sprzęt rehabilitacyjny traktowany jest w przepisach w sposób zupełnie odrębny od wyrobów medycznych i nie jest ściśle skatalogowany. W związku z tym Powiatowe Centrum udziela ich dofinansowania na wniosek osoby niepełnosprawnej uzasadniony zaświadczeniem lekarza specjalisty, o potrzebie i konieczności rehabilitacji w warunkach domowych. Przyznanie dofinansowania zależne jest m.in. od wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu (obliczonego za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku), która nie może przekraczać 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym i 65 % przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej. W 2023 roku dofinansowanie do kosztów zakupu sprzętu rehabilitacyjnego otrzymało 18 wnioskodawców, z czego 4 osoby otrzymało dofinansowanie do więcej niż jednego sprzętu.

Szczegółowe dane dotyczące dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego przedstawia tabela.

Tabela 3,

Rodzaj sprzętu rehabilitacyjnego	Wypłacone dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	
	Liczba osób	Kwota dofinansowania
Rower rehabilitacyjny stacjonarny	5	4.566,38
Bieżnia	6	5.750,19
Orbitrek	1	1.000,00
Zestaw do terapii sensorycznej i nadwrażliwości słuchowej	1	1.363,00
Atlas do ćwiczeń	1	1.500,00
Rękawica rehabilitacyjna	1	1.740,00
Materac do ćwiczeń	2	480,00

Elektrostymulator	1	905,00
Aparat do presoterapii	1	1.680,00
System do ćwiczeń i rehabilitacji z podnośnikiem ściennym	1	10.000,00
Masażer	1	330,40
Walek rehabilitacyjny	1	506,40
Razem	33	29.465,47

1.1.c. Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Przedmioty niezbędne do samodzielnego funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością np. protezy, kule, wózki inwalidzkie, aparaty słuchowe, cewniki to przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, na które lekarz wystawia zlecenie. Wykaz przedmiotów, które mogą być dofinansowywane ze środków PFRON skatalogowany jest w załączniku do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 października 2022 roku w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie lekarza. Dokument ten określa również limity dofinansowania do poszczególnych przedmiotów ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, które stanowią podstawę dofinansowania ze środków PFRON zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON. Podstawą otrzymania dofinansowania jest złożony wniosek i zlecenie wydane przez lekarza oraz dowody zakupu (faktury). Przyznanie dofinansowania zależne jest od wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu (obliczonego za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku), która nie może przekraczać 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym i 65 % przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.

Realizacja tego zadania jest formą pomocy, z której osoby niepełnosprawne korzystają najczęściej. W 2023 roku złożono 1.406 wniosków, z czego 1.143 rozpatrzono pozytywnie i wypłacono dofinansowania na łączną kwotę 1.598.144,11 złotych. Ze względów formalnych lub merytorycznych (np. nieprawidłowo sporządzona faktura, nieuzupełnienie wymaganych załączników) 11 wniosków zostało rozpatrzonych negatywnie, 25 osób zrezygnowało z przyznanego dofinansowania, 5 Wnioskodawców wycofało swoje wnioski a 14 osób zmarło. Ponadto 208 wnioskodawców nie otrzymało dofinansowania z uwagi na niewystarczający limit środków otrzymanych z PFRON na realizację zadań w 2023r.

Nazwa przedmiotów oraz liczba zrealizowanych wniosków.

Tabela 4,

Rodzaj przedmiotu ortopedycznego / środka pomocniczego	Liczba zrealizowanych wniosków	Wysokość wypłaconych środków
Aparaty słuchowe i wkładki systemy wspomagające słyszenie	202	526.163,00
Pieluchomajtki, wkłady anatomiczne, cewniki i worki	743	582.282,57
Protezy, pończochy kikutowe	31	97.172,00
Wózki inwalidzkie, poduszki przeciwodleżynowe, materace przeciwodleżynowe,	74	321.521,50
Zestawy infuzyjne, sensory do pompy insulinowej, zbiorniki na insulinę	29	25.414,00
Szklą okularowe	1	50,00
Buty ortopedyczne	23	8.276,84
Pionizatory, ortezy	12	21.640,00
Inne (peruki, chodziki, kule, gorsety, rękawy uciskowe)	27	14.425,20
Aparaty do bezdechu	1	1.199,00
Razem	1143	1.598.144,11

1.1.d. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych.

Likwidacja barier architektonicznych polega na dokonaniu inwestycji lub czynności mających na celu udostępnienie przestrzeni architektonicznej osobie niepełnosprawnej,

mającej problemy z poruszaniem się, wynikające z orzeczenia o niepełnosprawności i potwierdzone zaświadczeniem lekarskim. Likwidacja barier architektonicznych to adaptacja bądź dostosowanie m. in. pomieszczeń, głównie łazienki, zakupie i montażu platformy pionowej (windy), krzeselka do transportu pionowego, budowie podjazdu, utwardzeniu terenu od drzwi wejściowych do furtki kostką brukową oraz innych barier, które występują w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością.

Do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 roku wpłynęły 27 wnioski w sprawie dofinansowania kosztów likwidacji barier architektonicznych. Osoba składająca wniosek o dofinansowanie zobowiązana jest podać we wniosku oświadczenie o wysokości dochodów, jednak w przypadku tego zadania nie obowiązuje kryterium dochodowe. W miejscu zamieszkania Wnioskodawców przeprowadzono wizje lokalne, w celu weryfikacji zakresów prac podanych we wnioskach. W czasie oględzin sporządzany był protokół zawierający zakres prac remontowo-budowlanych niezbędnych do likwidacji barier, stosownie do indywidualnych potrzeb wnioskodawcy. Protokół z wizji stanowił podstawę sporządzenia przez wnioskodawcę kosztorysu inwestorskiego, zawierającego wykaz prac i materiałów oraz ich koszt, na podstawie którego została określona wysokość inwestycji. Łącznie zostało zawartych 17 umów z Wnioskodawcami. Uchwałą Zarządu Powiatu w roku 2023 ustalono zasady udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych. Dofinansowanie do kosztów likwidacji barier architektonicznych wynosiło do 95 % kosztów zatwierdzonego kosztorysu inwestorskiego. W ramach zadania wypłacono dofinansowania w wysokości 228.247,87 złotych dla 17 osób. Trzy osoby zrezygnowały z dofinansowania, jedna osoba zmarła, dwie osoby nie dostarczyły dokumentów po przeprowadzonej wizji lokalnej tj. kosztorysu i szkicu dotyczącego likwidacji barier architektonicznych, jeden wniosek został rozpatrzony negatywnie z powodu nie spełniania warunków dofinansowania, trzy wnioski zostały rozpatrzone negatywnie ze względu na brak środków.

Szczegółowe informacje dotyczące złożonych wniosków, zawartych umów i wypłaconego dofinansowania kosztów likwidacji barier architektonicznych przedstawia tabela.

Tabela 5,

Likwidacja barier architektonicznych						
Wnioskodawca/ zakres dostosowania	Złożone wnioski		Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowanie	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota

Osoby w wieku aktywności zawodowej (dostosowanie łazienki, zakup i montaż platformy schodowej/ windy, budowa podjazdu)	11	383.353,50	7	151.792,00	7	146.626,31
Osoby powyżej wieku aktywności zawodowej (dostosowanie łazienki, budowa podjazdu, montaż poręczy)	16	288.650,00	10	96.606,00	10	81.621,56
Razem	27	672.003,50	17	248.398,00	17	228.247,87

1.1.e. Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się.

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji. W okresie sprawozdawczym w ramach powyższego zadania wpłynęło 66 wniosków od osób mających trudności w porozumiewaniu się z powodu różnych ograniczeń, w tym ruchowych, wzroku, słuchu i mowy oraz 39 wnioski od osób ubiegających się o dofinansowanie na likwidację barier technicznych. Przedmiotem, o który najczęściej wnioskowano w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się był sprzęt komputerowy, natomiast w ramach likwidacji barier technicznych - łóżko ortopedyczne specjalnie dostosowane do indywidualnych potrzeb wnioskodawcy. Przy składaniu wniosków dotyczących realizacji tego zadania wnioskodawców nie obowiązuje kryterium dochodowe. Dofinansowanie wynosiło maksymalnie do 95% kosztów zakupu wnioskowanego przedmiotu, jednak nie więcej niż 3.500 złotych do sprzętu komputerowego, i 2.000 zł do łóżka rehabilitacyjnego. Zaplanowane środki finansowe umożliwiły likwidację barier dla 67 osób, w tym dla 43 osób zlikwidowane zostały bariery w komunikowaniu się, a dla 25 osób bariery techniczne. Szczegółowe informacje przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6,

	Bariery w komunikowaniu się					
	Złożone wnioski		Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowanie	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Osoby ubiegające się o dofinansowanie w tym;	66	330.997,24	43	160.000,00	43	160.000,00
Osoby dorosłe	48	224.705,94	31	102.830,45	31	102.830,45
Dzieci	18	106.291,30	12	57.169,55	12	57.169,55

1.1.d. Dofinansowanie likwidacji barier technicznych.
Szczegółowe informacje przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7,

	Bariery techniczne					
	Złożone wnioski		Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowanie	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Osoby ubiegające się o dofinansowanie w tym;	39	260.389,55	24	78.677,00	24	78.677,00
Osoby dorosłe	32	176.376,95	19	45.602,00	19	45.602,00
Dzieci	7	84.012,60	5	33.075,00	5	33.075,00

1.2. Realizacja programów celowych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, innych programów i działań mających na celu zmniejszenie, likwidację barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji w szczególności poprzez:

- a) likwidację bariery transportowej,
- b) likwidację bariery w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym,

- c) likwidację bariery w poruszaniu się,
- d) pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej,
- e) pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym,

W tym zakresie Powiatowe Centrum realizowało program pn. „Aktywny samorząd”, który składa się z dwóch modułów: -

- Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową,
- Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Wnioski osób niepełnosprawnych do PCPR wpływały w formie elektronicznej za pomocą Systemu Obsługi Wsparcia (SOW) i w formie tradycyjnej (papierowej) w okresie od 1 marca do 31 sierpnia w ramach Modułu I, a w ramach Modułu II - od 1 marca do 31 marca na semestr zimowy i od 1 września do 10 października na semestr letni. Łącznie w ramach obu modułów wpłynęło **195** wniosków, z czego do dofinansowania zakwalifikowało się 165 wniosków na łączną kwotę **1.145.516** zł, w tym:

1.2.a. likwidacja bariery transportowej, (pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu oraz pomoc w uzyskaniu prawa jazdy).

Pomoc finansową w ramach tego zadania (na dostosowanie samochodu dla 3 osób i pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla 3 osób) otrzymało 6 osób na łączną kwotę 45.817 zł, w tym dofinansowanie na uzyskanie prawa jazdy otrzymało 3 osoby na kwotę 8.247 zł.

1.2.b. likwidacja bariery w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym (pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego sprzętu elektronicznego i oprogramowania, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu).

W ramach tego zadania 43 osoby ubiegało się o dofinansowanie między innymi do zakupu komputera stacjonarnego, laptopa, drukarki, urządzeń wielofunkcyjnych oraz oprogramowania, w tym 1 osoba – szkolenie w zakresie nabytego sprzętu. Dofinansowanie otrzymało 33 osoby na łączną kwotę 256.883,56 zł, w tym 1 osoba – szkolenie – 2.200 zł.

1.2.c. likwidacja bariery w poruszaniu się,

(pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne

rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, co najmniej na III poziomie jakości, pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego).

W ramach tego zadania dofinansowanie otrzymało 40 osób z niepełnosprawnościami, w tym: 12 osób do zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, 6 osób do zakupu skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym i 7 osób do zakupu oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, 10 osób do naprawy posiadanego wózka lub skutera o napędzie elektrycznym, 4 osoby do zakupu protezy co najmniej na III poziomie jakości i 1 osoba na IV poziomie jakości na kwotę 99.000 zł. Łącznie wartość pomocy w tym obszarze wyniosła 530.648 zł.

1.2.d. pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej została przyznana 7 osobom, które otrzymały dofinansowanie, w kwocie 18.063,44 zł do opłat za pobyt dziecka w przedszkolu.

1.2.e. pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Pomoc skierowana była do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

W ramach tego programu w 2023 roku pomoc finansową w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym otrzymało 78 wnioskodawców (z których 26 osób skorzystało z dofinansowania na semestr letni i semestr zimowy) na łączną kwotę 304.944,00 zł.

Szczegółowe informacje dotyczące złożonych wniosków, zawartych umów i przyznanego dofinansowania w ramach programu pn. „Aktywny samorząd” przedstawia tabela.

Tabela nr 8

Moduł I (zakres dofinansowania)	Złożone wnioski	Wnioski przyjęte do dofinansowania	Kwota dofinansowania
Oprzyrządowanie do samochodu	3	3	37.570

Prawo jazdy kategorii „B”	3	3	4.447
Prawo jazdy kategorii „C”	1	1	3.800
Sprzęt elektroniczny	42	32	254.683,56
Szkolenie obsługi sprzętu elektronicznego	1	1	2.200
Zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	17	12	186.850
Zakup skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego	14	13	107.250
Naprawa wózka/skutera elektrycznego	12	10	35.248
Zakup protezy	8	5	190.460
Naprawa protezy	0	0	0
Zapewnienie opieki dla osoby zależnej	11	7	18.063,44
Moduł II (pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym)	83	78	304.944

Razem	195	165	1.145.516 zł
--------------	------------	------------	---------------------

Zgodnie z dokumentami programowymi po zakończeniu okresu realizacji programu przeprowadzana była ewaluacja wykorzystania przedmiotu dofinansowania otrzymanego w ramach tego programu w roku poprzednim. W 2023 roku została skontrolowana efektywność realizowanego programu i w związku z tym przeprowadzone zostały ankiety ewaluacyjne na reprezentatywnej grupie 50 osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania w 2022 roku.

Jak wynika z przeprowadzonych ankiet wszyscy respondenci opowiedzieli się za tym, że udział w programie „Aktywny samorząd” Moduł I przyczynił się, choćby częściowo, do zlikwidowania lub zmniejszenia barier uniemożliwiających uczestnictwo w życiu społecznym, a tym samym wpłynął na poprawę ich sytuacji społecznej i funkcjonowanie w życiu codziennym. Ponadto wpłynął także, choćby częściowo, na poprawę sytuacji zawodowej 43% respondentów, a 76% badanych wykorzystuje go do pracy zawodowej lub nauki. Ponadto 100% ankietowanych uważało, że otrzymany w ramach dofinansowania sprzęt posiada parametry techniczne odpowiadające rodzajowi ich niepełnosprawności i spełnia oczekiwania określone we wniosku.

Z przeprowadzonych ankiet wśród osób korzystających z Modułu II wynika, że beneficjenci programu wykazali, że udział w programie zmniejszył lub zlikwidował bariery związane z dostępem do edukacji i znacząco wpłynął na decyzję o podwyższeniu lub kontynuowaniu przez nich nauki. Wszystkie ankietowane osoby (100%) w ramach Modułu II pomyślnie ukończyły naukę w semestrze objętym dofinansowaniem, a udzielona pomoc ułatwiła naukę oraz wpłynęła na podwyższenie bądź kontynuowanie przez nich nauki. U 95% respondentów wzrosła aktywność społeczna. Ponadto aktywność zawodowa, wzrosła u 70% ankietowanych. Należy również zauważyć, iż 75% ankietowanych była aktywna zawodowo, a 65% było zatrudnionych.

Realizacja założeń programu i oczekiwania z nim związane zostały ocenione przez ankietowanych pozytywnie. Przyznane w ramach programu dofinansowanie umożliwiło uczestnikom poprawę jakości ich życia oraz stworzyło warunki do rozwoju osobistego, a także miało istotny wpływ na podjęcie lub kontynuowanie nauki na poziomie wyższym. Jak wynika z przeprowadzonych badań uczestnictwo w programie dało osobom niepełnosprawnym możliwość zwiększenia udziału w życiu społecznym, a tym samym pozwoliło na większą samodzielność w funkcjonowaniu w życiu codziennym. W ramach prowadzonych badań ewaluacyjnych wykazano, że zarówno w Module I jak i Module II uczestnictwo w programie umożliwiło beneficjentom zwiększenie aktywności zawodowej – podjęcie lub kontynuowanie pracy zawodowej.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że w 2022 roku główne założenia dotyczące programu zostały przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu zrealizowane. Odzwierciedleniem tego są wyniki badania efektów realizacji programu, z których wynika, że kluczowe wskaźniki ewaluacyjne tj. wskaźnik rezultatu i wskaźnik wpływu zostały osiągnięte.

1.3. Realizacja programów celowych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych mających na celu wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej.

W ramach tego zadania w 2023 roku realizowany był program pn. „Program wyrównywania różnic między regionami III” w Obszarach D i F. W miesiącu lutym roku sprawozdawczego Powiat Radomski złożył Wniosek i Wystąpienie dotyczące dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych projektów o dofinansowanie likwidacji barier transportowych i przeciwdziałaniu degradacji placówek warsztatów terapii zajęciowej, na łączną kwotę – 882.618,27 zł., w tym: Wniosek na kwotę 330.000,00 zł., Wystąpienie na kwotę 552.618,00 zł.

1.3.a. Likwidacja bariery architektonicznej w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania.

W ramach Obszaru F „Programu wyrównywania różnic między regionami III” w 2023 roku rozpoczęto realizację jednego projektu, którego termin zakończenia wykonania przypada na drugi kwartał 2024 roku. Projekt ten dotyczy modernizacji budynku Warsztatu Terapii Zajęciowej w Młodocinie Większym – etap 2, poprzez wykonanie prac malarskich w pracowniach warsztatu, gabinecie psychologicznym, sanitariach, w ciągach komunikacyjnych, wykonanie izolacji cieplnej stropodachów i poddaszy wełną mineralną, wymianę pokrycia dachowego z papy na pokrycie warstw papy nawierzchniowej.

Kwota dofinansowania ze środków PFRON - **112.618,00 zł.**, udział własny Beneficjenta - **28.155,08 zł.**, wartość projektu ogółem **140.773,08 zł.**

1.3.b. Likwidacja bariery transportowej / zakup samochodów i mikrobusów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych w tym na wózkach inwalidzkich.

W roku sprawozdawczym w ramach obszaru D programu rozpoczęto realizację trzech projektów. Termin wykonania jednego z tych projektów (składanych w ramach Wniosku) przypada na koniec pierwszego kwartału 2024 roku., natomiast dwóch

projektów (składanych w ramach Wystąpienia) na koniec pierwszego półrocza 2024 roku.

Projekty te dotyczą:

- zakupu autobusu do przewozu osób z niepełnosprawnością Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach. Autobus wyposażony w windę i dwa stanowiska do przewozu osób na wózkach inwalidzkich. Kwota dofinansowania ze środków PFRON - **300.000,00 zł.**, udział własny Powiatu Radomskiego wynosi - **300.916,50 zł.**, wartość projektu ogółem **600.916,50 zł.**

- zakupu samochodu osobowego typu „mikrobus” do przewozu dzieci z niepełnosprawnościami na potrzeby wychowanków Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, Domy dla Dzieci w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym. Kwota dofinansowania ze środków PFRON - **110.000,00 zł.**, udział własny Caritas Diecezji Radomskiej - **65.252,00 zł.**, wartość projektu ogółem **175.252,00 zł.**

- zakupu autobusu przystosowanego do przewozu osób z niepełnosprawnością, w tym jedno stanowisko do kotwiczenia wózka inwalidzkiego dla gminy Gózd. Kwota dofinansowania ze środków PFRON - **330.000,00 zł.**, udział własny gminy Gózd - **181.680,00 zł.**, wartość projektu ogółem **511.680,00 zł.**

1.4. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 – głównym celem Programu było wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, których adresatami były:

- 1) dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz

- 2) osoby z niepełnosprawnością posiadające orzeczenie:

- a) o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
- b) o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo
- c) traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w lit. a i b, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Usługi asystencji osobistej mogły świadczyć osoby, niebędące członkami rodziny uczestnika:

- 1) posiadające dokument potwierdzający uzyskanie kwalifikacji w następujących kierunkach: asystent osoby niepełnosprawnej), opiekun osoby

starszej, opiekun medyczny, pedagog, psycholog, terapeuta zajęciowy, pielęgniarka, fizjoterapeuta; lub

2) posiadające co najmniej 6-miesięczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom niepełnosprawnym np. doświadczenie zawodowe, udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym w formie wolontariatu; lub

3) wskazane przez uczestnika lub jego opiekuna prawnego, pod warunkiem, że osoba wskazana spełnia przynajmniej jeden z warunków, o których mowa w pkt 1 lub 2.

Powiat Radomski wystąpił o środki na realizację Programu w wysokości 947.070,00 zł (z czego 928.500,00 zł na realizację Programu i 18.570,00 zł na koszty obsługi), a otrzymał środki w wysokości 562.831,65 zł (z czego na realizację 552.012,97 zł, na koszty obsługi 10.818,68 zł). Przyznane środki przeznaczone zostały na realizację 12.240 godzin asystencji osobistej. Wykorzystano łącznie 499.556,53 zł – zrealizowano 11.772,5 godzin usług asystencji osobistej łącznie dla 27 osób z niepełnosprawnością.

Koszt jednej godziny zegarowej wynagrodzenia asystenta za zrealizowaną usługę asystencji osobistej nie mógł przekroczyć 40 zł brutto wraz z kosztami pracy zatrudniającego.

Koszt zakupu jednorazowych biletów komunikacji publicznej/prywatnej dla asystenta towarzyszącego uczestnikowi oraz koszt przejazdów asystentów własnym/udostępnionym przez osobę trzecią/inny środek transportu np. taksówką w związku z wyjazdami, które dotyczą realizacji usług oraz koszt zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe lub społeczne itp. dla asystenta towarzyszącego uczestnikowi wynosił:

- nie więcej niż 300 zł miesięcznie na asystenta wykonującego usługę asystencji osobistej dla jednej osoby niepełnosprawnej oraz

- nie więcej niż 500 zł miesięcznie na asystenta pod warunkiem, że wykonuje on usługę asystencji osobistej dla więcej niż jednej osoby niepełnosprawnej oraz gdy, koszty te związane są ze świadczeniem usług asystencji osobistej dla więcej niż jednej osoby niepełnosprawnej.

Cel 2. Wzmocnienie integracji społecznej osób z niepełnosprawnością.

2.1. Wspieranie organizacji imprez sportowych, kulturalnych, turystycznych podnoszących aktywność osób niepełnosprawnych w tych dziedzinach.

W okresie sprawozdawczym w ramach dofinansowania w/wymienionego zadania wpłynęło 31 wniosków dotyczących organizacji imprez sportowych, kulturalnych

i turystycznych. W ramach tego zadania zrealizowano m.in. następujące imprezy: wycieczki krajoznawcze, turniej kręglarski, wyjazdy turystyczno-rekreacyjne, wyjazdy do ośrodków kulturalnych oraz konkursy i festiwale. Ogólna wartość przekazanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie środków na to zadanie na podstawie zawartych umów z 22 podmiotami - wyniosła **141.150,00** złotych.

Szczegółowe informacje wydatkowania przeznaczonych na ten cel środków i zrealizowanych zadań zawiera poniższa tabela.

Tabela 9,

L. p.	Nazwa zadania	Nazwa zadania	Termin realizacji	Całkowity koszt zadania	Dofinansowanie	Liczba uczestników
1	Polskie Towarzystwo Walik z Kalectwem „Pomocna Dłoń”	Wycieczka do Wrocławia	21.08.2023 26.08.2023	11.650,92	6.560,00	10
2	Polskie Towarzystwo Walik z Kalectwem „Pomocna Dłoń”	Wycieczka w Góry	06.07.2023 11.07.2023	15.729,00	8.560,00	10
3	Caritas Diecezji Radomskiej	„XIII Festiwal Piosenki Turystycznej dla Osób Niepełnosprawnych”	14.06.2023	7.500,27	4.500,00	128
4	Caritas Diecezji Radomskiej	VIII Konkurs Taneczny Osób	12.10.2023	7.616,08	4.500,00	106

		Niepełnospra wnych				
5	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawn ych PROVIDENTAE DEI	Wycieczka turystyczna Kozłówka - Lublin	27.05.2023	4.200,00	1.500,00	30
6	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawn ych PROVIDENTAE DEI	Wyjazd turystyczno- rekreacyjny do Krynicy Morskiej	28.08.2023 06.09.2023	69.018,14	27.000,00	30
7	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawn ych PROVIDENTAE DEI	Wycieczka w Bieszczady	16.06.2023 18.06.2023	21.900,00	8.100,00	30
8	Oratoryjne Stowarzyszenie „RADOŚĆ”	Wycieczka osób niepełnospra wnych w Beskidy	21.08.2023 25.08.2023	7.500,00	4.500,00	10
9	Oratoryjne Stowarzyszenie „RADOŚĆ”	Wycieczka osób niepełnospra wnych do Krakowa i Zakopanego	08.06.2023 10.06.2023	5.000,00	2.700,00	10
10	Oratoryjne Stowarzyszenie „RADOŚĆ”	Wycieczka osób niepełnospra wnych na	19.10.2023 22.10.2023	6.000,00	3.600,00	10

		Kaszuby				
11	Radomski Klub Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących	Kręgle w Radomiu	18.05.2023 20.05.2023	5.017,04	540,00	4
12	Radomski Klub Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących	Szachy- Warcaby w Zakopanem	23.08.2023 27.08.2023	11.345,61	2.100,00	4
13	Stowarzyszenie Klub „Amazonki” w Pionkach	Wyjazd integracyjno-rehabilitacyjny do Grzybowa	27.05.2023 01.06.2023	22.029,57	9.720,00	20
14	Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zespołem Downa „Nasze Dzieci”	„Piękno Podlasia – Białystok i okolice”	18.06.2023 21.06.2023	5.875,00	2.880,00	10
15	Polskie Stowarzyszenie na rzecz osób z Niepełnosprawnościami Intelktualną KOŁO w Radomiu	Wycieczka turystyczno-krajoznawcza do Krynicy Zdrój	04.10.2023 07.10.2023	8.904,00	4.320,00	12

16	Gmina Miasto Pionki	„Tradycje Wielkanocne”	22.03.2023	10.378,30	6.000,00	153
17	Gmina Miasto Pionki	„Każdy jest zwycięzcą swoich słabości”	06.06.2023	10.038,14	6.000,00	158
18	Centrum Kultury i Turystyki w Iłży	Przegląd Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych	10.12.2023	8.772,47	4.500,00	172
19	Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego	Spotkanie Świąteczno-Noworoczne	09.12.2023	750,00	450,00	15
20	Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego	Wyjście do Teatru w Radomiu	14.11.2023	1.999,85	1.170,00	15
21	Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego	Ognisko integracyjne	24.09.2023	1.050,00	450,00	15
22	Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego	Wycieczka do Wisły	03.09.2023 08.09.2023	13.350,00	4.500,00	15
Razem				156.624,09	76.340,00	543

2.2. Wzmocnienie potencjału osób niepełnosprawnych poprzez udział między innymi w projektach i programach.

W 2023 roku kontynuowane były działania w ramach programu pn. „Zajęcia klubowe w WTZ”, którego celem jest wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Uczestnikami były osoby z niepełnosprawnością, posiadające ważne orzeczenie

o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), znajdujące się na prowadzonej przez podmiot prowadzący WTZ liście osób, których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w WTZ. Stawka na jednego uczestnika wynosiła 515 zł miesięcznie na osobę. Zajęcia klubowe prowadzone były w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Młodocinie Większym prowadzonym przez Stowarzyszenie Przyjaciół Młodocina Większego i Osób Niepełnosprawnych „Pozytywni” dla 9 osób z niepełnosprawnością. Powiat otrzymał na ten cel ze środków PFRON kwotę 55.620 zł, które zostały przekazane na konto Stowarzyszenia prowadzącego warsztaty. Czas trwania zajęć klubowych dla jednej osoby niepełnosprawnej wynosił nie mniej niż 5 godzin miesięcznie.

W ramach programu „Zajęcia klubowe w WTZ” zrealizowano łącznie od 01.02.2023 roku do 31.01.2023 roku – 2.756,5 godziny zajęć dla 9 osób niepełnosprawnych. W ramach zajęć osoby niepełnosprawne uczestniczyły w terapii prowadzonej przez warsztaty w 5 pracowniach tematycznych - komputerowej, technicznej, ekspresji twórczej, plastycznej i dnia codziennego, a także brały udział w organizowanych wyjazdach.

2.3. Finansowanie kosztów uczestnictwa mieszkańców powiatu radomskiego w warsztatach terapii zajęciowej działających na terenie powiatu i warsztatach działających na terenie innego powiatu niż powiat radomski.

Warsztat terapii zajęciowej oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja przez warsztat tego celu odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania:

- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej;
- psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Na terenie powiatu radomskiego w 2023 roku działały 4 warsztaty terapii zajęciowej, których koszty działalności są finansowane w 90% kosztów ze środków PFRON a w 10 % ze środków Powiatu.

Środki na działalność warsztatów przekazywane były kwartalnie, proporcjonalnie do liczby uczestników, w wysokości ustalonej przepisami prawa. W roku sprawozdawczym nastąpił wzrost kwoty dofinansowania dla warsztatów terapii zajęciowej, który wynikał ze zwiększenia stawki dotyczącej rocznego pobytu jednego uczestnika, z kwoty 27.696 złotych do kwoty 29.496 złotych, tj. 1.800 złotych. Roczny koszt działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej prowadzonego przez Gminę Miasta Pionki i Warsztatu prowadzonego przez Caritas Diecezji Radomskiej, w terapii których uczestniczyło po 35 osób z niepełnosprawnościami wynosił 1.147.067 złotych, w tym dofinansowanie ze środków PFRON 1.032.360 zł, a dofinansowanie ze środków Powiatu 114.707 złotych. Natomiast roczny koszt działalności warsztatu prowadzonego przez Stowarzyszenie Przyjaciół Młodocina Większego i Osób Niepełnosprawnych „Pozytywni” w terapii, którego uczestniczyło 25 osób wynosił 819.334 złote, w tym ze środków PFRON 737.400 złotych, ze środków Powiatu 81.934 złote, a roczny koszt działalności warsztatu terapii zajęciowej w Dąbrówce Nagórnej prowadzonego przez Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym „Do celu” im. Św. Brata Alberta w Radomiu wyniósł 983.201 złotych, z czego środki PFRON wynosiły 884.880 złotych i środki Powiatu Radomskiego wyniosły 98.321 złotych. Ponadto ze środków Powiatu finansowane były w wysokości 10% koszty rocznego uczestnictwa 32 mieszkańców Powiatu Radomskiego w warsztatach działających na terenach innych powiatów, tj. terenie miasta Radomia, powiatu szydlowieckiego i przysuskiego w łącznej wysokości – 99.049,21 złotych. Środki Powiatu przeznaczone na dofinansowanie WTZ są częściowo rekompensowane poprzez dotacje celowe przekazane przez gminy, w tym:

- 46.161 zł z Gminy Zakrzew z przeznaczeniem dla WTZ w Dąbrówce Nagórnej,
- 33.467 zł z Gminy Wolanów z przeznaczeniem dla WTZ w Młodocinie Większym,
- 33.000 zł z Gminy Iłża i 20.000 zł z gminy Skaryszew z przeznaczeniem dla WTZ w Jedlance Starej,
- oraz 5.000 zł z Gminy Jedlnia-Letnisko i 5.000 zł z Gminy Pionki z przeznaczeniem dla WTZ w Pionkach.

W ramach sprawowanego nadzoru merytorycznego przeprowadzono kontrole we wszystkich czterech warsztatach w zakresie prawidłowości wydatkowania środków zgodnie z zatwierdzonym planem finansowym, prawidłowości funkcjonowania pracowni zajęć terapeutycznych oraz realizacji założonych celów w Indywidualnych Planach Rehabilitacyjnych (IPR) każdego uczestnika. Wyniki kontroli zostały zapisane w protokołach z kontroli.

Formy rehabilitacji i zakres działania poszczególnych placówek w 2023 roku.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Pionkach prowadzone są przez Gminę Miasto Pionki, rozpoczęły swoją działalność 15 grudnia 2004 roku. Na zajęcia terapeutyczne w warsztatach uczęszczało w 2023 roku 35 osób z niepełnosprawnościami. Terapia prowadzona była na podstawie Indywidualnych Programów Rehabilitacji, które tworzone są zgodnie z zamierzonymi celami terapii oraz w oparciu o indywidualne predyspozycje i możliwości uczestników. Podopieczni realizowali Indywidualne Programy Rehabilitacji na 2023 rok w siedmiu tematycznych pracowniach, tj.: *informatyczno – technicznej, tkacko – krawieckiej, plastyczno – malarskiej, agroterapii, samoobsługi, muzyczno – rytmicznej i ceramicznej*.

Warsztaty realizowały zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osoby z niepełnosprawnościami niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę ich indywidualnych możliwości. Realizacja przez warsztaty zadań, o których mowa wyżej, odbywała się poprzez: ogólne usprawnianie, rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej. Przygotowanie do życia w środowisku społecznym odbywało się w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej. W warsztatach skupiano się także na rozwijaniu psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy, rozwijaniu podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego.

W ramach terapii społecznej wielokrotnie organizowane były różnorakie inicjatywy wspierające aktywizację społeczną, integrację oraz aktywność życiową uczestników. Były to: organizacja imprez okolicznościowych (np. XVII edycja tradycji Wielkanocnych – imprezy, w której udział wzięło ok. 200 osób z niepełnosprawnościami), organizacja wyjazdów integracyjnych oraz udział w inicjatywach zewnętrznych.

Wszelkie aktywności podopiecznych WTZ Pionki miały na celu podnoszenie funkcjonowania zawodowego, społecznego oraz fizycznego. Są doskonałą formą nawiązywania relacji międzyludzkich, nauki zasad zachowania w grupie oraz prezentacji umiejętności nabytych podczas zajęć terapeutycznych w poszczególnych pracowniach.

W ciągu roku zajęcia terapeutyczne w poszczególnych pracowniach realizowane były zgodnie z założeniami zawartymi w Indywidualnych Programach Rehabilitacji opracowanych na 2023 rok dla poszczególnych uczestników oraz w oparciu o roczne plany pracy dla każdej z pracowni.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Jedlance Starej – prowadzone są przez Caritas Diecezji Radomskiej. W 2023 roku na zajęcia terapeutyczne uczęszczało

35 uczestników. W ramach rehabilitacji społecznej i zawodowej, uczestnicy brali udział w organizowanych zajęciach, prowadzonych w 7 pracowniach terapeutycznych, w których rozwijali swoje zdolności oraz uczyli się i nabywali nowych umiejętności, przydatnych w życiu codziennym. Każdy z uczestników, posiada swój własny Indywidualny Program Rehabilitacji - program, ten opracowuje Rada Programowa Warsztatów, w skład której wchodzi: kierownik, pielęgniarka, spec. d/s rehabilitacji i instruktorzy terapii zajęciowej. Zawarte w nim szczegółowe zadania, odnoszą się do każdej pracowni terapeutycznej i indywidualnych możliwości uczestnika.

W roku sprawozdawczym, uczestnicy w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Jedlance Starej, korzystali z poszczególnych pracowni terapeutycznych, tj.:

- hafciarska,
- plastyczno-tekstykowa,
- gospodarczo-kulinarna,
- muzyczno-rytmiczna,
- komputerowa,
- bukietniarsko-wieloramienna,
- agroteterapii.

W ramach aktywizacji prowadzone były:

- zajęcia z rehabilitacji, z uwzględnieniem ogólnej gimnastyki ruchowej w grupie i wykonywanie indywidualnych ćwiczeń, wykorzystując przyrządy rehabilitacyjne,
- zajęcia taneczne, w tym zumba, z elementami tańca gimnastycznego,
- gry zespołowe, zarówno w budynku jak i na świeżym powietrzu,
- zajęcia w ogrodzie: prowadzenie ogrodu kwiatowego i warzywnego,
- zajęcia z zakresu fotografowania i obróbki gotowych zdjęć cyfrowych,
- zajęcia teatralne.

W poszczególnych miesiącach minionego 2023 roku, uczestnicy WTZ w Jedlance Starej, brali udział w licznych zajęciach terapeutycznych, jak również w imprezach organizowanych przez placówkę oraz spotkaniach integracyjnych, kiermaszach ze sprzedażą prac rękodzielniczych i wycieczkach krajoznawczych. Dzięki tym działaniom, uczestnicy rozwijali swoje umiejętności i poznawali nowe rzeczy, przydatne w życiu codziennym, kształtując postawę aktywnego i samodzielnego funkcjonowania w czynnościach społecznych.

Zdobyte umiejętności, uczestnik mógł wykorzystać, np.: biorąc udział w występach artystycznych, konkursach tanecznych, plastycznych, festiwalach muzycznych oraz zawodach sportowych, a także robiąc zakupy w sklepie, markecie, przebywając w urzędzie, bibliotece, czy w miejscach użyteczności publicznej.

Biorąc udział w występach artystycznych, przedstawieniach, kształtują swoją postawę otwartości i aktywności, a także rozwijają się społecznie, ukazując własne i wyuczone umiejętności, a także uczą się zdrowej rywalizacji.

Terapia w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Jedlance Starej była prowadzona w kierunku usamodzielnienia i pełnoprawnego życia osób z niepełnosprawnością w społeczeństwie. Miała również na celu zdobywanie przez uczestnika wiedzy i umiejętności koniecznych do podjęcia zatrudnienia.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Młodocinie Większym prowadzą swoją działalność od 2013 roku. Placówka mieści się w Młodocinie Większym, w obiekcie należącym do Gminy Wolanów. Organem prowadzącym WTZ jest Stowarzyszenie Przyjaciół Młodocina Większego i Osób Niepełnosprawnych Pozytywni. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Młodocinie Większym prowadziły w 2023 roku terapię dla osób zamieszkałych głównie na terenie powiatu radomskiego. W zajęciach terapeutycznych brało udział 25 osób z gmin: Wolanów, Kowala, Zakrzew, Wierzbica. Zajęcia w Warsztatach Terapii Zajęciowej odbywały się na podstawie realizacji indywidualnych planów rehabilitacji opracowanych przez radę programową. Formami terapii były:

- terapia grupowa polegająca na wykonywaniu różnych bądź tych samych zadań przez kilka osób (najczęściej uczestników przebywających w danej pracowni); grupy były tworzone celowo lub powstawały samorzutnie na zasadzie zainteresowań i możliwości uczestników. Uczestnik miał możliwość wyboru pracowni w której w danym roku będzie uczestniczył w terapii.
- terapia indywidualna – uczestnik wykonywał zadania specjalnie dla niego przeznaczone/przygotowane, dobrane tak, aby korygowały jego zaburzone sfery w sposób indywidualny.

W ramach Warsztatów Terapii Zajęciowej podopieczni pod okiem specjalistów, usprawniali w każdej dziedzinie swoje niedyspozycje min. poprzez stymulację wzrokowo-ruchową, ćwiczenia motoryki małej i dużej. Rehabilitacja opierała się na założeniach zawartych w IPR-ach. U uczestników prowadzone były ćwiczenia ogólnousprawniające, korzystali z zabiegów elektroterapii, oraz z aktywności na świeżym powietrzu.

Pod okiem psychologa na bieżąco były rozwiązywane indywidualne problemy jak i trudne sytuacje grupowe. W celu realizacji głównego zadania WTZ, jakim jest prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej, uczestnikom umożliwia się pracę w pięcioosobowych grupach w następujących pracowniach:

Pracownia Komputerowa

W pracowni komputerowej duży nakład pracy podopiecznych kładziony był na obsługę zestawu komputerowego, programów pakietu Office oraz przeglądarkę

internetową. Uczestnicy poprzez bezpieczne korzystanie z Internetu wyszukują informację, niezbędne do przygotowania np. przedstawień okolicznościowych. Na pracowni zapoznawali się z obsługą klawiatury, myszki, drukarki, pendrive, aparatu fotograficznego. W czasie zajęć mogli nabyć umiejętności wykorzystania i obsługi rzutnika wraz z ekranem w czasie projekcji filmów teatralnych.

Pracownia Ekspresji Twórczej

W pracowni tej uczestnicy nabywali wiedzę w posługiwaniu się przyborami krawieckim oraz podstawową umiejętność w czynnościach życia codziennego min. prasowanie żelazkiem, cerowanie, przyszywanie guzików. Uczą się obsługi maszyny do szycia, skracania, zszywania pod instruktorem terapeuty. W pracowni powstały elementy strojów do przedstawień i ważnych wydarzeń dla WTZ. Zostały uszyte fartuszki, rękawice kuchenne, poszewki. Tworzone były wieńce oraz stroiki bożonarodzeniowe.

Pracownia Techniczna

Celem głównym zajęć było poznawanie obsługi podstawowych narzędzi ręcznych i elektronarzędzi do obróbki drewna. Nabywali wiedzę z dobierania i rozpoznawania narzędzi do wykonywanej pracy.

W pracowni wykonywane były bazy do stroików świątecznych, a także scenografie do naszych przedstawień. Instruktor ze względu na rodzaj narzędzi w pracowni kładł nacisk na zasady BHP. Zapoznał uczestników z prawidłowym i bezpiecznym użytkowaniem sprzętów i narzędzi.

Podopieczni wykonywali również prace ogrodnicze takie jak zamykanie liści, koszenie trawnika oraz drobne prace budowlane.

Pracownia Plastyczna

Zajęcia w pracowni dostosowane były do potrzeb i umiejętności uczestników.

Duży nacisk w ćwiczeniach i zajęciach, położony był na własną kreację i rozwijanie wyobraźni uczestników. Podopieczni na zajęciach mieli możliwość wykorzystania:

- farb wodnych(akryl, akwarela, farby do szkła) na różnych materiałach.
- rysunek ołówkiem, węglem, pastelami, kredkami.
- papieroplastyka(wydzieranki, wyklejanki, papierowe kwiaty)
- rzeźby w glinie itp.

Pracownia wykonywała stroiki okolicznościowe, elementy strojów oraz scenografie. Uczestnicy rozwijali zdolności plastyczne, kształtowali umiejętności manualne, poznawali techniki, technologie wykorzystywane w plastyce i rękodziele, kształtując umiejętności wyrażania siebie i swoich uczuć po przez sztukę.

Pracownia dnia codziennego

W pracowni dnia codziennego kształtowane były umiejętności zawodowo społeczne, kładąc nacisk na działanie wspierająco aktywizujące.

Uczestnicy nauczyli się używać sprzętów AGD oraz sprzętów kuchennych, podnosili swoją wiedzę w zakresie podawania i przygotowania posiłków.

Rozwijali umiejętności planowania wydatków oraz listy zakupów. Poznali zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w żywności. Podopieczni przygotowywali poczęstunki na różne wydarzenia w WTZ, dzięki czemu uczyli się nowych przepisów oraz rozwijali wiedzę na tematy kulinarne oraz pro zdrowotne.

Uczestnicy brali udział w wielu wyjazdach, wycieczkach integracyjnych, a także konkursach.

Ponadto, w ciągu roku przygotowywali przedstawienia teatralne, które cieszyły się dużym uznaniem.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Dąbrówce Nagórnej, prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym „Do celu” im. Św. Brata Alberta w Radomiu, rozpoczęły działalność w dniu 27 grudnia 2021 roku. Placówka realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej dla 30 dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną (19 osób to mieszkańcy powiatu, natomiast 11 osób to mieszkańcy Radomia) zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia. Dzięki zastosowaniu różnych metod i form terapii zajęciowej rozwijane były umiejętności wykonywania czynności życia codziennego, w tym zaradności osobistej. W pracy terapeutycznej szczególny nacisk kładziony jest na przystosowanie społeczno – zawodowe uczestników i osiągnięcie poprzez pracę jak najwyższego poziomu ich dojrzałości społecznej i samodzielności. Udział w terapii rozwija podstawowe oraz specjalistyczne umiejętności zawodowe umożliwiające późniejsze podjęcie pracy zarobkowej.

Zajęcia terapeutyczne z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej prowadzone były w 5 pracowniach tematycznych:

- ✓ pracowni gospodarstwa domowego
- ✓ pracowni florystycznej
- ✓ pracowni introligatorsko – poligraficznej
- ✓ pracowni środowiskowej
- ✓ pracowni sztuki użytkowej

Oprócz codziennej rehabilitacji pod czujnym okiem terapeutów prowadzona jest również rehabilitacja ruchowa w myśl zasady „w zdrowym ciele zdrowy duch” mająca na celu poprawę sprawności fizycznej. W ramach zajęć z rehabilitacji uczestnicy korzystają z wyjść na basen oraz biorą czynny udział w turniejach sportowych.

Zajęcia z psychologiem obejmują następujący zakres tematyczny:

* samoświadomość: odkrywanie mocnych i słabych stron, refleksja nad swoim zachowaniem, planowanie przyszłości, świadomość swojego wyglądu, odkrywanie zainteresowań i zdolności oraz rozwijanie ich.

* świadome i aktywne życie w społeczeństwie: trening społeczny (ma na celu zapoznanie uczestników z instytucjami pożytku publicznego, z zasadami obowiązującymi w urzędach, odpowiedniego i adekwatnego zachowania się w miejscach publicznych takich jak: kino, teatr, muzeum, restauracja, itp.)

* samodzielność i zaradność: trening ekonomiczny, trening czystości.

* umiejętności społeczne: nauka nawiązywania dialogu i prowadzenia rozmów, nauka aktywnego słuchania, odpowiedniego reagowania na sytuacje trudne, asertywności, zachowania w grupie, rozwiązywania konfliktów, realizowania swoich potrzeb z poszanowaniem innych.

* umiejętności zawodowe: kształtowanie uniwersalnych umiejętności potrzebnych pracownikowi, takich jak zaradność i samodzielność, punktualność, odpowiedzialność, wytrwałość, terminowość, poszukiwanie informacji, samokontrola, współpraca, precyzowanie własnych preferencji, określanie umiejętności i ograniczeń, określenie oczekiwań zawodowych, poznanie metod i technik poszukiwania pracy, tworzenie życiorysu, listu motywacyjnego, podania o pracę, przygotowanie do rozmów z pracodawcą, świadomość wartości płynących z podjęcia pracy, poszukiwanie możliwości podjęcia próbek pracy, praktyk zawodowych, poszukiwanie pracy.

W ramach terapii uczestnicy wykonują również prace rękodzielnicze, które są sprzedawane podczas kiermaszy świątecznych oraz okolicznościowych. Dochód ze sprzedaży przeznaczony jest w całości na integrację społeczną uczestników. Dodatkowo placówka przygotowuje uczestników do występów, konkursów czy przeglądów twórczości artystycznej osób z niepełnosprawnością.

Cel 3. Wsparcie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

3.1. Wspieranie podejmowania działalności gospodarczej lub rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

W roku sprawozdawczym, Powiatowy Urząd Pracy nie wnioskował w ramach środków z PFRON o środki na dofinansowanie działalności gospodarczej dla osób niepełnosprawnych, w związku z czym zadanie nie było realizowane ze środków PFRON.

3.2. Wspieranie udziału osób niepełnosprawnych w stażach, szkoleniach, kursach zawodowych.

Działania w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizowane były w poszczególnych pracowniach w ramach działalności warsztatów terapii zajęciowej znajdujących się na terenie powiatu, których uczestnicy brali udział w zajęciach

rehabilitacyjnych, mających na celu naukę podstawowych i specjalistycznych umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia, a także kształtowanie szeroko rozumianych postaw potrzebnych w pracy zawodowej.

Ponadto w 2023 roku Powiat posiadał środki na realizację Programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta, którego celem jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta, czyli osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu, także w stopniu umiarkowanym, posiadających status absolwenta szkoły podstawowej, ponadpodstawowej (wszystkich typów szkół) lub szkoły wyższej, uzyskany w okresie 36 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku. Program ma ułatwić aktywne poszukiwanie pracy i znalezienie zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnościami.

W roku sprawozdawczym temat aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych kontynuowany był także w ramach projektu unijnego pn. „Szansa dla ciebie” realizowanego w 2023 roku dla łącznie 64 osób, z czego dla dwóch grup po 24 osoby – mieszkańców Domów Pomocy Społecznej w Jedlance, Wierzbicy i Krzyżanowicach i 16 osób niepełnosprawnych z powiatu. Jednym z głównych założeń tego przedsięwzięcia było wyposażenie jego uczestników w kompetencje, kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy poprzez organizację zajęć indywidualnych z doradcą zawodowym, kursów, szkoleń i warsztatów, co ma zwiększyć ich szanse na zatrudnienie oraz zapobiec wykluczeniu społecznemu i ubóstwu. W 2023 roku odbyły się spotkania z doradcą zawodowym.

Cel 4. Przeciwdziałanie dyskryminacji i poszanowania praw osób niepełnosprawnych.

4.1. Współdziałanie z podmiotami zwalczającymi dyskryminację osób niepełnosprawnych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu w roku sprawozdawczym współpracowało z różnymi organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy osobom niepełnosprawnym m.in. ze Stowarzyszeniem Klub „Amazonki” w Pionkach, Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Osób z Zespołem Downa „Nasze Dzieci”, Radomskim Klubem Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących, Polskim Towarzystwem Stwardnienia Rozsianego, Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych PROVIDENTAE DEI, Oratoryjnym Stowarzyszeniem „RADOŚĆ” i innymi.

Współpraca polegała na wsparciu merytorycznym i finansowaniu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych różnych rodzajów akcji i imprez organizowanych przez organizacje pozarządowe. Celem tych działań było

wspieranie i promocja twórczości osób niepełnosprawnych, doskonalenie ich sił psychofizycznych poprzez ruch, organizowanie zajęć rekreacyjnych, zawodów i imprez sportowych. W rezultacie prowadzi to do integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz podniesienia świadomości pełnosprawnych członków społeczeństwa w zakresie problemów i potrzeb wynikających z niepełnosprawności, co przyczynia się do przeciwdziałania dyskryminacji, która często jest po prostu przejawem niewiedzy i braku kontaktu z osobą niepełnosprawną.

4.2. Informowanie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w kwestii przysługujących im uprawnień.

PCPR współpracując z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych przekazywał informacje o przysługujących im uprawnieniach i istniejących możliwościach korzystania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w celu wsparcia osób niepełnosprawnych. Odbywało się to poprzez organizowanie spotkań z przedstawicielami organizacji i stowarzyszeń, rozmowy telefoniczne i wiadomości przesyłane drogą elektroniczną. W miesiącach listopadzie i grudniu wraz z przedstawicielami wszystkich 13 gmin i miast z terenu powiatu radomskiego zorganizowano na ich terenie spotkania z mieszkańcami. Podczas spotkania pracownik Powiatowego Centrum przekazywał informację o zadaniach realizowanych przez PCPR, udzielał indywidualnej porady w zakresie możliwości wsparcia, a także pomagał w wypełnieniu i przygotowaniu wniosku o indywidualną pomoc.

Ponadto zadaniem każdego pracownika Powiatowego Centrum, jest udzielanie informacji służących wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnością, informowanie o możliwości składania wniosków o dofinansowanie. Pracownicy zapewniają wszystkim wnioskodawcom jednakowy dostęp do realizowanych zadań oraz prawo do dokonywania własnych wyborów i poszanowania ich zdania. Wnioski o dofinansowanie są wyłożone w ogólnodostępnym miejscu oraz na stronie internetowej Powiatowego Centrum. Poza tym pracownicy udzielali informacji telefonicznie oraz elektronicznie, m.in. przez ogólnopolski system obsługi wsparcia SOW. Pracownicy przekazywali także wszelkie niezbędne informacje wszystkim petentom, którzy osobiście stawiali się w siedzibie Powiatowego Centrum pytając o różne możliwości wsparcia.

Wszelkie informacje dotyczące osób niepełnosprawnych umieszczane są na stronie internetowej, która została przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, poprzez:

- możliwość korzystania ze standardowych skrótów klawiszowych,
- zastosowanie kontrastu oraz powiększenia tekstu,
- zawarcie informacji dla osób słabosłyszących i niesłyszących o możliwości skorzystania z aplikacji mobilnej udostępnionej przez PFRON – www.pfron.org.pl/migam.

Cel 5. Partnerstwo na rzecz realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej.

5.1. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

W 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu współpracowało z różnymi organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami, m. in. ze Stowarzyszeniem Pomocy Niepełnosprawnym „Do celu” im. Św. Brata Alberta w Radomiu, które od grudnia 2021 roku prowadzi Warsztaty Terapii Zajęciowej w Dąbrówce Nagórnej, Stowarzyszeniem Przyjaciół Młodocina Większego i Osób Niepełnosprawnych „Pozytywni” prowadzącym Warsztaty Terapii Zajęciowej w Młodocinie Większym. Współpraca dotyczyła pomocy i wsparcia merytorycznego w zakresie przygotowywania niezbędnej dokumentacji, przekazywania i rozliczania środków PFRON, a także na organizacji spotkań w celu omawiania zaistniałych problemów dotyczących osób niepełnosprawnych.

Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym „Do celu” im. Św. Brata Alberta w Radomiu to organizacja pozarządowa, prowadząca nieodpłatną działalność, zajmująca się pracą na rzecz niepełnosprawnych dzieci, młodzieży, dorosłych i ich rodzin.

Misją Stowarzyszenia jest między innymi wszechstronne działanie na rzecz pomocy i wspierania rozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych z różnymi dysfunkcjami oraz pomoc ich rodzinom, propagowanie wiedzy i kształtowanie postaw zrozumienia dla problemów osób z różnymi dysfunkcjami, ochrona i promocja zdrowia, promocja i organizacja wolontariatu oraz rozwój i wspieranie różnych metod terapii i rehabilitacji, a także tworzenie i prowadzenie ośrodków specjalistycznej pomocy. Głównym celem działalności Stowarzyszenia jest bezpośrednie dotarcie do osób niepełnosprawnych intelektualnie poprzez wszechstronne działania, pomoc, wspieranie rozwoju i wdrażanie do aktywnego życia społecznego dzieci, młodzieży i dorosłych a także pomoc ich rodzinom, zapobieganie wykluczeniu społecznemu i współpraca z osobami i instytucjami pracującymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Stowarzyszenie Przyjaciół Młodocina Większego i Osób Niepełnosprawnych „Pozytywni” stara się nieść wszechstronna pomoc w różnych dziedzinach życia osobom niepełnosprawnym, a w szczególności osobom z terenów wiejskich. Misją Stowarzyszenia jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu osób niepełnosprawnych, a także integracja i promocja pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych w środowisku.

Współpraca PCPR w Radomiu z w/w stowarzyszeniami polegała na wsparciu merytorycznym oraz przekazywaniu środków finansowych pochodzących zarówno z PFRON jak i z budżetu Powiatu Radomskiego na bieżącą działalność warsztatów terapii

zajęciowej w 2023 roku, których celem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

Istotą pomocy społecznej jest zindywidualizowana reakcja na zróżnicowane problemy społeczne. Potrzeby człowieka zmieniają się bowiem w cyklu życia. Inna jest struktura potrzeb dziecka, a inna osoby dorosłej. Polityka społeczna adresowana do poszczególnych pokoleń jest wypadkową potrzeb określonej fazy życia i możliwości jednostek w zakresie samodzielnego ich zaspokajania, jeśli zaś nie jest to możliwe - opieka i wspieranie ich, gwarantując im mimo wszystko godną egzystencję.

Pomagając innym, pomagasz i sobie
(sentencja, autor nieznany)

**Sprawozdanie z efektów pracy
organizatora rodzinnej pieczy zastępczej
za rok 2023**

Najważniejsze jest, by gdzieś istniało to, czym się żyło: I zwyczaje. I święta rodzinne. I dom pełen wspomnień. Najważniejsze jest, aby żyć dla powrotu.

(Antoine de Saint-Exupéry)

Rodzina powinna kojarzyć się z ciepłem domowego ogniska, wspólnymi posiłkami, rozmowami na każdy temat, miłością, szczerością, tolerancją, a także szacunkiem dla drugiego człowieka. To baza, fundament, na którym kształtuje się nowy człowiek.

Czy wszystkie rodziny są w stanie sprostać temu zadaniu?

Niestety nie - zaniedbywanie, przemoc psychiczna, fizyczna to zjawiska nadal powszechne spośród różnych form niewłaściwego traktowania dzieci przez najbliższych, które odbierają szansę na szczęśliwe i bezpieczne dzieciństwo.

Niniejsze sprawozdanie jest obrazem historii dziecka pozbawionego właściwej opieki ze strony rodziców biologicznych, od chwili, kiedy na skutek niesprzyjających okoliczności życiowych zachodzi potrzeba odizolowania małego człowieka od naturalnego środowiska do momentu znalezienia alternatywy – najlepiej innej rodziny.

Wszakże, rodzina to punkt stały, pewny, azyl bezpieczeństwa, miejsce gdzie czujemy się akceptowani i kochani. Każdy z nas potrzebuje takiego miejsca, ponieważ w chwilach zwątpienia czy załamania konieczna jest świadomość istnienia ludzi, którzy będą nas wspierać. Dlatego, już od wielu lat, wyraźnym kierunkiem, w jakim formułuje się system opieki nad dzieckiem osieroconym jest odejście od instytucjonalnych form pieczy na rzecz wychowywania dziecka w zastępczym środowisku rodzinnym (deinstytucjonalizacja).

Niewiele rzeczy kształtuje człowieka tak, jak jego rodzina. To wychowanie, tradycje i zwyczaje w niej panujące decydują o tym, kim stanie się dziecko, to dzięki mądrej miłości rodzicielskiej przeżywamy burzliwe lata młodości i dorastania, a potem w sposób odpowiedzialny zakładamy własne rodziny. W życiu każdego człowieka pojawia się ból i cierpienie, mądrzy rodzice potrafią jednak stawić temu czoła, inni niestety ulegają przeciwnościom losu i poddają się bez walki. Dlatego nie każde dziecko ze wzruszeniem będzie wspominać swoje dzieciństwo.

Rodzina jest naturalnym środowiskiem życia, rozwoju i wychowania dziecka. Jest organizmem, który uczy i przygotowuje młodego człowieka do satysfakcjonującego, zgodnego z zadaniami współżycia społecznego dorosłego, odpowiedzialnego życia. Dezorganizacja tej najważniejszej grupy społecznej, jaką jest rodzina powoduje, że staje się ona niewydolna wychowawczo

Niekiedy, występujące w środowisku domowym problemy osiągają taki wymiar, że dla dobra dziecka konieczna jest ingerencja z zewnątrz. W świetle międzynarodowych standardów, prawo do zapewnienia dziecku pieczy zastępczej, jest prawem subsydiarnym do życia w rodzinie tzn. prawem wspierającym realizację aksjomatu do funkcjonowania w rodzinie.

Działania na rzecz wspierania rodziny jako całości powinny najpierw koncentrować się na wzmacnianiu czynników ochronnych, co jest głównie zadaniem samorządu gminnego. Zdarza się jednak, że wsparcie oferowane w środowisku nie jest skuteczne, wtedy

odpowiedzialność za dziecko i starania o poprawę jego losu przejmuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu - Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, kierując się realizacji swoich zadań w szczególności założeniami 3 - letniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021 – 2023, przyjętego uchwałą Nr 275/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 roku (aktualnie, na mocy Uchwały Nr 663/LXIV/2024 Rady Powiatu w Radomiu został przyjęty nowy 3 letni powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2024 – 2026). Zgodnie z Zarządzeniem Nr 6/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu z dnia 15 lutego 2023 roku, powołany w ramach zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej - zespół ds. monitorowania stanu realizacji celów wyznaczonych w w/wymienionym programie dokonuje przedmiotowej oceny w terminie do końca lutego danego roku kalendarzowego. Dane z raportu są uwzględnione w niniejszym sprawozdaniu.

Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wypełnia aktualnie 8 osobowa kadra zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, którą tworzą:

- 1.** Zastępca Dyrektora - wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika opiekuńczo – wychowawcza oraz wyższe magisterskie na kierunku administracja, studia podyplomowe z zakresu organizacji pomocy społecznej, uprawnienia mediatora w sprawach rodzinnych, uprawnienia trenera Programu „PRIDE. Rodzinna Piecza Zastępcza. Adopcja”.
- 2.** Psycholog – wykształcenie wyższe magisterskie w zakresie psychologii, studia podyplomowe: psychologia kryzysu i interwencji kryzysowej oraz zarządzanie zasobami ludzkimi. W związku z nieobecnością spowodowaną urlopem wychowawczym, na zastępstwo zastało zatrudnionych 2 psychologów po pół etatu: psycholog – z wykształceniem wyższym magisterskim, studia magisterskie jednolite na kierunku psychologia, specjalność: psychoprofilaktyka, pomoc psychologiczna, obecnie w trakcie studiów podyplomowych: przygotowanie pedagogiczne w Ośrodku Szkolenia Kadr Oświaty w Radomiu oraz psycholog – z wykształceniem wyższym magisterskim. Studia magisterskie jednolite na kierunku psychologia, specjalność: psychologia kliniczna.
- 3.** Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe magisterskie. Studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika resocjalizacyjna, studia uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność: resocjalizacja i profilaktyka społeczna.
- 4.** Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe magisterskie. Studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika

społeczna i resocjalizacyjna, studia uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika środowiskowa i socjalna. Studia podyplomowe z zakresu asystentury rodziny oraz zarządzania w administracji. Ukończone 4 letnie szkolenie z zakresu psychoterapii w podejściu psychodynamicznym, organizowane przez Katedrę Psychoterapii Collegium Medicum UJ CM w Krakowie. Obecnie w trakcie studiów na kierunku Psychologia na Wyższej Szkole Biznesu – National Louis University w Nowym Sączu.

- 5.** Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe magisterskie. Studia I stopnia na kierunku filologia, specjalność: filologia angielska, studia uzupełniające magisterskie na kierunku filologia, specjalność: filologia angielska. Studia podyplomowe, specjalizacja: socjoterapia. Studia podyplomowe, specjalizacja: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna.
- 6.** Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe magisterskie. Studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: resocjalizacja z profilaktyką społeczną, studia uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika przedszkolna i edukacja wczesnoszkolna.
- 7.** Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe licencjackie. Studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: profilaktyka społeczna i resocjalizacja. Ukończone 2 kursy kwalifikacyjne: asystent nauczyciela w przedszkolu oraz pierwsza pomoc.
- 8.** Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – wykształcenie wyższe licencjackie. Studia I stopnia na kierunku pedagogika, specjalność: pedagogika wczesnoszkolna z przedszkolną. Obecnie w trakcie studiów podyplomowych, specjalizacja: terapeuta uzależnień i współuzależnionych w Wyższej Szkole Kształcenia Zawodowego.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej realizują zadania związane z zapewnieniem wsparcia rodzinom zastępczym, prowadzącym rodzinny dom dziecka, oraz ich podopiecznym, adekwatnie do występujących potrzeb. Wszyscy zatrudnieni są na podstawie umowy o pracę.

Na podstawie umowy cywilno-prawnej zatrudniony jest ponadto w Powiatowym Centrum prawnik.

Pracownicy zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej ustawicznie czynią starania w kierunku wzmocnienia swoich kwalifikacji i kompetencji zawodowych, w szczególności poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie. Systematyczne doskonalenie w tym zakresie to całe spektrum umiejętności oraz wiedza, które bezpośrednio wpływają nie tylko na profesjonalizm pracowników we wspieraniu rodzin i wychowanków pieczy

zastępczej, ale przekładają się na efektywną współpracę z pozostałymi pracownikami oraz innymi instytucjami zaangażowanymi w sprawy dziecka i rodziny.

Mając na uwadze powyższe, zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kadra zespołu wykonująca zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku brała udział w następujących formach doskonalenia zawodowego, szkoleniach i konferencjach:

SZKOLENIA, WARSZTATY I KONFERENCJE, W KTÓRYCH UCZESTNICZYLI PRACOWNICY TUT. CENTRUM		
1.	SZKOLENIE PN.: SKUTECZNE METODY I PODEJŚCIA TERAPEUTYCZNE ZILUSTROWANE KONKRETNymi NARZĘDZIAMI I TECHNIKAMI	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik
2.	SZKOLENIE PN.: JAK WSPIERAĆ I PRACOWAĆ TERAPEUTYCZNIE Z UCHODźCAMI WOJENNYMI I OSOBAMI, KTÓRE IM POMAGAJĄ?	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik
3.	SZKOLENIA PN.: PRZEMOC. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA I KONSEKWENCJA DOŚWIADCZANIA PRZEMOCY PRZEZ DZIECKO.	W szkoleniu wzięło udział 3 pracowników tut. Centrum
4.	SZKOLENIE PN.: PRAWO PSYCHOLOGA/PSYCHOTERAPEUTY W PRAKTYCE	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik
5.	WEBINARIUM PN.: ADHD A ZABURZENIA SI	W webinarium wziął udział 1 pracownik
6.	SZKOLENIE PN.: PRAKTYCZNE METODY PRACY Z TRAUMĄ RELACYJNĄ (TRAUMĄ TYPU II) U DZIECI I NASTOLATKÓW	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik

7.	SZKOLENIE PN.: RODZIC NA ZASTĘPSTWO, MIŁOŚĆ NA ZAWSZE – BEZPIECZEŃSTWO I TROSKA O DZIECKO	W szkoleniu wzięło udział 2 pracowników
8.	SZKOLENIE PN.: CO KAŻDY PSYCHOTERAPEUTA POWINIEN WIEDZIEĆ O PROWADZENIU PACJENTÓW PRZYJMUJĄCYCH FARMAKOTERAPIĘ? EDYCJA 2023	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik
9.	SZKOLENIE PN.: AUTYZM A AFAZJA	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik
10.	KURS PN.: ASYSTENT NAUCZYCIELA PRZEDSZKOLA	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik
11.	SZKOLENIE PN.: DZIECKO Z RODZINY DYSFUNKCYJNEJ	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik
12.	SZKOLENIE PN.: PRACA Z DZIECKIEM W PIECZY ZASTĘPCZEJ W ZAKRESIE PRZYGOTOWANIA DO PROCESU ADOPCYJNEGO	W szkoleniu wzięło udział 8 pracowników
13.	SZKOLENIE PN.: JAK ROZMAWIAĆ Z RODZICEM DZIECKA Z RODZINY DYSFUNKCYJNEJ	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik
14.	KONFERENCJA PN.: KU PRZYSZŁOŚCI	W konferencji wzięło udział 2 pracowników
15.	KONFERENCJA PN.: DROGI DO ZDROWEJ SZKOŁY – WSPIERANIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY	W konferencji wziął udział 1 pracownik
	SZKOLENIE PN.: DZIECKO	W konferencji wzięło udział

16.	Z ZABURZENIAMI OPOZYCYJNO – BUNTOWNICZYMI W GRUPIE	2 pracowników
17.	SZKOLENIE PN.: JAK PRACOWAĆ Z PACJENTEM, KORZYSTAJĄC Z JEGO ZASOBÓW I MOCNYCH STRON? PODSTAWY TERAPII ERICKSONOWSKIEJ	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik
18.	SZKOLENIE PN.: JAK POSTĘPOWAĆ, KIEDY OSOBA ZGŁASZA, ŻE DOZNAJE PRZEMOCY W RODZINIE?	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik
19.	KURS PN.: KOMUNIKACJA INTERPERSONALNA DROGĄ DO BUDOWANIA DOBREGO ZESPOŁU	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik
20.	SZKOLENIE PN.: POSTĘPOWANIE ADOPCYJNE W AKTUALNYM STANIE PRAWNYM	W szkoleniu wzięło udział 10 pracowników
21.	KURS DOSKONALĄCY PN.: SZKOLENIE Z ZAKRESU UDZIELANIA DZIECKU PIEWRWSZEJ POMOCY	W kursie wziął udział 1 pracownik
22.	SZKOLENIE PN.: WIĘZ JAKO CZYNNIK CHRONIĄCY W ROZWOJU DZIECKA. STYLE PRZYWIĄZANIA, TRUMA RELACYJNA.	W szkoleniu wzięło udział 2 pracowników
23.	SZKOLENIE PN.: JAK PRACOWAĆ Z PACJENTEM Z ANANKASTYCZNYM ZABURZENIEM OSOBOWOŚCI METODĄ TERAPII SCHEMATU	W szkoleniu wzięło udział 2 pracowników
24.	SZKOLENIE PN.: JAK PRACOWAĆ Z PACJENTEM, KTÓRY ŻYJE W CIĄGLYM LĘKU I ZAMARTWIANIU	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik
	SZKOLENIE PN.: JAK POMÓC	W szkoleniu wziął udział

25.	PACJENTOWI RADZIĆ SOBIE Z EMOCJAMI W NAJTRUDNIEJSZYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH? RTZ	1 pracownik
26.	SZKOLENIE PN.: JAK POMÓC DZIECIOM RADZIĆ SOBIE Z WŁASNYMI EMOCJAMI. STRATEGIE KOMUNIKACYJNE	W szkoleniu wzięło udział 2 pracowników
27.	SZKOLENIE PN.: REGULACJA EMOCJI JAKO ISTOTA OPIEKI RODZICIELSKIEJ. STRATEGIE REGULACJI EMOCJI U DZIECI	W szkoleniu wzięło udział 2 pracowników
28.	SZKOLENIE PN.: MIEJSCE, ROLA I ZNACZENIE RODZINY W NIEEGALITARNYM SPOŁECZEŃSTWIE	W szkoleniu wzięło udział 6 pracowników
29.	SZKOLENIE PN.: GRUPY WRAŻLIWE, OSOBY O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH”- FUNDACJA W STRONĘ DIALOGU	W szkoleniu wzięło udział 4 pracowników
30.	SZKOLENIE PN.: CZYM JEST DEPRESJA I JAK PRACOWAĆ Z JEJ OBJAWAMI NA RÓŻNYCH ETAPACH JEJ NASILENIA	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik
31.	SZKOLENIE PN.: PRZECIWDZIAŁANIE WYPALENIU ZAWODOWEMU I RADZENIU SOBIE ZE STRESEM	W szkoleniu wzięło udział 1 pracownik
32.	SZKOLENIE PN.: ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW I KONFLIKTÓW, KARY I KONSEKWENCJE	W szkoleniu wzięło udział 2 pracowników

33.	SZKOLENIE PN.: JAK BYĆ SPECJALISTĄ LGBT+ FRIENDLY.SZKOLENIE DLA PSYCHOLOGÓW, PSYCHOTERAPEUTÓW I LEKARZY	W szkoleniu wziął udział 1 pracownik
34.	SZKOLENIA PN.: ŻYCIE WEDRÓWKĄ PEŁNA WYZWAŃ – KRYZYSY ROZWOJOWE. EMOCJE WRÓG CZY PRZYJACIEL?	W szkoleniu wzięło udział 3 pracowników
35.	SZKOLENIA PN.: SYMPTOMY PRZEMOCY DOMOWEJ. PRACA Z DZIECKIEM PO DOŚWIADCZENIU PRZEMOCY	W szkoleniu wzięło udział 3 pracowników
36.	SZKOLENIE PN.: JAK ZACHĘCAC DZIECKO DO WSPÓŁPRACY.	W szkoleniu wzięło udział 2 pracowników

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Pieczka zastępcza jest sprawowana w sytuacji, kiedy rodzice naturalni nie są w stanie w sposób właściwy realizować wobec dziecka funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rodzina zastępcza w założeniu ma czasowo zastąpić rodziców biologicznych w realizacji procesu wychowawczego, a jednocześnie sprzyjać ewentualnemu powrotowi dziecka do naturalnego środowiska, chociaż w wielu przypadkach reintegracji rodziny niestety nie udaje się osiągnąć.

Pieczka zastępcza jest konsekwencją ingerencji sądu w sprawowanie przez rodziców władzy rodzicielskiej, jednak dziecko umieszczone w pieczy prawnie nadal pozostaje dzieckiem swoich rodziców. Osoby pełniące funkcję rodziców zastępczych nie sprawują nad dzieckiem władzy rodzicielskiej, chociaż zdarza się, że realizują funkcję opiekunów prawnych. Pieczka zastępcza może być sprawowana w formie rodzinnej lub instytucjonalnej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- rodzina zastępcza spokrewniona;
- rodzina zastępcza niezawodowa;
- rodzina zastępcza zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;
- rodzinny dom dziecka.

Funkcje rodziny zastępczej spokrewnionej pełnią najbliżsi krewni dziecka: dziadkowie lub pełnoletnie rodzeństwo. Niezawodowa rodzina zastępcza zajmuje się dzieckiem lub dziećmi, z którymi nie wiąże jej żaden stopień pokrewieństwa lub jest to pokrewieństwo dalsze. Jej funkcję może pełnić zarówno małżeństwo jak i osoba samotna.

Zawodowe rodziny zastępcze lub prowadzący rodzinny dom dziecka to rodziny, które z tytułu wykonywanej pracy otrzymują wynagrodzenie. W rodzinach zawodowych może przebywać łącznie nie więcej niż troje dzieci, zaś w rodzinnym domu dziecka, w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci. W przypadku konieczności umieszczenia w rodzinie rodzeństwa, odstępuje się od tej zasady. Jedno z rodziców trwale powinno zajmować się opieką nad powierzonymi dziećmi.

Rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego przejmują opiekę nad dziećmi w trybie pilnym, interwencyjnym, w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia. W pogotowiu rodzinnym umieszcza się nie więcej niż troje dzieci na pobyt okresowy, do czasu unormowania się sytuacji dziecka, nie dłużej jednak niż na okres 4 miesięcy. W szczególnych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do czasu zakończenia postępowania sądowego.

Rodzina specjalistyczna jest przeznaczona dla dzieci wymagających szczególnego wsparcia, mogą w niej przebywać dzieci niedostosowane społecznie, dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi albo małoletnie matki z dziećmi.

Opieka rodziny zastępczej jest tymczasowa, z założenia nastawiona na powrót dziecka do rodziny biologicznej. Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia przez nie pełnoletności. Osoba dorosła może w warunkach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy może pozostać w pieczy zastępczej, innym domu dziecka albo placówce opiekuńczo – wychowawczej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia. Dziecko umieszcza się w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny biologicznej, a zatem do czasu przezwyciężenia trudności, które stanowiły przyczynę odseparowania od środowiska pochodzenia. Jeżeli powrót dziecka do rodziny naturalnej nie jest możliwy, po 18 miesiącach od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, zostaje kierowany wniosek do sądu rodzinnego w celu wyjaśnienia sytuacji prawnej dziecka m.in. poprzez regulację sytuacji prawnej umożliwiającej umieszczenie w rodzinie przysposabiającej (adopcyjnej).

Bycie rodzicem zastępczym stanowi duże wyzwanie, wymaga bowiem szczególnej otwartości na potrzeby dzieci, empatii, tolerancji i szacunku dla małego, a tak już

doświadczonego przez życie człowieka. Przez cały okres pobytu dziecka w pieczy zastępczej, zarówno rodzina, jak i dziecko zostają objęci wsparciem koordynatorów.

Liczba rodzin i dzieci pod opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – na dzień 31.12.2023r.		
Poszczególni Koordynatorzy	LICZBA RODZIN pod opieką 1 koordynatora	LICZBA DZIECI pod opieką 1 koordynatora
1	11	23
2	14	21
3	14	21
4	14	21
5	13	27
6	12	24
ŁĄCZNIE	78	137

Od początku roku, ze wsparcia koordynatorów korzystało ogółem **86** rodzin, w których łącznie przebywało **168** dzieci. W trakcie roku miały jednak miejsce rotacje związane z odejściem dzieci z rodzin zastępczych np. w związku z adopcją, usamodzielnieniem, powrotem do rodziny biologicznej etc.

Wykonanie orzeczenia sądu, dotyczącego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest zadaniem bardzo trudnym, które zobowiązani są wykonywać pracownicy Powiatowego Centrum. Niejednokrotnie przy powyższych czynnościach zachodzi konieczność zapewnienia asysty policji lub niezbędna jest pomoc kuratora sądowego. Zdarza się,

że działania te kilkakrotnie należy powtórzyć, gdyż rodzice biologiczni niechętnie respektują postanowienie sądu, odmawiają wydania dziecka, zdarzają się także zachowania agresywne względem pracowników Centrum, zastraszanie, ublizanie im oraz naruszające wizerunek Jednostki, co niekiedy skutkuje podjęciem z naszej strony odpowiednich kroków prawnych.

W 2023 roku **49** dzieci zostało umieszczonych w różnych formach pieczy, tj. **43** dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, **6** dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Poniższa tabela przedstawia stan rodzin zastępczych, w podziale na typy rodzin, zgodnie z art. 39 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Typy rodzin zastępczych	Stan na dzień 31.12.2023 r.	
	liczba rodzin	liczba dzieci /w tym pełnoletnich wychowanków/
Rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem	59	80
Rodzina zastępcza niezawodowa	35	42
Rodziny zastępcze zawodowe W tym:	8	31
Pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	6
Specjalistyczne	0	0
Zawodowe	6	25
Rodzinny Dom Dziecka	1	8
Ogółem:	103	161

W tabeli zostali ujęci także pełnoletni wychowankowie, którzy po ukończeniu pełnoletniości zdecydowali się pozostać w rodzinie.

Ogółem w ciągu całego 2023 roku w **116** rodzinach zastępczych przebywało **193** dzieci. Zgodnie z limitem określonym w 3 – letnim Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej zawarliśmy w 2023 roku **2** nowe umowy z kandydatami na zawodowe rodziny zastępcze. Nie pozyskaliśmy kandydatów do prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

SZKOLENIE DLA KANDYDATÓW NA OPIEKUNÓW ZASTĘPCZYCH

Rodzinna piecza zastępcza wymaga starannej selekcji kandydatów do pełnienia tej funkcji, uwzględniającej ocenę ich predyspozycji emocjonalnych, osobowościowych, wewnętrznej motywacji.

Codziennie przebywanie z dziećmi, które doświadczyły separacji od domu rodzinnego, troska o nie, ogrom wymagających dużego zaangażowania spraw życia codziennego wymaga od opiekunów zastępczych siły, determinacji, postawy tolerancji, szacunku dla dzieci, zaradności, skuteczności w działaniach, ale też optymistycznego podejścia do życia. Osoby decydujące się na pełnienie funkcji rodziny zastępczej muszą być odpowiednio przygotowane do wypełnienia swojej misji. Mają bowiem stworzyć warunki jak najbardziej zbliżone do naturalnego środowiska, które zadba o prawidłowy rozwój psychospołeczny dziecka. Objęcie wsparciem dziecka odrzuconego przez podstawowych opiekunów, jakimi są rodzice biologiczni wymaga od kandydatów odpowiednich predyspozycji, umiejętności, empatii i gotowości do akceptacji dziecka takim, jakim ono jest. Piecza zastępcza to szansa na szczęśliwe dzieciństwo i wyposażenie dziecka w garnitur cech społecznych, które pozwolą na właściwe pełnienie w przyszłości ról społecznych i przygotują do satysfakcjonującego, samodzielnego życia.

Kandydaci na rodziny zastępcze powinni posiadać odpowiednie predyspozycje i właściwą motywację do pełnienia tej wyjątkowej życiowo roli. Rodzinę zastępczą może stworzyć małżeństwo lub osoba samotna tj. niepozostająca w związku małżeńskim. Opiekunowie zastępczy mogą być bezdzietni lub posiadać własne dzieci, przy czym rodzice z własnymi dziećmi powinni właściwie ocenić swoje możliwości zapewnienia opieki kolejnym dzieciom przyjętym do rodziny. Prawo nakłada na opiekunów zastępczych szereg wymogów formalnych:

- osoby te muszą dawać rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej,
- nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo,
- nie mogą być obecnie (ani w przeszłości) pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie może być im ograniczona ani zawieszona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych,
- muszą być zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co musi zostać potwierdzone zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia oraz

psychologiczną opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,

- przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym: rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego, właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań, wypoczynku i organizacji czasu wolnego,
- w przypadku rodziny zastępczej niezawodowej, co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów.

Uzyskanie kwalifikacji do pełnienia funkcji opiekuna zastępczego jest procesem, który obejmuje zgromadzenie obszernej dokumentacji /zaświadczenia lekarskie od lekarza rodzinnego oraz lekarza psychiatry, wnioski o powierzenie funkcji rodziny zastępczej, zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, opinie z zakładu pracy, informacje o zarobkach, opinia z właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata ośrodka pomocy społecznej, badanie pedagogiczne, psychologiczne. Kandydaci muszą odbyć również szkolenie, które nie jest obowiązkowe tylko dla kandydatów na rodzinę zastępczą spokrewnioną. Przed zakwalifikowaniem kandydatów na szkolenie konieczne jest również przeprowadzenie analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej podczas wizyty w środowisku. Analiza bywa też przygotowywana na zlecenie sądu. Ogółem, w 2023 roku zostało przygotowywanych **12** takich dokumentów.

W roku 2023 do Powiatowego Centrum zgłosiło się **16 osób /10 rodzin/**, zainteresowanych uzyskaniem kwalifikacji na opiekunów zastępczych, bądź ich uzupełnieniem. Wszyscy kandydaci uzyskali porady oraz wsparcie w ramach działalności diagnostyczno – konsultacyjnej.

2 rodziny **/4 osoby/** były zainteresowane uczestnictwem w szkoleniu, jednak nie przystąpiły do niego z powodu nagłych spraw osobistych. **2** małżeństwa **/4 osoby/** odbyły szkolenie zorganizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu, a następnie podjęły współpracę z tut. Centrum.

1 rodzina zdecydowała się na udział w szkoleniu zorganizowanym przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny, Oddział w Płocku. Rodzina ta podjęła kooperację z naszą Jednostką.

W minionym roku były przeprowadzone zostały **3** szkolenia dla kandydatów na opiekunów zastępczych. Pierwsze zostało przeprowadzone w terminie od 18.05.2023r. do 26.06.2023r. przez tut. Centrum. Uczestniczyło w nim **5** rodzin **/8 osób/** kandydatów

na rodziny zastępcze, w tym **2** rodziny **/4 osoby/** na rodzinę zastępczą niezawodową i **3** rodziny **/4 osoby/** – kandydaci na rodzinę zastępczą zawodową. Szkolenie podstawowe obejmowało łącznie: 52 godzin szkoleniowych i spotkań indywidualnych oraz 10 godzin praktyk. W obu przypadkach praktyki odbywały się w zawodowych, doświadczonych rodzinach zastępczych, wskazanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu.

Drugie szkolenie (uzupełniające) zostało przeprowadzone również przez tut. Centrum i trwało od 28.06.2023r. do 30.06.2023r. W szkoleniu tym uczestniczyły **4** osoby **/3 rodziny/** zgłaszające gotowość pozostania rodziną zastępczą zawodową. Kandydaci uczestniczyli w 15 godzinach szkoleniowych.

W trzecim szkoleniu wzięły udział **3** rodziny **/4 osoby/**, szkolenie zostało przeprowadzone w terminie 15.11.2023r. – 20.12.2023r. przez Katolicki Ośrodek Adopcyjny przy Caritas Diecezji Radomskiej w Radomiu. Szkolenie podstawowe obejmowało łącznie: 65 godzin szkoleniowych i działań praktycznych.

Finałem wieńczącym przygotowanie kandydatów do wypełnienia zadań z zakresu pieczy zastępczej jest posiedzenie komisji kwalifikacyjnej, któremu przewodniczy Dyrektor Powiatowego Centrum. W 2023 roku odbyły się **3** posiedzenia komisji kwalifikacyjnej. Ogółem, **14** osób uzyskało zaświadczenia do pełnienia funkcji rodziców zastępczych. Na pierwszym posiedzeniu zorganizowanym w dniu 02.03.2023r. **2** osoby otrzymało kwalifikacje. Drugie posiedzenie komisji kwalifikacyjnej odbyło się w dniu 06.07.2023r. Na posiedzeniu zespołu zostały przyznane kwalifikacje **8** osobom na rodziny zastępcze niezawodowe (jednocześnie **4** osobom zostały przyznane również kwalifikacje na rodziny zawodowe). Podczas trzeciego posiedzenia zespołu w dniu 21.12.2023r. kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej otrzymało **4** osoby. Ogółem wystawiono **14** zaświadczeń kwalifikacyjnych.

ROLA KOORDYNATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Pieczą zastępczą to bardzo odpowiedzialne i wymagające zadanie, gdyż rodzic zastępczy ma nie tylko otoczyć dziecko opieką i troską. Powinien też sprawić, że dziecko odzyska radość w oczach i zacznie cieszyć się dzieciństwem, odzyska wiarę w siebie i w dorosłych.

Osoby, które podjęły się roli opiekuna zastępczego muszą mieć świadomość, że w swojej pracy z dzieckiem nie są sami. Z tego powodu, organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewnia wszechstronne i stosowne do występujących potrzeb i oczekiwań wsparcie m. inn.: specjalistyczne poradnictwo, pomoc prawną i psychologiczną, możliwość terapii rodzinnej, uczestnictwa w grupie wsparcia, na bieżąco pomoc koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. Do jego zadań należy:

1. Udzielanie pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej.

Warunkiem prawidłowego wspierania rodziny jest właściwa, oparta na wzajemnym zaufaniu i szacunku relacja pomiędzy koordynatorem, a rodziną zastępczą. Aby pomoc była skuteczna należy w pierwszej kolejności nawiązać zdrowe relacje z rodziną, zdobyć jej zaufanie, poznać historię dziecka, występujące problemy. Koordynator to nie urzędnik pełniący swoje obowiązki w stałych godzinach, a towarzysz rodziny, wykonujący czynności zawodowe w ramach systemu zadaniowego, co pozwala na elastyczne dopasowywanie godzin pracy do potrzeb rodzin zastępczych.

Więź, jaka powstaje się pomiędzy rodzicami zastępczymi a koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, choć ma formalny charakter, to często z uwagi na długość jej trwania i angażujący emocjonalnie charakter wspólnych działań staje się bliska i serdeczna.

W omawianym okresie, koordynatorzy odbyli łącznie **529** wizyt w rodzinach, które pod swoją opieką mają niepełnoletnich podopiecznych, **466** wizyt odbyło się w środowisku pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej. Koordynator jako osoba spotykająca się z podopiecznymi w ich naturalnym środowisku, prowadząca obserwacje, rozmawiająca z rodziną i dzieckiem, ma szansę na wczesne dostrzeżenie pojawiających się nieprawidłowości. Uczy funkcjonowania rodziny w systemie pieczy zastępczej, wspiera w pełnieniu wynikających z tego obowiązków. Koordynatora można określić mianem pracownika pierwszego kontaktu, a jego właściwą relację z rodziną należy uznać za warunek skutecznego wspierania, które powinno prowadzić do budowania pozytywnego wizerunku pieczy zastępczej, a tym samym promowania idei rodzicielstwa zastępczego. Problemy, z którymi w swojej pracy zawodowej spotykają się koordynatorzy, znacznie wykraczają poza te związane z procesem wychowania. Dzieci i młodzież pozbawione właściwej opieki rodziców mogą przejawiać trudności adaptacyjne, niedostosowanie społeczne czy zaburzenia osobowości. Wynikają one z traumatycznych przeżyć będących efektem zaniedbania, śmierci rodzica, doświadczania przemocy itp.

Koordynatorzy są również w stałym kontakcie między innymi ze szkołami, z sądami, ośrodkami pomocy społecznej, poradniami psychologiczno- pedagogicznymi. W zakresie obowiązków jednego koordynatora należy administrowanie stroną internetową PCPR oraz stroną FACEBOOK.

W swoich działaniach koordynatorzy prowadzą również bogatą korespondencję z innymi powiatami dotyczącą umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej /w 2023 roku zarejestrowano **1677** spraw/ oraz w pieczy instytucjonalnej /w 2023 roku zarejestrowano **1212** sprawy/.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej realizuje także zadanie związane z zapewnieniem opieki dzieciom, w przypadku gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku. W takim przypadku piecza zastępcza nad dzieckiem zostaje powierzona tzw. rodzinie pomocowej. W omawianym okresie zawarto **6** umów z rodzinami pomocowymi.

Na wniosek **6** rodzin zastępczych zawodowych, zostały zatrudnione osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich.

2. Przygotowywanie we współpracy z rodziną zastępczą oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku.

Obowiązki wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obejmują również konieczność dokumentowania pracy z dzieckiem i całego procesu wychowawczego. Wszyscy wychowankowie umieszczeni w pieczy zastępczej mają opracowany taki dokument. Realizacja planu jest monitorowana, a postanowienia w nim zawarte adekwatnie do potrzeb są modyfikowane i uzupełniane podczas oceny sytuacji dziecka. W tym roku zostało przygotowanych **43** nowych planów.

3. Pomoc rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu – grupa wsparcia dla rodzin zastępczych.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 6 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia.

Ideą grup wsparcia jest wzajemna pomoc, uczestnicy sami dla siebie stanowią źródło wsparcia emocjonalnego i informacyjnego, a także źródło zasobów, inspiracji i motywacji do działania. W ramach grup wsparcia realizowane są również elementy edukacji poprzez warsztaty oraz różne bloki tematyczne, opiekunowie zastępczy mają również możliwość dzielenia się swoimi doświadczeniami, przeżywanymi emocjami, sposobami rozwiązywania problemów w sytuacjach trudnych.

W związku z powyższym, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, przy współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin „Nowe Perspektywy” w Radomiu od kilku lat organizuje grupowe i indywidualne formy wsparcia dla rodzin zastępczych, tj. grupę wsparcia dla opiekunów zastępczych oraz podopiecznych. Grupa wsparcia ma charakter otwarty – uczestnicy, rodzice zastępczy mogą brać udział w spotkaniach

zgodnie ze swoją wewnętrzną gotowością w danym momencie. Spotkania są okazją do poznania rodziców zastępczych i dzielenia się doświadczeniami.

Pieczą zastępczą to najlepszy sposób zapewnienia opieki dzieciom pozbawionym możliwości wychowywania się w swoich rodzinach naturalnych. Zdajemy sobie sprawę, że bycie rodzicem zastępczym nie jest łatwe. Codzienne obowiązki, praca, wychowywanie dzieci, problemy wychowawcze to sytuacje, w których można zwątpić we własne siły oraz możliwości. Obecność innej osoby, przeżywającej być może podobne problemy może pomóc w poradzeniu sobie w zmaganiach z rzeczywistością. Opiekunowie zastępczy poprzez możliwość uczestnictwa w cyklicznych spotkaniach ze specjalistami tj. psychologiem, terapeutą ds. uzależnień mają możliwość poszerzenia swojej wiedzy, wzmocnienia potencjału w zakresie opiekuńczo – wychowawczym, inicjowania i wzmacniania pozytywnych zmian w systemie rodzinnym, pogłębienia wglądu w siebie samego (wzrost świadomości przeżywanych emocji, przekonań, pragnień i potrzeb). Powyższe działania mają także służyć zapobieganiu wyczerpaniu i wypaleniu zawodowemu.

Spotkania grupy odbywały się w siedzibie Stowarzyszenia przy ul. Lubońskiego 2 w Radomiu. Do uczestnictwa w utworzonych grupach wsparcia wytypowano 47 rodziców zastępczych. W minionym roku odbyło się **8** spotkań. Dużą atrakcją była organizacja wycieczki, do „Mandorii” – miasta przygód, w której wzięło udział 30 osób (opiekunowie wraz z podopiecznymi).

Podczas zajęć grupowych była realizowana różnorodna tematyka: Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej; Rozwijanie umiejętności wychowawczych u osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą; Wzbogacenie wiedzy członków rodzin z zakresu edukacji żywieniowej i ekonomicznej; Podniesienie świadomości rodziców i opiekunów nt. zagrożeń współczesnego świata m.in. stosowania środków psychoaktywnych; Rozwiązanie istniejących problemów społecznych, poprawa funkcjonowania rodziny i jej członków, wzmocnienie więzi rodzinnych; Socjalizacja dzieci i młodzieży mająca na celu zapobieganie uzależnieniom i patologiom społecznym, stosowaniu środków psychoaktywnych, agresji w środowisku rówieśniczym.

Od czerwca 2022r. z myślą o rodzicach zastępczych z Iłży i okolic zorganizowaliśmy kolejną grupę wsparcia. Zajęcia odbywały się w Gminnej Bibliotece w Iłży systematycznie raz w miesiącu z udziałem psychologa oraz koordynatora tut. Centrum. Do grupy zaproszono **10** rodzin, **5** z nich z różną częstotliwością uczestniczyło w spotkaniach. Na spotkaniach poruszane były różne tematy dotyczące bieżących trudności związanych z wychowaniem dzieci. Opiekunowie chętnie dzielili się swoimi doświadczeniami oraz sposobami radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Warto podkreślić, iż w minionym roku nawiązaliśmy współpracę także z Fundacją Familis, której celem było szeroko pojęte (wieloaspektowe) wsparcie rodzin zastępczych, poprawa ich funkcjonowania poprzez uczestnictwo w warsztatach rozwojowych w ramach realizacji zadania pn. „Przystań wsparcia dla rodziny”. W cyku spotkań wzięło udział **9** rodzin zastępczych oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto 6 podopiecznych uczestniczyło w warsztatach dla dzieci.

W 2023 roku udało się również nawiązać współpracę z wolontariuszami: studentką pedagogiki, która zapewniła wsparcie i pomoc w nauce trzem podopiecznym w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej oraz wolontariuszką - terapeutą rodzinnym, oferującą wsparcie terapeutyczne w siedzibie Centrum (z tej formy wsparcia nie skorzystała żadna rodzina).

2. Zapewnianie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej.

Zgodnie z art. 77 pkt. 3 ust. 4 zadaniem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jest także zapewnianie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym reedukacyjnej, rehabilitacyjnej. **47** podopiecznych posiada orzeczenia lub opinie z poradni psychologiczno – pedagogicznej, przygotowane w celu oceny stopnia ich rozwoju i potrzeb edukacyjnych.

Współpraca ze Stowarzyszeniem „Nowe Perspektywy” umożliwiła nie tylko uczestnikom grupy wsparcia, o której mowa powyżej, ale i wszystkim rodzinom zastępczym możliwość skorzystania także z indywidualnego wsparcia ze strony specjalistów m.in.: psychologa, terapeuty ds. leczenia uzależnień. Była to ważna forma pomocy dla tych opiekunów zastępczych, którzy przeżywali trudności w wypełnianiu swojej roli, czuli się przeciążeni obowiązkami. Atutem zajęć, zwłaszcza dla osób aktywnych zawodowo były popołudniowe godziny konsultacji. W minionym roku z w/wymienionych form wsparcia skorzystało **20** osób.

3. Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do adopcji.

Adopcja, inaczej przysposobienie, jest uznaniem dziecka innych rodziców, z którym nie ma więzi biologicznej, za własne. Natomiast relacje prawne łączące dziecko z jego rodziną naturalną ulegają zerwaniu. Wygasają więc także jego prawa i obowiązki względem biologicznych krewnych, jak również krewnych wobec niego.

Utworzenie rodziny zastępczej nie powoduje powstania więzi rodzinno - prawnej między opiekunami, a dzieckiem. Dziecko przyjęte do rodziny zastępczej nie staje się dzieckiem tej rodziny, nie powstają też obowiązki i uprawnienia wynikające z kodeksu rodzinnego i opiekuńczego/ alimentacyjne, prawo do dziedziczenia/. Status dziecka również nie ulega zmianie, nie przyjmuje ono nazwiska opiekunów, rodzina zastępcza nie uzyskuje również pełni władzy rodzicielskiej nad dzieckiem. Stworzenie więzi prawnej z dzieckiem, takiej jaka istnieje między dzieckiem, a rodzicem naturalnym jest jednak możliwa w przypadku przysposobienia.

Zgodnie z art. 77 pkt. 3 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających. W 2023 roku **8** dzieci zostało zgłoszonych do Katolickiego Ośrodka Adopcyjnego w Radomiu.

LICZBA DZIECI ZGŁOSZONYCH DO ADOPCJI	8
LICZBA DZIECI ZAKWALIFIKOWANYCH DO ADOPCJI	5
LICZBA DZIECI NIEZAKWALIFIKOWANYCH DO ADOPCJI / Z UWAGI NA WIEK, WIĘZI Z RODZINĄ ZASTĘPCZĄ, BRAK ZGODY DZIECKA ITP./	3
LICZBA DZIECI PRZYSPOSOBIONYCH	3
KWALIFIKACJA W TOKU / Z UWAGI NA BRAK USTANOWIENIA OPIEKI PRAWNEJ/	2

W omawianym okresie w **3** przypadkach dzieci otrzymały szansę na stabilizację życiową i znalazły nowych rodziców /sfinalizowana sprawa adopcji/. Mniejszą szansę na adopcję mają niestety rodzeństwa, dzieci z deficytami zdrowotnymi oraz dzieci starsze.

4. Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.

Proces wkraczania w dorosłe życie to stopniowe wdrażanie do dorosłego, odpowiedzialnego i samodzielnego funkcjonowania. Nie można zapomnieć, że wychowankowie pieczy zastępczej stanowią grupę ryzyka – narażoną na powielanie i utrwalanie zachowań związanych z bezradnością w sprawach dnia codziennego lub uzależnienie od pomocy ze strony innych osób czy instytucji, z reguły nie mogą liczyć na wsparcie rodziny pochodzenia. Przygotowanie dorastającej młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą do niezależności to bardzo powolny proces. Należy ich bowiem umiejętnie wyposażyć w kompetencje praktyczne potrzebne choćby do prowadzenia gospodarstwa domowego, społeczne umożliwiające sprawne pokonywanie codziennych trudności i prawidłowe wypełnianie ról społecznych, zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami współżycia społecznego. Każdy z naszych wychowanków ma wyznaczonego (co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności) opiekuna usamodzielnienia, najczęściej funkcję tę pełni opiekun zastępczy, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny. Opiekun wspiera w przygotowaniach do rozpoczęcia życia poza systemem pieczy zastępczej, spełnia rolę doradcy, pomocnika, przyjaciela.

Na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, koordynator wspólnie z opiekunem usamodzielnienia uczestniczy w opracowaniu Indywidualnego Programu Usamodzielniania. W minionym okresie sprawozdawczym przygotowano **12** takich dokumentów.

Bardzo często pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej doświadczają lęku przed wkroczeniem w dorosłe, samodzielne życie. Usamodzielnienie w praktyce, oznacza dla nich bowiem przejście od relatywnie bezpiecznego środowiska do podjęcia życia w społeczeństwie ze statusem osoby dorosłej. W świetle prawa są co prawda dorośli, ale wielu z nich jeszcze przez wiele lat po uzyskaniu pełnoletności potrzebuje czasu na budowanie swojej niezależności i znalezienie „swojego” miejsca w świecie.

Zadaniem koordynatora jest pomoc w realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia. W tym celu odwiedza swojego podopiecznego w miejscu zamieszkania, przeciętnie raz na 6 miesięcy (aby nie ograniczać jego swobody i nauki samodzielności), jeśli zachodzi taka potrzeba - częściej. W trakcie roku 2023, ze wsparcia koordynatorów

korzystało **40** pełnoletnich wychowanków, którzy zdecydowali się na pozostanie w rodzinie, pomimo osiągnięcia pełnoletniości. Koordynatorzy odbyli u nich łącznie **81** wizyt środowiskowych.

SZKOLENIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH

W rodzinach zastępczych oraz rodzinnym domu dziecka umieszczane są dzieci z różnych środowisk, niekiedy wymagające specjalistycznej opieki, a co za tym idzie, wysokiego poziomu wiedzy, umiejętności, świadomości i wrażliwości opiekunów zastępczych.

W związku z powyższym czynimy starania w kierunku systematycznego wzmacniania ich potencjału w zakresie posiadanych kompetencji i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych.

W 2023 r. podejmowane były także liczne działania stwarzające okazję do bliższego poznania i integracji naszych rodzin zastępczych.

L.p.	SZKOLENIA, WARSZTATY, SPOTKANIA I IMPREZY ORGANIZOWANE PRZEZ PRACOWNIKÓW TUT. CENTRUM	CEL SPOTKANIA/DZIAŁANIA
1.	SZKOLENIE PN.: UZALEŻNIENIA WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY	Szkolenie poprowadzone przez Psychologa tut. Centrum -skierowane do osób zapewniających wsparcie i opiekę wychowankom przebywającym w rodzinach zastępczych, rodzinnym domu dziecka. Szkolenie miało na celu, zwiększenie świadomości opiekunów zastępczych na temat uzależnień wśród dzieci i młodzieży oraz skutków. W spotkaniu wzięło udział 9 rodzin zastępczych.
2.	ZABAWA Z OKAZJI DNIA DZIECKA	Zabawa z okazji Dnia Dziecka w Parku Trampolin, połączona z licznymi atrakcjami. W zabawie wzięło udział ok. 61 osób (każdy z podopiecznych otrzymał

		paczkę ze słodyczami).
3.	SZKOLENIE PN.: AGRESJA WSRÓD DZIECI MŁODZIEŻY	Szkolenie poprowadzone przez Psychologa tut. Centrum - skierowane do opiekunów zastępczych. Szkolenie miało na celu, podniesienie świadomości oraz wiedzy słuchaczy w temacie agresji. W szkoleniu wzięło udział 10 rodzin zastępczych.
5.	3 SZKOLENIA PN.: ZAGROŻENIA W INTERNECIE; SYMPTOMY PRZEMOCY DOMOWEJ. PRACA Z DZIECKIEM PO DOŚWIADCZENIU TRAUMY; PRZEMOC – CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA I KONSEKWENCJE DOŚWIADCZANIA PRZEMOCY PRZEZ DZIECKO.	Szkolenia poprowadzone przez psychologów tut. Centrum - skierowane do opiekunów zastępczych. Szkolenia miały na celu, podniesienie świadomości oraz wiedzy słuchaczy w temacie niebezpieczeństw online oraz zagadnienia przemocy. W szkoleniu wzięło udział 28 rodzin zastępczych.
6.	ZABAWA MIKOŁAJKOWA	Zabawa mikołajkowa połączona z licznymi atrakcjami, poczęstunkiem. W zabawie mikołajkowej wzięło udział ok. 56 osób (każdy z podopiecznych otrzymał paczkę ze słodyczami).
7.	SPOTKANIE WIGILIJNE	Spotkanie wigilijne zorganizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu. Spotkanie było okazją do uhonorowania rodzin zastępczych oraz przedstawicieli instytucji, z którymi mamy zaszczyt współpracować, a którzy w swej działalności wyróżniają się w sposób szczególny swoim zaangażowaniem i oddaniem na rzecz dzieci z pieczy zastępczej. W spotkaniu wigilijnym

		wzięło udział 37 osób.
8.	SZKOLENIA PN.: ŻYCIE WĘDRÓWKA PEŁNA WYZWAŃ – KRYZYSY ROZWOJOWE. EMOCJE WRÓG CZY PRZYJACIEL?	2 szkolenia poprowadzone przez psychologa Agatę Pajączkowską (firma PSYCHWSKAZÓWKA). Zajęcia miały charakter wykładowy. Miały na celu, podniesienie świadomości oraz wiedzy słuchaczy w temacie kryzysów w rozwoju człowieka. Jak kształtują psychikę, co może wpływać pozytywnie na rozwój człowieka, czynniki ryzyka, rozwój dziecka oraz kształtowanie się tożsamości, w tym tożsamości seksualnej, czym są emocje i uczucia, jak rozmawiać z dziećmi o emocjach, jak radzić sobie z trudnymi emocjami i sytuacjami itp. W szkoleniach wzięły udział 24 rodziny zastępcze.
9.	SZKOLENIA PN. : WIEŻ JAKO CZYNNIK CHRONIĄCY W ROZWOJU DZIECKA. STYLE PRZYWIĄZANIA, TRAUMA RELACYJNA; JAK ZACHĘCAC DZIECKO DO WSPÓŁPRACY; REGULACJA EMOCJI JAKO ISTOTA OPIEKI RODZICIELSKIEJ. STAREGIE REGULACJI EMOCJI U DZIECI. TRUDNE ZACHOWANIA U DZIECI; JAK POMÓC DZIECIOM W RADZENIU SOBIE Z WŁASNYMI EMOCJAMI, I. STRATEGIE KOMUNIKACYJNE.	4 szkolenia poprowadzone przez Fundację Familis. Zajęcia miały charakter warsztatowy. Miały na celu, podniesienie świadomości oraz wiedzy słuchaczy w zakresie dotyczącym emocji dzieci i młodzieży, zachowań trudnych, strategii postępowania w sytuacjach, będących konsekwencją braku mądrej miłości rodzicielskiej. W szkoleniach wzięło udział 9 rodzin zastępczych.

DZIAŁANIA PROMUJĄCE IDEĘ RODZICIELSTWA ZASTĘPCZEGO

Promocja rodzicielstwa zastępczego ma na celu poruszenie opinii publicznej trudną sytuacją osamotnionych i osieroconych dzieci, a jednocześnie nawiązanie współpracy

z osobami (kandydatami na opiekunów zastępczych), czującymi wewnętrzną potrzebę niesienia pomocy, gotowymi oddać część swojego czasu i serca dzieciom w potrzebie.

W minionym roku w ramach działań promocyjnych, wzorem ubiegłych lat, kontynuowano szereg akcji informacyjnych oraz kampanii reklamowych, mających na celu dotarcie do jak największej liczby osób, których chciano tą ideą zainspirować.

W ramach powyższych działań wyemitowano 95 spotów radiowych po 30 sekund w Radio REKORD, w godzinach 07.00 - 19.59 (kampania 3 tygodniowa). Dodrukowano poradniki RODZICIELSTWA ZASTĘPCZEGO DLA KANDYDATÓW NA RODZICÓW ZASTĘPCZYCH ORAZ PROWADZĄCYCH RODZINNY DOM DZIECKA przez niezależną firmę graficzną VIRGO POLIGRAFIA Janusz Skowroński Paweł Sola.

W ramach kampanii, aktualizacji ulegała także strona organizatora: **www.pcpr.radom.pl**, na której można znaleźć szereg wyczerpujących informacji na temat idei rodzicielstwa zastępczego, wymogów stawianych kandydatom na opiekunów zastępczych, kolejnych kroków w procesie rekrutacji i danych kontaktowych do ekspertów organizatora akcji – Powiatowego Centrum Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Radomiu. Powyższe informacje znajdują się także na stronie internetowej Starostwa Powiatowego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu.

Ważnym wydarzeniem była zorganizowana przez tut. Centrum w grudniu 2023 roku konferencja pn. **„Wyzwania i problemy społeczne w dynamicznej rzeczywistości. Studium przypadku na przykładzie powiatu radomskiego”**. Celem spotkania było stworzenie przestrzeni do podjęcia partnerskiej dyskusji dotyczącej problemów społecznych (jako zagrożenia dla bezpieczeństwa socjalnego jednostki, rodziny i państwa), wyzwań stojących przed obszarem szeroko pojętej polityki społecznej (w kontekście nowej polityki publicznej) oraz nowych form wsparcia/przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom społecznym. Ważnym punktem spotkania był zagadnienie: Deinstytucjonalizacji usług społecznych na rzecz dzieci, problemy i nadzieje rodzicielstwa zastępczego.

POSTĘPOWANIE SĄDOWO – ADMINISTRACYJNE

Zgodnie z art. 133 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, rodzice są zobowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dzieci, dopóki nie są w stanie samodzielnie się utrzymać. Zgodnie z art. 38 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest zobowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, w przypadku, gdy od umieszczenia w pieczy upłynął rok. W 2023 roku, zasadnym było

wystąpienie w **14** przypadkach z pozwami o alimenty, w **9** przypadkach przyznano świadczenia na rzecz dzieci, natomiast **4** sprawy są nadal w toku postępowania. Jeśli dłużnik alimentacyjny uchyla się od ciężącego na nim obowiązku, koordynatorzy pomagają rodzinom zastępczym w przygotowaniu i złożeniu wniosku egzekucyjnego do komornika w celu windykacji należności.

Regulacja sytuacji prawnej jest realizowana w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, kiedy nie ma ono możliwości powrotu pod opiekę rodziców biologicznych. W 2023 roku zachodziła konieczność złożenia **5** takich wniosków, w **4** przypadkach sprawa zakończyła się pozbawieniem praw rodzicielskich, postępowanie w **1** sprawie nadal toczy się.

PROWADZENIE PORADNICTWA I TERAPII, ZAPEWNIENIE POMOCY PRAWNEJ

Psycholog tut. Centrum zapewnia wsparcie dzieciom umieszczonym w pieczy, opiekunom zastępczym oraz wszystkim zgłaszającym się osobom z terenu powiatu radomskiego. Współpracuje z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, bierze udział w każdym zespole do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, uczestniczy w czynnościach związanych z zabraniem dzieci z domu rodzinnego i przekazaniem pod opiekę rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

W roku 2023 w rejestrze poradnictwa psychologicznego odnotowano **81** udzielonych porad. Wsparcia psychologicznego udzielono **21** dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej, **8** osobom sprawującym funkcje rodziny zastępczej i **13** mieszkańcom powiatu radomskiego (wsparciem objęto 3 małoletnich oraz 10 osób dorosłych). Poradnictwo dotyczyło trudnej sytuacji życiowej, problemów rodzinnych, zaburzeń afektywnych. Udzielono ogółem **41** porad dla osób z terenu powiatu, **40** porad dla rodzin zastępczych. Oprócz udzielania wsparcia na miejscu, psycholog przeprowadza wizyty w środowisku. W omawianym okresie odbyło się **10** takich wizyt (**8** wizyt w rodzinach, **1** zespół wychowawczy w szkole podopiecznej, **1** wsparcie dla dziecka w środowisku domowym). Psycholog uczestniczy także w

Po umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej psycholog sporządza diagnozę psychofizyczną. Oparta jest ona o obserwację, rozmowę przeprowadzoną z dzieckiem i opiekunami zastępczymi oraz dane uzyskane z dokumentacji i badania psychologicznego, z zastosowaniem narzędzi testowych. W roku 2023 sporządzono **51** diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w pieczy.

Psycholog poprowadził również serię spotkań w ramach grupy wsparcia dla osób sprawujących funkcję rodziny zastępczej w Iłży. Grupa wsparcia miała na celu zwiększenie kompetencji rodzicielskich rodzin zastępczych. W sumie od stycznia do grudnia 2023 roku odbyło się 11 spotkań, podczas których poruszono takie tematy, jak:

trudności szkolne, wzmocnienia pozytywne, rozwiązywanie konfliktów, zaburzenia afektywne u dzieci i młodzieży, radzenie sobie z emocjami, zagrożenia w internecie, skuteczna komunikacja. W spotkaniach, z różną częstotliwością uczestniczyło **5** rodzin zastępczych.

W tut. Centrum w każdą pierwszą i третią środę miesiąca w godzinach od 13:30 do 15:30 dostępna jest również pomoc prawnika. Oferuje on bezpłatne specjalistyczne poradnictwo dla mieszkańców powiatu radomskiego. W roku 2023 udzielono **20** porad prawnych.

OCENA SYTUACJI DZIECKA

Pieczna zastępcza zastępuje opiekę rodziców biologicznych i trwa przez czas do tego konieczny. Jest to czas bardzo różny, nierzadko do przekroczenia przez dziecko progu dorosłości, zasadność kontynuacji pieczy podlega okresowej weryfikacji.

W 2023 roku dokonano **261** ocen sytuacji dziecka. Zgodnie z obowiązującymi przepisami oceny przygotowywane są nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, a w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, w celu omówienia aktualnej sytuacji, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną zastępczą, modyfikowania planu pomocy, ewentualnego monitorowania procedury adopcyjnej, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, a przede wszystkim oceny zasadności dalszego pobytu wychowanka w pieczy zastępczej. W ocenie biorą udział przedstawiciele Powiatowego Centrum, w szczególności koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, psycholog, przedstawiciel ośrodka adopcyjnego, rodzice zastępczy, pedagodzy, właściwi asystenci rodziny, rodzice dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

W związku z zaniedbaniami we wcześniejszych okresach rozwojowych bardzo często małoletni podopieczni mają problemy w nauce i osiągają dużo gorsze wyniki niż ich rówieśnicy. Z powyższych względów, koordynatorzy systematycznie (zazwyczaj przed planowanym posiedzeniem zespołu) wysyłają do placówek oświatowych korespondencję z prośbą o opinię na temat funkcjonowania małoletnich w środowisku szkolnym oraz ich postępów w nauce.

Ocena sytuacji dziecka obejmuje również stan jego zdrowia. Raz w roku każdy opiekun zastępczy ma obowiązek przedłożyć stosowne zaświadczenie lekarskie. W 2023 roku uzyskaliśmy ich **108**. Obowiązek przedłożenia aktualnych zaświadczeń o stanie zdrowia (co 2 lata) należy również do opiekunów zastępczych. W 2023 roku uzyskaliśmy **52** zaświadczenia potwierdzające posiadanie przez opiekunów zastępczych odpowiednich pod względem zdrowotnym predyspozycji.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczą także w zespołach ds. oceny sytuacji dziecka organizowanych przez placówki opiekuńczo-wychowawcze: Zespół Niepublicznych Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Domy dla Dzieci im. Jana Pawła II w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym, Powiatowym Zespole Placówek Pomocy Dziecku i Rodzinie w Siennie i Łaziskach. W 2023 roku odbyło się ich 12.

Zgodnie z art. 4 pkt. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dziecko ma prawo do utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów. Powiatowe Centrum organizuje spotkania dziecka z rodziną biologiczną w specjalnie przygotowanym do tego pokoju, przyjaznym dziecku, w którym znajdują się zabawki, gry, artykuły plastyczne itp. Spotkania te są nadzorowane przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej /często i psychologa/, trwają zazwyczaj 1-2 godziny.

Ze swoimi rodzicami, bądź osobami bliskimi /babcia, ciocia/ w omawianym okresie spotykało się z różną częstotliwością **18 rodzin**. Przebieg spotkań jest monitorowany, sporządzane są adnotacje dotyczące przebiegu spotkania oraz reakcji dzieci na kontakt z rodziną biologiczną. Jest to ważne źródło informacji dla sądu na temat wzajemnych relacji i więzi rodzinnych. W minionym roku odbyło się **98** spotkań małoletnich dzieci z rodzinami biologicznymi.

Pieczy zastępcza powinna być tymczasową formą opieki, w której dziecko powinno przebywać do czasu uregulowania jego sytuacji życiowej. Współpraca z rodziną biologiczną jest jednak bardzo trudna, gdyż rodzice nie podejmują starań w kierunku poprawy swojej sytuacji życiowej i funkcjonowania, często nie przejawiają żadnego zainteresowania losem dziecka lub jest ono powierzchowne, co uniemożliwia powrót dziecka do środowiska pochodzenia. W 2023 roku do rodziny biologicznej powróciło tylko **1** dziecko.

OPINIA DOTYCZĄCA PREDYSPOZYCJI I MOTYWACJI DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom, które są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostanie potwierdzone opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Dokument ten, jest ważnym narzędziem pozwalającym określić między innymi cechy osobowościowe kandydatów do pełnienia tej funkcji,

preferowane metody wychowawcze, przekonania, postawy, relacje małżeńskie, w tym te łączące ich z dziećmi zarówno biologicznymi, jak i umieszczonymi w pieczy.

Na tej podstawie możliwa jest selekcja kandydatów, którzy nie dają gwarancji należytego sprawowania pieczy nad dzieckiem.

Opinia taka jest przygotowana co 2 lata przez psychologa, który dysponuje wykształceniem wyższym magisterskim oraz posiada co najmniej 2 letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym.

W 2023 roku zostało przebadanych łącznie **49** rodzin. **35** opinii zostało przygotowanych przez psychologa zatrudnionego na podstawie umowy zlecenie. Przygotowanie pozostałych **14** opinii zostało powierzonych do wykonania psychologowi, zatrudnionemu w Powiatowym Centrum, który w październiku ubiegłego roku nabył konieczne do realizacji powyższych zadań uprawnienia.

Zawarte w opinii wnioski, są wykorzystywane w dalszej pracy z rodziną zastępczą, służą również rozszerzeniu ofert działań pomocowych np. poprzez zaproszenie do grupy wsparcia dla rodzin zastępczych, objęcie indywidualnym wsparciem psychologicznym, terapią itp.

OCENA RODZIN ZASTĘPCZYCH

Oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje w konsultacji w szczególności z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, psychologiem, pedagogiem oraz asystentem rodziny pracującym z rodziną dziecka.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje pierwszej oceny rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata. W przypadku negatywnej oceny rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka, kolejna ocena jest dokonywana nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia dokonania tej oceny. W przypadku negatywnej kolejnej oceny organizator rodzinnej pieczy zastępczej kieruje do sądu wnioski o uchyleniu postanowienia o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. W przypadku rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka w celu ustalenia zasadności przedłużenia okresu obowiązywania umowy, oceny dokonuje się także na trzy miesiące przed wygaśnięciem tej umowy.

W omawianym okresie dokonano oceny **39** rodzin zastępczych, a każda z nich była pozytywna.

Wychowanie dziecka „po przejściach” jest dla rodzin zastępczych oraz prowadzących

rodzinny dom dziecka nie łączy wyzwaniem. Jest to cały szereg oddziaływań zarówno tych intencjonalnych, jak i niezamierzonych, mających na celu przekazanie norm, wartości, zasad społecznie akceptowanych, wyposażenie w bagaż potrzebnych doświadczeń, gdzie największą nagrodą może być dobrze ukształtowany, szlachetny młody człowiek, który w przyszłości w sposób odpowiedzialny założy własną rodzinę i zgodnie z zasadami współżycia społecznego będzie realizować role społeczne: ucznia, męża, żony, pracownika....

„Dziecko chce być dobre, jeśli nie umie- naucz, Jeśli nie wie- wytłumacz, jeśli nie może- pomóż”.

(Janusz Korczak)